ATEITIS

1953 M.

NR. 6

BIRŽELIS

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

Koplytėlė Lietuvos laukuose

Kitas "Ateities" numeris išeis po vasaros atostogų rugsėjo pradžioje

TURINYS

Kan. V. Zakarauskas — Neišsenkamos kantrybės ir geležinės valios lietuvis. (J. E. J. Skvirecko 80 m. jubilėjaus proga) 121
Azorin — Rašytojo palikimas 124
V. Karečkaitė — Eilėraščiai 125
Lietuvos kovotojų daina (eil.) 126
R. Kisielius — Žvaigždės virš Nemuno (eil.) 126
Vl. Būtėnas — Nežinoma stotelė (eil.) 126
Kun. Vl. Karalevičius — Tautos atžala 127
V. Bogutaitė — Eilėraščiai 128
G. Macelytė — Neužbaigtas paveikslas 129
A. D. — Tik Tu ir aš 130
Kan. F. Kapočius — Kun. Jurgis Tilvytis-žalvarnis, ateitininkų himno autorius 131
Žalvarnis — Barkarolė (eil.) 132
Žalvarnis — Malda už tėvynę (eil.) 133
Alfa Sušinskas — Organizacinis nuobodulys 134
Slaptutė — Eilėraščiai 134
Enata Skrupskelytė — Eilėraščiai 135
Alė Rūta — Gaudeamus igitur 136
Lino Žiedas — Eilėraštis 136
A. Sužiedėlis — Apie pašaukimą ir pasirinkimą 137
P. Natas — Eilėraščiai 138
Red. — Mokslus baigusieji ateitininkai 139
Z. Smilgevičius — Pax Romana suvažiavimas Venecijoje 141
E. Marijošiūtė — Nakties paslaptis 142
A. V. — Grafas saugo pušį 143
A. J. — Milžinas Džiugas miega 144
Ar žinai, kad 144

SPORTAS

P. Ganvytas — Automobiliu per Afriką 145
P. Ganvytas — Šiltas ir šaltas vanduo 145

KREIVOS ŠYPSENOS 146

DARBAI IR ŽMONĖS 147

ATSKLEISTA KNYGA

Pr. Naujokaitis — Vidurnakčio vargonai 1b9
G. Macelytė — Juozo Grušo "Pabučiavimas" 150
J. B. — Baltasis vilkas 150

PLAČIAME PASAULYJE 151

Viršelyje — Clevelando Lituanistinės Vyskupo Valančiaus mokyklos tautinių šokių šokėjos su savo mokytoju p. L. Sagiu ir akordeonistu E. Žilioniu.

1953 METAI BIRŽELIS - JUNE NR. 6

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: J. Baužinskas, K. Kudžma, G. Macelytė.

Redakcijos ir administracijos adresas:
"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: $4.00 pagal U. S. dol. kursą

Garbės prenumerata metams $10.00.

Atskiro nr. kaina 40 ct.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the

Lithuanian Catholic Youth Association **"Ateitis"**,

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $4.00 per year.

Single copy 40 cents.

Entered as second - class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

NEIŠSENKAMOS KANTRYBĖS IR GELEŽINĖS VALIOS LIETUVIS

J. E. Juozapo Skvirecko 80 metų amžiaus jubilėjaus proga

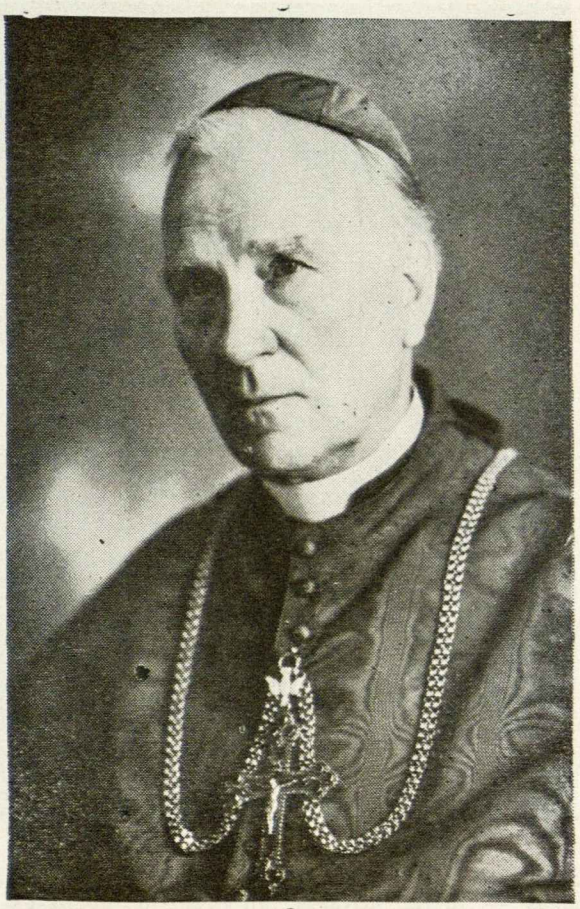

KAN. VAC. ZAKARAUSKAS

1944 metų pavasarį galutinai sulūžo vokiečių frontas Rytuose. Lietuvai tai reiškė, kad vieną okupaciją turėjo greit pakeisti kita. Todėl žmonių susirūpinimas ir susijaudinimas dėl baisios ateities buvo begalinis. Lietuviai, jau kartą išgyvenę žiaurią bolševikų okupaciją, pro karo ugnį, per apkasus slinko tolyn, nenorėdami antru kartu patekti rusų okupacijai. Taip prasidėjo didžiausias lietuvių, dar istorijoj nežinomas bėgimas iš rytų Lietuvos. Žmonių masės su gyvuliais, šeimomis ir kitokia manta dviračiais ir arkliais plaukė upėmis ir ėjo pėsti keliais. O jau vidurvasarį Maskvos kruvinasai slibinas iš visų pusių supo Kauną. Dieną ir naktį griaudė patrankų šūviai, ir nakties tamsoje padangė buvo nušvitusi gaisrų pašvaistėmis. Vokiečiai skubiai ruošėsi palikti Kauną, nes jau, kad dar ir nedrąsiai, karts nuo karto į jo priemiesčius įšliaužda bolševikų tankas.

Ginkluoti iki dantų geštapininkai įsiveržia pas arkivyskupą Skvirecką ir pareikalauja jo kuo skubiausiai pasiruošti kelionėn, nes Berlyno karo vadovybė jiems įsakė visus Lietuvos vyskupus išgabenti. Žinoma, vokiečiams ne Lietuvos vyskupų gyvybė rūpėjo, bet jie bijojo, kad arkivyskupas Skvireckas kaip Lietuvos Metropolitas nepatektų į bolševikų rankas ir kad jo garbios asmenybės nepanaudotų savo tikslams, jo vardu neskelbtų įvairių atsišaukimų ar reikalavimų.

Geštapui priešintis buvo neįmanoma. Arkivyskupui prašant, buvo jam leista tik tą naktį namuose pasilikti. Bet jau sekančią dieną, tų pačių geštapininkų lydimas, Ekscelencija yra išvežamas per Vytėnus į Jurbarką. O iš čia prasidėjo jo sunki varginga tremties kelionė į Vakarus. Kelių kauniškių kunigų lydimas, vyksta jis pirmiausiai pas artimiausią Rytprūsiuose vyskupą — Fraunburgan. Čia būdamas, gauna jis pakvietimą iš Austrijos kardinolo Innitzerio atvykti Vienon, kur jam, kaip tremtiniui buvo prižadėtas prieglaudos kampelis.

Deja, neilgai ark. Skvireckas galėjo gyventi Vienoje. Amerikiečių lėktuvai dieną ir naktį šį miestą bombardavo. Ir ne vieną kartą Ekscelencija turėjo ištisą naktį praleisti didžiųjų namų tvankiuose, sausakimšai žmonių prisigrūdusiose slėptuvėse. Tačiau arkivyskupas būdavo visad ramus, tylus ir susimąstęs sėdėdavo rūsio kamputyje, rodos, lyg ir vėl sėdėtų prie šoferio, suklypusiame Žaliakalnio prieglaudos sunkvežimyje ir važiuotų per Rytprūsių lygumas Vakarų link. Kai tuo tarpu tuomet kai kas iš mūsiškių kartu važiuojančių krimtosi iš baimės ir susirūpinimo dėl savo likimo, Arkivyskupas gi visą laiką laikėsi heroiškai. Jis buvo toks pat, kaip ir visada: švelnus, ramus, nepasidavęs momento emocijoms ar chaotinėms būklės nuotaikoms. Tai principų, proto ir valios asmenybė. Ir dabar, gyvenant tremtyje, jo charakterio bruožų savybės išliko nepasikeitusios. Vis tiek kokiose aplinkybėse ar laikotarpiais jam tektų gyventi, dirbti ar kurti — jis tebėra tas pats aukštaitis. Linkęs labiau klausytis, negu daug kalbėti, dirbti, bet ne statyti pilis tuščiomis svajonėmis.

Be atodairos griaunamą buvusios didingos Austro-Vengrijos imperijos sostinę Ekscelencija palieka. Netoli Innsbruko, aukštų kalnų papėdėje, vienuolyne, Zamse, suranda sau kuklų vienuolišką kambarėlį, kuriame šis garbingasai mūsų tautos vyras ir Aukščiausias Lietuvos kunigas iki šiai dienai leidžia varganas tremtinio dienas. Čia šiais metais rugsėjo mėn. 18 dieną minės ir savo 80 metų amžiaus jubilėjų.

Šia proga su arkivysk. Juozapo Skvirecko asmenybe reiktų kiekvienam lietuviui arčiau susipažinti. Ypač su jo darbais, nuveiktais Bažnyčiai ir mūsų tautai. Juk jis tikrai yra vienas iš tų mūsų tautos didžiųjų vyrų, kurie liks visada gyvi mūsų sąmonėje, gyvi istorijoje, nors jų seniai nebūtų gyvųjų tarpe. Jo Ekscelencija Skvireckas kaip Arkivyskupas ir Lietuvos Metropolitas yra lyg anų

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]YDO BIBLIOTEKA

Kauno Arkivyskupo Metropolito J. E. J. Skvirecko paminklas "Poilsis" Linkuvėlės dvaro sode Lietuvoje

senovės laikų lietuvių vyriausias kunigas — krivių krivaitis, kilęs iš pilkosios mūsų tėvynės liaudies, jis jai — tam mūsų krašto branduoliui visą gyvenimą dirbo, skleisdamas savo tėvų žemėje krikščioniškosios kultūros šviesą žodžiu, raštu ir pavyzdžiu. Kaip pedagogas ir mokytojas šimtus išauklėjo tėvynei ir Lietuvos Bažnyčiai pasišventusių kunigų.

Po didžiųjų mūsų tautos korifiejų — Jakšto, Maironio, Tumo mirties, kurie dinamišku savo dvasios polėkiu taip aukštai iškėlė savo šalies dvasininkų vardą, eina be abejo arkiv. Skvireckas. Anie yra užgęsę Viešpatyje, gi, arkivysk. Skvireckas tebėra gyvųjų tarpe. Jis šiandien yra kaip liudininkas šiurpulingiausios dramos, kuri ištiko pastaruoju laikmečiu ne tik Lietuvą, bet ir visą pasaulį. Ir, rodos, kad viskas, kas šių ir kitų mūsų didžiųjų lietuvių buvo sukurta, pastatyta, yra žuvę. Ištikrųjų, betgi, taip nėra. Medžiaginiai pavidalai yra trapūs, nepastovūs — jie anksčiau ar vėliau vis tiek turi subyrėti, virsti dulkėmis; kitaip yra su moralinėmis tautos ir paskirų individų vertybėmis — jos yra amžinos. Ypač jaunoji lietuvių karta turi budėti, aukotis ir laukti triumfo valandų. Didžiųjų mūsų tautos vyrų, tiek mirusiųjų, tiek gyvųjų dvasia teuždega ją entuziazmu ne mirti, bet gyventi. Gims tauriosios asmenybės herojiškiems žygiams į pergalę, į naują tautos buitį, jos gyvenimo ir kūrybos epochą, juk Lietuva didvyrių žemė!

Jo Ekscelencija Dr. Juozapas Jonas Skvireckas gimė 1873 metais rugsėjo mėn. 18 dieną. 1892 m. Panevėžyje baigė gimnaziją ir taip pačiais metais įstojo į Žemaičių kunigų seminariją Kaune, kurios nebaigęs vyskupo Paliulionio buvo išsiųstas į Petrapilio Dvasinę Akademiją, kurią 1900 m. sėkmingai baigia Teologijos magistro laipsniu. Tais pačiais metais vyskupas jį skiria seminarijon Švento Rašto profesorium, vieton Aleksandro Dambrausko-Adomo Jakšto. 1919 Šventas Tėvas paskiria jį žemaičių vyskupijos vyskupo pagelbininku, ir 1926 metais Kauno arkivyskupu ir Lietuvos Bažnytinės Provincijos Metropolitu.

Kuomi J. E. arkivysk. Skvirecko garbi asmenybė mus žavi? Visų pirma, jis buvo ir yra nenuilstamo veiklumo ir darbštumo lietuvis intelektualas. Vaižgantas apie jį šiandie tikrai atsilieptų taip: kad jis ėjo ten, kur šaukė tėvynė ir Bažnyčia, ėjo gerai pasiruošęs ir užsigrūdinęs, nepaisydamas savo asmeninių interesų. Ir jei hierarchiniu požiūriu jis aukštai iškilo savo tautiečių tarpe, tai ta garbė jo pilnai užtarnauta, nors jis asmeniškai ir norėjo dirbti tyliai, susikaupęs, mažai kitų pastebėtas. Visad šalto, rimto, pastovaus būdo. Jei ką kartą pasiskyrė veikti kurioje nors srityje, nesiblaškys ir nesusvyruos, nes jo darbe jį lydėjo kantrumas ir ištvermė.

J. E. Skvireckui teko daug dirbti kaip vyskupo pagelbininkui, vėliau kaip vyriausiam vyskupijos valdytojui administracinėje, pedagoginėje, mokslinėje srityse. Drąsiai jo vardą galima gretinti kaip didžiojo Lietuvos vyskupo, kaip ištikimo tėvynės sūnaus su kitais mūsų didžiais vyskupais: Valančiumi, Baranausku, Kerevičiumi, Maironiu, Jakštu, Vaižgantu, prel. Šauliu ir kitų didžiųjų savo epochos lietuvių dvasininkų vardais. Nors kiekvienas iš jų reiškėsi viešumoje pagal savo specifinį talentą ar vidaus balsą, bet jų visų buvo vienas idealas — praturtinti tautos dvasios lobyną.

Arkivysk. Juozapas Skvireckas yra mūsų tautos istorinis asmuo jau ir tuo, kad jis yra pirmasis Lietuvos Bažnytinės Provincijos Arkivyskupas ir Metropolitas. Jis žymus ir kaip Vytauto Didžiojo universiteto profesorius-mokslininkas. Tačiau jo vardas lietuvių tautos istorijoje liks įamžintas už jo didįjį nuveiktąjį darbą, Švento Rašto išvertimą į lietuvių kalbą. Šiam darbui pašvenčia visą savo kuklų ir tylų gyvenimą. Taigi, arkivysk. Skvireckas yra ne tik vyriausias arkivyskupijos Ganytojas, bet suteikia galimybę skaityti to Dievo Meilės Žodį, kuriam lietuvių tauta jau penkius šimtmečius ištikimai tarnauja, kuriam pilna meilės širdimi papuošė savo sodybas, pakeles kryžiais, rūpintojėliais ir šventaisiais.

Švento Rašto atsiradimas bet kurios tautos gimtoje kalboje yra jos gyvenime laikomas labai didelės reikšmės įvykiu. Toks nuveiktas darbas yra didelis įnašas į kiekvienos krikščioniškosios tautos kultūros lobyną. Mat, toks įvykis tautai pilnai atidaro duris įeiti į kultūringųjų krikščioniškųjų tautų šeimą. Tokių vyrų vardai, kurie tokį darbą tautai yra nuveikę, palieka jos istorijoje niekad nepamirštami. Antai IV šimt. šv. Jeronimas Romos pasauliui dovanojo Šventą Raštą lotynų kalba ir jo vardą Bažnyčios istorija amžiais minės. Šia prasme J. E. Juozapas Skvireckas, kuris atliko šį didį Lietuvos katalikų Bažnyčiai darbą, pastatydamas jai tuo nenykstamą paminklą, teisėtai užsitarnavo lietuviškojo šv. Jeronimo vardą.

Švento Rašto vertimas yra sunkus ir milžiniškas darbas. Tai rodo, kad lietuvių katalikiškoji tauta per penkius šimtus metų neturėjo pilno Švento Rašto vertimo. Visa, kas šioje srityje buvo padaryta iki J. E. Skvirecko, galima sakyti buvo tik nuotrupos, didesni ar mažesni bandymai. Mat, šiam darbui atlikti reikėjo ne tik gerai mokėti lietuvių, bet ir svetimas kalbas — lotynų, graikų, hebrajų. Kad Švento Rašto vertimas į lietuvių kalbą buvo anuomet sunkus ir didelis darbas, reikalaująs daug laiko, pats prel. A. Dambrauskas, kuris pats buvo didelių gabumų ir darbštumo pavyzdys, karta paskaitoje yra

Brocktono moksl. ateitininkai duoda įžodį, kurį priima dvasios vadas kun. A. Klimas

taip išsireiškęs: "Imtis darbo šventą Raštą išversti lietuviškai, kai dar šia kalba nieks nerašė nei mokslinių veikalų, nei turėjome plačios grožinės literatūros, nei nusistovėjusios rašybos. Ir kai kiekvienai gilesnei minčiai išreikšti reikėjo dienas ir net mėnesius pašvęsti, begalvojant, kaip tą ar aną dalyką pavadinti ar geriau jo prasmę išreikšti. Tai tokį darbą galėjo atbaigti tik toks vyras, kuris buvo nemenkų gabumų, kuris turėjo neišsenkamą kantrybę ir geležinę valią. Jo Ekscelencija Skvireckas tokiu buvo, nes pasiimtąjį darbą ištesėjo. "Tikrai, stebėtis reikia, koks didis buvo Ekscelencijos darbštumas, kuris ir iki šiai dienai dar nėra išsekęs. Vienas jo buvęs seminarijoje auklėtinis, vėliau tapęs tos pačios seminarijos profesorium, pasakoja, kaip juos tuomet prof. Skvireckas stebino savo darbštumu: "Vakare einant gulti, girdėjome, kaip prof. Skvireckas savo kambaryje rašomąja mašinėle rašė. Rytą nubudę labai dažnai girdėjome tos pačios rašomosios mašinėlės taksenimą. Reiškia mūsų profesorius per visą naktį rašė." Nepailsino jo nei tremties vargingas gyvenimas, nei ilgas amžius. Jo rankos dar ir šiandie prie darbo. Tremtyje būdamas, Jo Ekscelencija naujai peržiūrėjo visą Naują Testamentą, kurį 1947 m. Stuttgarte, Vokietijoje atspausdino ir kuris vėliau buvo dalinamas stovyklose gyvenantiems lietuviams. 1948 m. buvo atspausdinta naujai išversta psalmių knyga. 1949 m. atspausdino didžiulį Švento Rašto VI tomą. O šįmet visai dar neseniai baigė paruošti spaudai visą Seną Testamentą su plačiais komentarais ir įvadais, tai darbas kuris apima nemažiau 3000 mašinėle rašytų puslapių.

Jo Ekscelencija kaip Ganytojas dar ir šiandie budriai, kad ir ištolo, seka savo tikinčių gyvenimą bei jų darbus. Iš jo ganytojiškų laiškų trykšta tėvo širdies skausmas, kurs mato vaikus kenčiančius. Trykšta skausmas lietuvio vyro, kurs mato kenčiančią ir vaitojančią tautą. Jo laiškas, rašytas tik ką karui praūžus šv. Tėvui Pijui XII, o taip pat laiškas Romos katalikų vyskupams yra reikšmingiausias dokumentas tragiškame paskutinių laikų Lietuvos gyvenimo laikotarpyje. Tuo metu, kai Lietuvos bėgliams vakarų Europoje nepripažįstama teisinės padėties, kuri tam tikrose ribose leistų kalbėti Lietuvos vardu ir kai Lietuvos diplomatinių atstovų teisės net ir tose šalyse, kuriose jie dar tebepripažįstami, yra labai ribotos, tai arkiv. Skvirecko kartu su kitais lietuviais vyskupais balsas nukreiptas į aukščiausią pasaulyje moralinį Autoritetą — kat. Bažnyčios galvą ir visą katalikų pasaulį yra tarytum priminimas to baisaus pavojaus, kuris kaip Damoklo kardas kabo ant galvų visam pasauliui. Jo ganytojiški laiškai, skirti lietuviams tremtiniams, išsisklaidžiusiems po platųjį pasaulį, yra pilni paguodos, vilties sulaukti pavergtai Tėvynei laisvės. Jo tėviški paraginimai, patarimai yra šviesus keliarodis dabartinio gyvenimo painiavose.

Būtų labai gera, kad ilgai netrukus apie šį didį lietuvį pasirodytų parašyta plati knyga, kurioje ir mokslą einanti lietuviškoji moksleivija galėtų nuodugniau susipažinti su Jo Ekscelencijos nuveiktais darbais, su jo kaip didžiojo mūsų tautos kultūrininko asmenybe, su juo kaip nenuilstamu mokslo vyru, šarvuotu neišsenkama kantrybe ir geležine valia.

Azorin
RAŠYTOJO PALIKIMAS

— Ką reiškia "Azorin"?

Rafaelis paėmė nuo lentynos knygą, perskaitė "Azorin" ir atsisuko į doną Paskvalį, norėdamas sužinoti, ką reiškia šis žodis.

— Tai, — sako donas Paskvalis, — yra rašytojas, kuris čia gyveno prieš penkiasdešimt ar šešiasdešimt metų. Pats jo nepažinau, bet girdėjau senesnius apie jį pasakojant.

— Ar tas rašytojas kilęs iš mūsų miestelio? — klausia Rafaelis.

— Nežinau,—atsako donas Paskvalis. — Manau, kad taip. Ši knyga turėjo priklausyti jam.

— O kaip ji atsirado pas jus?

— Jis, greičiausia, turėjo kokią nors biblioteką, kuri, laikui bėgant, buvo išparduota. Taip čia atsidūrė ir ši knyga.

— Sakot, vadinosi Azorin?

— Ne, jo pavardė buvo kitokia; čia tik slapyvardis. Jis vadinosi...

Donas Paskvalis susikaupia ir valandėlę tyli, mėgindamas iš smagenų kampelio ištraukti rašytojo pavardę, tačiau jam nepavyksta.

— Neatsimenu, — sako galų gale, pavargęs. — Tačiau savo raštus jis visada pasirašydavo šiuo slapyvardžiu.

Rafaelis, kuris truputį domisi literatūra, susimąsto.

— Keista, — sako jis. — Reiškia, miestelyje turėjome rašytoją?

— Kadaise pas mane, rodos, buvo viena jo parašyta knyga,— sako donas Paskvalis.

— Žmogau! — sušunka Rafaelis. — Tai buvo išleidęs knygą? Vadinas buvo rašytojas, vertas dėmesio.

Donas Paskvalis užlipa ant kėdės ir pradeda žiūrinėti ant lentynų sukrautus tomus. Rafaelis taip pat užlipa ant kėdės ir rausiasi tarp didelių ir mažų knygų. Tuo metu įeina donas Andriejus ir sustoja vidury kambario; jis žiūri į doną Paskvalį, žiūri į doną Rafaelį, stuksena lazda į grindis ir sako:

— Bravo! Bravo! Šiandien atsidavėt literatūrai.

— Sveikas, donai Andriejau, — sako Rafaelis.

— Jieškome knygos to rašytojo, kuris čia gyveno ir vadinosi Azorin, — priduria donas Paskvalis.

— Azorin? Azorin? — klausia donas Andriejus, kažkada lyg ir girdėjęs kalbant apie šią asmenybę. — Taip, tai rašytojas, kuris čia gyveno ilgus metus. Taip, ponai, taip, taip...

Ir vėl tris ar keturis kartus stukterėja lazda į grindis.

— Ar jūs neatsimenate, donai Andriejau, kokias knygas parašė šis rašytojas?

— Sakot, knygas? Tačiau ar Azorin nebuvo dramaturgas?

— Ne, — atsako donas Paskvalis. — Aš galiu užtikrint, kad buvo romanistas. Prieš daug metų čia maišėsi viena jo knyga, ir mačiau, kaip mano tėvas ją skaitydavo. Dabar bus kur nors užsimetusi.

— Taip, taip, — tvirtina donas Andriejus. — Aš tą knygą pats mačiau kelis kartus — gerai atsimenu. Jūsų tėvas sakydavo Azorin pažinęs asmeniškai.

— Jiedu buvo vienmečiai, — sako donas Paskvalis. — Tėvas pasakojo, kad jie dažnai kalbėdavosi senojo Kazino sode.

— Bet ar jis čia gyveno visą laiką? — klausia Rafaelis.

— Ne, — atsako donas Paskvalis, — čia gyveno tik jo šeima; jis pats didžiausią laiko dalį praleisdavo Madride ir atvažiuodavo tik vasarai.

— Kiek žinau, — pastebi donas Andriejus, — jis gyveno Fontano gatvėje, name prie Veidrodžio gatvės kampo.

— Ne, ne, — atsako donas Paskvalis, — ne, jis gyveno Sodų gatvėje; dabar tas namas priklauso donui Leandrui...

— Donas Frutos, kuris jį dažnai lankydavo, man pasakojo visai kitaip, — sako donas Andriejus. — Donas Frutos sakė, kad Azorin gy-

---

AZORIN yra slapyvardis ispanų rašytojo J o s e M a r t i n e z R u i z, gimusio 1874 m. Jis, kaip U n a m u n o ir B a r o j a, priklauso taip vadinamai "1898 metų kartai" — rašytojų grupei, atnaujinusiai tuometinės ispanų literatūros tematiką ir stilių, tada ypač apsunkintą šablonais ir retorika. AZORIN (kirčiuoti paskutinį skiemenį) pasiekė didelio stiliaus paprastumo ir gyvumo; jo sakinys trumpas ir vaizdingas. Dėl šitų stiliaus ypatybių ir dėl pastabumo, su kuriuo AZORIN aprašinėja smulkius, kasdieniškus dalykėlius, ispanų kritikai jo metodą pavadino "PEQUENISMO", lietuviškai pasakytume "smulkmeniškumu" (PEQUENO=mažasis); tai lyg mozaika, sudėstyta iš mažų, spalvuotų akmenėlių. Kūrybai medžiagos jis jieško pilkame provincijos miestelio gyvenime, kuriame jis moka rasti trečiąjį matavimą, dvasinį foną arba, pasakytume, tai, kas glūdi už gesto ir žodžio. Jis mėgsta spalvas, subtilias užuominas, pakartojimus ir tiesioginę meditaciją; įmaišo kiek ironijos ir melancholijos, tačiau visur jauti užuojautą žmogui dėl jo menkystės. AZORIN taip pat yra literatūros kritikas ir ispanų klasikų žinovas; daugelio senai žinomų rašytojų kūrybą jis parodė naujoje šviesoje ir daug prisidėjo prie klasikų išpopuliarinimo.

Vertėjas

veno Fontano gatvėje, kur dabar donas Baltramiejus, gydytojas.

Įeina donas Fulgencijus.

— Karamba!—sušunka donas Fulgencijus. — Klausau, jūs čia baisiai ginčyjatės.

— Ar žinote, donai Fulgenciau, kur gyveno Azorin?

— Tvarkos, tvarkos! — šaukia donas Fulgencijus, pasitaisydamas ant nosies akinius. — Pirmiausia — ar kalbate apie rašytoją iš mūsų miestelio, kuris taip vadinosi?

— Taip, pone, — atsako donas Paskvalis. — Čia kaip tik šnekėjome, ar tas Azorin buvo romanistas, ar dramaturgas.

— Tvarkos, tvarkos! — pakartoja donas Fulgencijus. — Nereikia painioti šio rašytojo, kuris taip pasirašinėdavo, su kitu, gyvenusiu daug vėliau ir parašiusiu keletą dalykėlių teatrui. Girdėjau, kad Azorin dirbo keliuose Madrido laikraščiuose, be to, išleido eilių rinkinį.

— Sakot, eilių rinkinį? — klausia Rafaelis, parašęs keletą eilėraščių vienam provincijos savaitraščiui.

— Taip, pone, eilių rinkinį, — atsako giliai įsitikinęs donas Fulgencijus.

— Vadinasi, knyga, kurios čia ieškome, bus eilėmis?

— Atsiprašau, — sako donas Paskvalis šypsodamasis. — Aš labai gerbiu jūsų nuomonę, tačiau man atrodo, kad knyga, kurią mačiau prieš daugelį metų, buvo parašyta proza.

— Ne, pone, ne, — priešinasi donas Fulgencijus su nemažėjančiu įsitikinimu. — Ta knyga yra eilėmis; aš ją daug kartų turėjau savo rankose.

— Žiūrėkite, donai Fulgencijau: aš gerai atsimenu, ką esu pats matęs savo akimis, — išdrįsta pasakyti donas Paskvalis.

— Karamba! — sušunka donas Fulgencijus, užgautas, kad abejojama jo žodžiais. — Kaip aš nežinosiu, kad tai eilės, jei kaikurias jų buvau išmokęs atmintinai!

Jeigu dabar jie doną Fulgenciją truputį spusteltų, šis ponas, ko gero, padėjęs pastangų, imtų ir padeklamuotų kurį nors Azorin eilėraštį! Tačiau donas Paskvalis jį gerbia ir nenori statyti nemalonion būklėn. Donas Paskvalis pasitenkina tuo, kad atsisuka į doną Andriejų ir jį paklausia:

— O kaip jums atrodo? Gal atsimenate — proza ar eilėmis buvo parašyta Azorin knyga?

— Žmogau! — sušunka donas Andriejus, kuris nenori padaryti nemalonumo donui Paskvaliui, nė susipykti su donu Fulgencijum ir kuris galų gale niekad nematė Azorin veikalo. — Žmogau! Aš tikrai atsimenu, kad buvo proza; tačiau taip pat atsimenu girdėjęs deklamuojant Azorin kūrybos panašiai, kaip eiles...

Rafaelis šio trumpo ginčo metu vis dar jieško lentynose knygos.

— Nerandat? — paklausia donas Paskvalis.

Ir įsideda kišenėn vieną knygą, norėdamas šitaip padaryti galą nesėkmingam tyrinėjimui.

Laikrodis muša keturias.

— Kur eisim šį vakarą? — klausia donas Fulgencijus. — Į Galeriją ar į parką?

— Eisim į parką pažiūrėt, kaip atrodo fygos, — atsako donas Andriejus.

Ir jie visi išeina.

(Iš ispanų k. vertė **Alb. Baranauskas**)

Vilmanta Karečkaitė

V A I K Y S T Ė

Ne! Neskubėk! Palauk manęs rugiuos išmintoj pynėj!
Rugpjūtis nesijuoks, kad tau, mažai, lūputė murzina;
Gal vėjas neišplėš iš rankų pasakėlių urnos;
Ir saulė neišgers nepaliesto burnelės vyno.
Kai nerandu tavęs metus paėjus,
Akimirksnyje ten esu sparnais poezijos.

Nakties purumas žvaigždėse. Ir pasakomis
Išrašyta mėnulio pilnatis. Paklysk jo pilnume!
Pamiršk ko niekad nežinojai: nemeilė meilę nuima
Žmogaus širdy; apgauna tikruma netikrom akimis.
Dar su manim esi — jau ašaros veidais nueina,
Kad neturėsiu ką turiu, palikusi viena.

Viena? Sakai, kad žemėje plačioj nėra draugų?
Aš draugas sau — neveltui saulę auginau
Širdy. O tau žaislai: rugiuos aguona
Ir saulė nuo dangaus. Sudiev! Man negraudu.
Kam vienu likti man iš tų mažų?
Ar amžių bėgyje jų buvo maža?

I L G E S Y S

Suspausta naujam lūkesčio glėby,
Širdie mana? Ar drebančiam pavasario aide
Praėjusį pavasarį renki? Ak, ne, širdie, glemži
Ir marini nuvytusius žiedus, jiems tarusi adieu.
Bet nuo dangaus kam ilgesys nuslysta
Staigiai tartum verkšlenąs debesėlis?
Ir numarintą gėlę kelia, užuot mirties šešėlyje sutirpęs,
Ir nebešvietęs naktyje šviesų pabėręs;
Tu ašarų skausme prinokusių nerodęs,
Tu tyrlašių, kuriuos sugėrė ryto rožės.

Aš nejaučiu kvapų ant medžių sukabintų.
Ir nematau žiedų, sužydusių prie mano kojų.
Tam grožyje apakus, spėju širdim, ir noriu mėnesius supinti
Į pavasarį, kurs, bėgdamas žaliu kilimu ,moja
Lakštingalai, bečiulbančiai vyninėj rožėj.
Dar lieka sauja mėnesių ugninei vasarai —
Kada minkštučiai vakarai nestoja musėm groję,
Kada neliaujas vėjai saulę, it sviedinį, padangėm varę.
Kad ilgesyje grožį pažinau — ar kas paklaus?
Kad grožy ilgesį nešiojaus — ar jis pajaus?

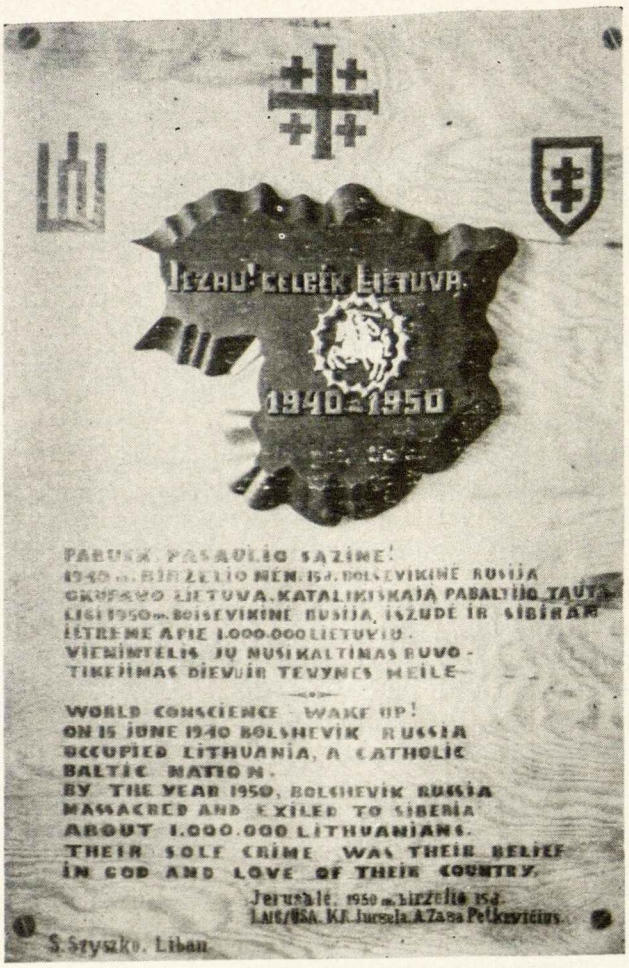

Lietuvos kančių įrašas Jeruzalėje.

PABUSK, PASAULIO SĄŽINE! 1940 M. BIRŽELIO MĖN. 15 D. BOLŠEVIKINĖ RUSIJA OKUPAVO LIETUVĄ, KATALIKIŠKĄJĄ PABALTIJO TAUTĄ. LIGI 1950 M. BOLŠEVIKINĖ RUSIJA IŠŽUDĖ IR SIBIRAN IŠTRĖMĖ APIE 1.000.000 LIETUVIŲ. VIENINTELIS JŲ NUSIKALTIMAS BUVO — TIKĖJIMAS DIEVU IR TĖVYNĖS MEILE. Jeruzalė 1950. 6. 15.

LIETUVOS KOVOTOJŲ DAINA

Pražydo pirmos melsvos žibuoklės,
Paukštelių dainos skrieja laukais.
Tėvynės ginti išėjo broliai —
Tylūs, bet narsūs, kaip tie arai.

Lange parimo sena motulė,
Ir mergužėlė liko viena.
Jinai žinojo, kai vėjai siunta,
Kad partizano sunki dalia.

Vėjai įsiutę blaškės ir staugė,
Raškė žibuoklių melsvus žiedus.
Žvangėjo ginklai, sprogo granatos,
Lydėjo vėjus plačiais laukais.

Apgaugo kapą lieknas berželis,
Žvaigždėm sužibus verkė naktis —
Tarytum sakė sudiev mergelei —
Jau nebučiuosiu tavo akis.

Miegoki tyliai tu, partizane,
Tavęs gimtoji šalis liūdės.
Pačioj jaunystėj padėjęs galvą,
Lietuvą laisvą visad regėsi.

ROMUALDAS KISIELIUS

ŽVAIGŽDĖ VIRŠ NEMUNO

Audrų vėjais apsikaišę,
Per gyvenimo vilnis,
Po liepsnojančią padangę
Ten, kur Nemunas, Neris,
Skraido paukščiai juodasparniai,
Neša mirtį pelenuos . . .
Ir užmigdo žemės širdį
Aidas skraidančių dainos . . .

Ir virš Nemuno pakimba
Nuostabi, šviesi žvaigždė,
Kuri visą žemės raudą
Vėjų pasakoje girdė . . .
Ir prašau aš jos, maldauju,
Kad nuneštų ji mane
Ten, kur gyvas brolių kraujas
Išsiliejęs Nemune . . .

Ten, kur mano ryto mintys,
Kur pilki laukų takai . . .
Kuriuos Tu, Kovų Valdove,
Mirties ženkle palikai . . .
Ant kurių pražydę gėlės
Virsta skausmo akmenais
Ir paverčia mano džiaugsmą
Juodais liūdesio kalnais . . .

Aš tiesiu rankas į dangų,
Į jo virpančias akis,
Ir klausau nakties šešėliuos,
Ką man toliai atsakys?
Ir girdžiu, kaip krykščia vėtra,
Prisišliejus prie uolos . . .
Ir girdžiu, kaip verkia žemė
Kapinynų ąžuoluos . . .

★

VLADAS BŪTĖNAS

NEŽINOMA STOTELĖ

Paunksmėj girių prisiglaudusi,
O tolima, svečia stotele!
Ar tavo prietemoj įraudusioj
Pasibaigė klajonių kelias?

Ar traukinys dar eis link Nemuno?

Ak, semaforo nematyti!. . .
Tik žalios, žalios žemumos,
Tik slėniai, giriomis kaišyti . . .

Sudyla bėgiai geležinkelio
Į klaikią tolumą, į nykią . . .
O man nueit kur linkite,
Žalių miškų žali vainikai?

New Yorko apylinkės kunigai tremtiniai, šio "Ateities" numerio garbės leidėjai Nuotr. V. Maželio

TAUTOS ATŽALA

Kun. Vl. Karalevičius

Mielasis Jaunime, būk tvirtas pradėtoje kovoje už Grožį, ir Gėrį. Tave kviečia Kristus, Bažnyčia, Tėvynė ir kenčiantys broliai

Jaunimas yra tautos ateitis. Tuo tiki ir valstybių bei tautų vadai ir Katalikų Bažnyčia. Todėl valstybių ir tautų vadai visais laikais tiek daug dėmesio kreipė ir tebekreipia į jaunimą, norėdami jį pakreipti saviems tikslams.

Nemažesnio susirūpinimo jaunimu rodo ir Katalikų Bažnyčia. Ji deda visas pastangas jaunimą auklėti religiniais ir doriniais pagrindais, padaryti sąmoningais katalikais, naudingais savai tautai ir valstybei, bet ir vertais amžinojo gyvenimo. Bažnyčia, taip auklėdama jaunimą, supranta, kad geras katalikas turi būti ir geras pilietis — ištikimas tautos sūnus, kurio tėvynės meilė yra tvirtai atremta į jo religiją. Juo jaunimas yra religingesnis ir doresnis, tuo yra tikresnė tautos ir valstybės ateitis. Senoji Romos imperija žlugo ne dėl to, kad ji buvo fiziškai silpna, bet kaip tik dėl to, kad buvo smukus piliečių dora. Nebereikalo Šv. Raštas sako: "Palaiminta tauta, kurios Viešpats yra jos Dievas" (ps. 32).

Ateitininkija nuo pat pradžios ruošė lietuvių tautai reikalingus, dorus ir sąmoningus piliečius bei drąsius tautos vadus. Ji atliko didelį darbą ir juo šiandien gali didžiuotis. Garbingais jos auklėtiniais džiaugiasi šiandien ir pati organizacija ir didelė tautos dalis.

Ateitininkų organizacinis kelias nevisuomet buvo lelijomis klotas. Sunki buvo organizacijos gyvenimo pradžia, kai reikėjo kietai kovoti su to meto Rusijos socializmu ir nihilizmu. Nelengvesni buvo ir paskutiniai Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metai. Jie buvo dar skaudesni, kai reikėjo slėptis nuo savųjų. Mums dažnai yra nežinomi Apvaizdos keliai. Jis kaip tik ateitininkiją šiais katakombų laikais ir išvedė į didžiausius laimėjimus. Tie slapti susirinkimai zakristijose ir kaimų kluonuose subrandino mūsų jaunąją katalikiškąją inteligentiją, išauklėjo kilniais idealistais ir kietais kovotojais už aukštuosius tautos, valstybės ir Bažnyčios idealus. Stebėjosi Lietuvos universitetas, stebėjosi ir slaptoji policija, kai iš gimnazijų, kur buvo uždrausti moksleiviai ateitininkai, universitetan ateidavo didžiausia dalis moksleivių į studentų ateitininkų korporacijas. Čia subrendo ir išaugo visa buvusioji ir dabartinė Lietuvos katalikiškoji inteligentija. Ji, nežiūrint visų sunkumų ir trukdymų, su pakilia nuotaika ir pasitikėjimu giedojo savo himno žodžius "Ateitį regim tėvynės laimingą".

Vitalija Bogutaitė

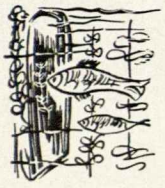

V E I D R O D I S

Paėmęs veidrodį, skandink į jūros dugną,
Kur šaltos bangos apkabina.
Jis vertas tos bausmės . . .
Tegul audra jam skruostus vilgo,
Ir žuvys nardydamos save mato,
Kaip aš mačiau save.

I L G E S Y S

Kažkas ateina, pirdengęs savo keistą veidą,
Ir nesibeldęs įžengia į kambarį.
Ramybė išsilieja . . .
Patvinsta ilgesiu tekėję ūpės,
Ir griūva pastatai svajonių pastatyti,
Griuvėsiais virsta kambarys,
Palaužtas ilgesio sparnu.

I Š S I L A I S V I N I M A S

Užpūski žvakę
Ir amžinąją ugnį užgesink!
Ateik arčiau . . .
Ištiesus migdančius sparnus,
Apgaubk šį kambarį.
Ir žarijas paberk šiauriniam vėjui . . .
O aš minčių sparnais skrajosiu,
Kaip drugys.

S E S U O

Ateik, sesut —
Apgaubk šaltomis rankomis įkaitusią krūtinę,
Ištiesk ramybę nešančius sparnus,
Pabust, gyvent — laisvai alsuoti leisk.

Ateik, sesut —
Juodoje skraistėje paslėpusi kaulėtą veidą
Ir kalaviją, kuriuo nukirsi jauną žiedą.
Ateik tyli — nematoma kitų.

M A N O D R A U G A I

Gyvenime turėjau du draugu —
Saulę ir vėją.
Jie buvo man ištikimi,
Todėl ir paslaptis visas,
Kurias nešiojausi viena,
Klajodama plačiais keliais,
Atvėriau.

Jie buvo man kaip broliai
Ir lyg saulėleidy
Juose guldydavau pavargusias mintis.
Tik jie vieni suprato mano skundą
Ir aš atsidaviau į jų rankas
Kaip kūdikis tėvams.

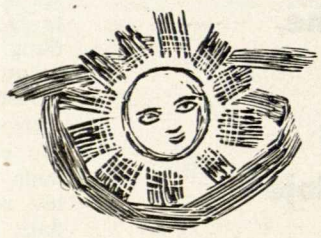

Nežiūrint sunkių dabarties gyvenimo sąlygų, katalikiškasis jaunimas, sekdamas savo pirmtakų pavyzdžiu, tęsia toliau savo kilnią ideologinę kovą už gražesnę tėvynės ir savo paties ateitį. Šios tremties gyvenimo sąlygos lietuviškam katalikiškam jaunimui yra dar vienas bandymas jų idealistinėms jaunatvės jėgoms. Susiorganizavę į ateitininkų būrelius įvairiuose pasaulio kraštuose drąsiai neša ateitininkiškąją vėliavą, kurioje yra užrašas: "Visa atnaujinti Kristuje". Čia yra ateitininkų ištvermė ir pasitikėjimas savimi. Kad ir stipriai materialistinėje šio meto dvasioje, pilnoje pavojų nutautėti ir nureligėti, ateitininkiškasis jaunimas, kaip ir visuomet, sugebės atskirti tikrąsias gyvenimo vertybes nuo apgaulingųjų. Ateitininkas, vedinas šūkio "Visa atnaujinti Kristuje" — stengiasi blogį naikinti savyje ir kituose, nes jis yra apaštalas. Bet ateitininkas gerai žino, kad jis kovoja ne su žmogumi, bet su žmogaus klaidomis, todėl ateitininkas yra visų draugas. Juo daugiau sutinkama kliūčių jo kovoje už gėrį, juo ta kova jam įdomesnė. Jis gerai žino, kad galutinė pergalė yra jo pusėje, nes jis kovoja ne vienas, jo kovos vadas yra pats Kristus.

Mes kunigai, jūsų dvasios vadai, kai kurie dar Lietuvoje išėję ateitininkiškąją mokyklą, gyvendami šiame krašte nevisuomet ir nevisi turime galimybės artimai bendrauti su jumis, bet visiems mums rūpi jūsų tvirtas religinis ir tautinis subrendimas, tad mes esame pasiruošę jums visuomet padėti. Mes tvirtai tikime, kad jūs ištikimai tęsite jūsų pirmtakų pradėtą ideologinę kovą už Amžinąjį Gėrį, liksite amžinai ištikimi garbingai ateitininkų organizacijai, mielai tėvynei Lietuvai ir savo šūkiui: "Visa atnaujinti Kristuje". Mes manome, kad toje kovoje vienas iš stipriausių ramsčių yra jūsų žurnalas "Ateitis", todėl mes šį numerį jums ir leidžiame.

Mielasis Jaunime, būk tvirtas pradėtoje kovoje už Grožį ir Gėrį. Tave kviečia Kristus, Bažnyčia, Tėvynė ir kenčiantys broliai.

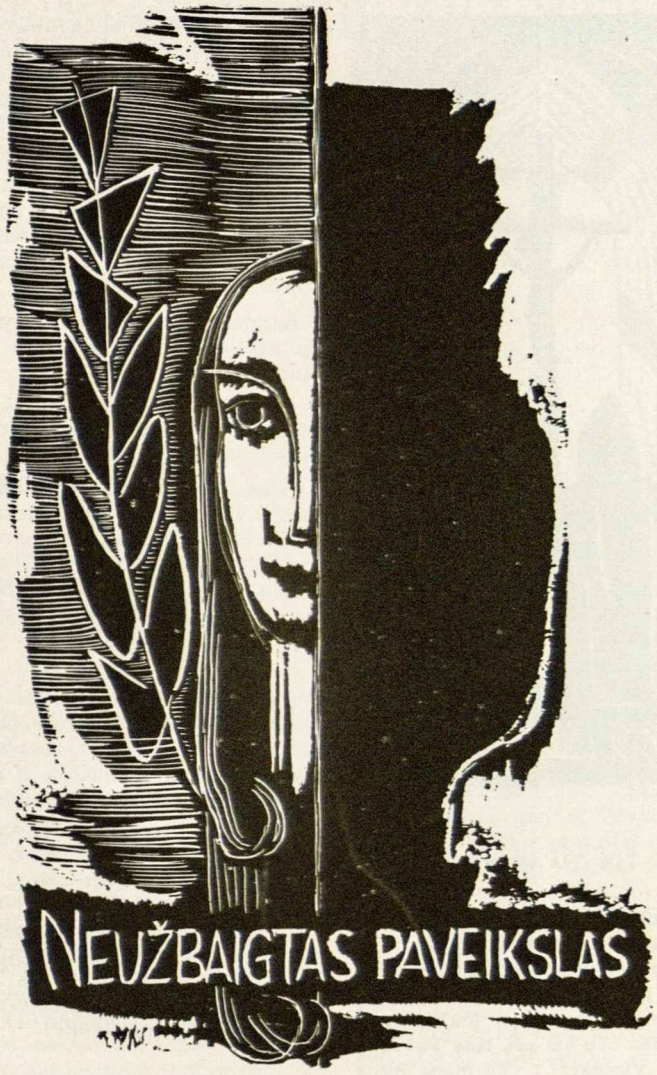

G. MACELYTĖ

Kai universiteto koridoriuje su ja vėl netikėtai susitikau, atrodė, jog praėjusių metų kaip ir nebuvo. Tos pačios tamsios akys, antakiai ir kregždės sparnai, švelnus lūpų išlinkimas. Ir, kas mane visuomet stebino, lyg visą apvalių linijų harmoniją suardydamas — griežtai nuskaptuotas smakras. Graži buvo, ir pati tai žinojo. Tas žinojimas matėsi jos eisenoje, nerūpestingame rankos judėsy, bet labiausiai išdidžiai paprastame galvos laikyme. Tačiau kaip keista! Aš visuomet kažkokiu tai šeštuoju pojūčiu jaučiau, kad ji savo grožį ir mylėlo ir neapkentė drauge. Taip, kaip kartais viename žmoguje susivienija šie du jausmai. Ir gal dėl to tylaus supratimo niekad nesijaučiau esanti jos šešėly.

Apsigyveno ji pas mane. Dalinomės tuo pačiu kambariu, knygomis ir mintimis. Namiškiai dažnai pasijuokdavo: "Tos abi, turbūt, ir vienu bernioku dalinsis!..." Lankėm beveik visas tas pačias paskaitas, todėl ir užrašų vienų tereikėjo. O vakarais, kai visi jau būdavo sugulę, mudvi dar ilgas valandas iškalbėdavom. Pradėdavom nuo pačių menkiausių ir, rodos, nereikšmingų dienos įvykių ir nejučiomis įsiveldavom į plačiausias diskusijas. Apie religiją, filosofiją, meną. Kartais apie meilę... Šviesą visad užgesindavom — tamsoje mūsų mintys geriau susirasdavo viena kitą. Kalbėdavom nakčiai ir naktin...

Maniau, kad ją visiškai pažinau. O kaip klydau, patyriau tik pirmųjų mūsų naujai atrastos draugystės metų gale.

Buvo jau pavasariop. Dangus praskaidrėjo, ir saulė dažniau nusišypsodavo. Sunku darėsi išsėdėti ištisas valandas paskaitų salėje. Norėjosi išeiti į laukus. Plačiai atmetus rankas, giliu gurkšniu įtraukti į save šviežų žemės ir besiskleidžiančių žalumynų aromatą. Leist drėgnam, it kūdikio rankytė, vėjui pakedenti plaukus, prisiliest prie kaklo, lengvai perbėgti per blakstienas...

Tą popietę, kai mudvi grįžom iš paskaitų, ji staiga tyli ir susimąsčiusi išėjo pasivaikščioti. Viena. Lauke krito kvapus pavasario lietus. O ji vienplaukė. Norėjau pasivyti, paduoti apsiaustą, bet kažkas jos visoje išvaizdoje mane sulaikė.

Bandžiau skaityti. Nesisekė. Po kiek laiko padėjau knygą ir atsisėdau prie lango. Buvo keista ir pikta pačiai, kad taip negalėjau susikoncentruoti. Bet kodėl, kodėl? Ji juk tik pasivaikščiot išėjo. O kad be skėčio — gal įsimylėjusi? Greičiausiai, apsidžiaugiau ir nustebau, kodėl anksčiau apie tai nepagalvojau. Mintyse save dar kartą išbariau, vėl atsiverčiau knygą.

Jau buvo tamsu, kai ji parėjo. Ant jos juodų blakstienų, antakių ir plaukų žvilgėjo lietaus lašai, kaip rasos perlai vasaros rytą.

Kažkokio šelmio iš vidaus varoma, pašokau ir uždainavau: "Kartą pava——sarį!..."

Ji praėjo pro mane, tartum visai negirdėjus, ir sustojo prie lango, veidu į šnabždančią tamsą.

— Ale, aš šiandien apsisprendžiau.

— Tu apsisprendei?... — nesupratau.

— Būti vienuole.

Lauke sucypė paukštelis. Nustojo lyti. Pakilęs vėjas lengvai supo langų užuolaidas.

Tik tiek. Tik vienas žodis, o mane jis visiškai išmušė iš vėžių. Stengiausi perorientuoti savo mintis, bet kažkodėl nevyko. Pajutau, kad stoviu vidury kambario it įkasta ir beprasmiai spoksau į jos nugarą. Tiesi, kaip nutašyta. Ji visada turėjo tiesią nugarą, pagalvojau, ir čia pat sugavau save. Na, ir ko gi pagaliau man taip jaudintis! Žmonės pasirenka įvairius gyvenimo kelius. Šis vienas iš jų.

Bet aš vistiek nesupratau, nesupratau.

— Ar kas nors, išskyrus mane, apie tai jau žino? — paklausiau.

— Mano namiškiai.

— Ir ką... ką jie į tai? — man buvo nesuprantamai skaudu. Gal todėl, kad tai buvo pirmas kartas, kada ji neaptarė su manim savo planų. Tik pranešė.

— Jie abu prieš. Žinai, tas laiškas, kurį vakar nuo jų gavau — tai buvo jų atsakymas. Jie prašė manęs dar kartą apgalvoti.

— Ir tu?

— Ir aš šiandien apgalvojau. Galutinai, — ji dabar jau nebežiūrėjo laukan, o jos akys tamsiais žiburiukais buvo nukreiptos į mane. — Ten, gamtoje, man pasidarė taip aišku, lyg būčiau radusi ilgai ieškotus ir išsiilgtus namus.

— Bet, Lina, Linuk! Palūkėk — aš manau, tu sutiksi, kad aš tave pažįstu. Aš žinau, nors išorėje tu esi labai rami, tavyje yra daug intensyvumo, įtampos... Ji lengvai gali išvirsti į impulsyvumą ir...

— Tu irgi, — nekantriu mostu pertraukė mane Lina. — Lygiai, kaip manieji. Štai, pažiūrėk — keturi lapai laiško! Ir žinai, kas juose? — Įrodymai man ir išvedžiojimai, kad visa tai ne man, kad aš nerasiu laimės! Su pavyzdžiais, su tikrais atsitikimais, paimtais iš nežinia kokios bylos.

— Iš ilgiau gyvenusio žmogaus bylos, Linuk. Ar tu nepagalvoji, kad tavieji tau tik gero tenori, siūlydami tau pergalvoti? Ne todėl, kad šis gyvenimo kelias būtų netinkamas, bet gal jis netinkamas tau?

— Aš noriu pati nustatyti savo gyvenimo kelią!

Kažkas pažįstamo buvo šitame šauksme. Kaip deus ex machina šie Linos žodžiai nukėlė mane atgal. Ten, kur dar laikas stovėjo vietoje, kur buvo vien tik vasara. Mačiau, kaip dvi mažos mergaitės gaudė peteliškes. Margoj pievoj suposi ramunės. Medžiuose raudonavo obuoliai. Kažkas su maloniu veidu priskynė jų daug ir prikrovė mažas priejuostėles. Bet maža mergaitė su ramune plaukuos žiūrėjo į kitą obuolį, vieną ir raudoną, kabantį ant aukštos šakos. Žiūrėk, mergyt, štai, va, obuoliai — tokie pat gražūs ir raudoni!... Ne, noriu to, kur ant šakos aukštai!... Nuskinsiu tau. — Ne, aš pati! Pati!

Maža mergaitė jau užaugo, bet dar vis pati siekia to vienišo, gražaus obuolio...

— Lina, prisipažink sau, ar tai ne paprastas vaikiškas užsispyrimas? Kiek aš atsimenu...

— Ne, Ale. Tu nesupranti manęs. Ar tau neatrodo, kad visą gyvenimą tėvai ir artimieji negali vesti nei manęs nei tavęs už rankos? Parodydami kiekvieną aštresnį akmenėlį, kad nesusižeistum švelnių kojų?

— Bet tu negali užginčyti jų teisės ir pareigos.

— Aš ir nenoriu užginčyti. Anaiptol, aš jaučiausi savotiškai nuskriausta, jei jie užmirštų tą teisę ir pareigą. Tačiau yra tam tikra riba, iki kurios jie mus gali vesti. Toliau — mūsų, ir tik mūsų pačių darbas. Jei ir susižeisim, tas skaudus gyvenimo patyrimas bus mūsų augimo dalimi. Jis neišvengiamas, tiesiog būtinas, sakyčiau. Taip, būtinas tam, kad mes būtumėm pilni savyje. Išbaigti, supranti? Jeigu aš ir susižeisiu — aš žinosiu, o tas žinojimas sukurs mano atskirą, savitą, vienintelį "aš".

TIK TU IR AŠ

"Ne jūs mane, bet aš jus išrinkau" nuaidi Viešpaties žodžiai, tylioje vienuolyno koplytėlėje. Klaupiu aš prieš Tave, tyliai budintį mažame tabernakulyje. Maža lempelė sako: "Tu čia esi. Kas Tu?... Galybių Viešpats!... Tu mano Sužadėtinis, Tu mano viskas..."

Keletas žingsnių koridoriuje sudrumsčia, nutraukia pokalbį. Tyla sugrįžta, ir vėl vienui viena su Juo, mano širdis prabyla: "Kodėl mane išrinkai? Iš tokio didelio pasirinkimo. Juk buvo daug kitų: kurios savo grožiu visų akis viliojo; su dideliais gabumais. Atkurt naujai pasaulį gal būt galėję. Net tūkstančiai maldingesnių sielų. O Tu mane išsirinkai!... Pakelk savo malonų balsą, nušviesk mano minčių takus, padėk, o atsakyk, kodėl tik aš, o ne kita čia klūpo?..."

Mažos lempelės bangų virpesy ateina maloni šiluma ir apsupa mane... Vietoj atsakymo man klausimą pastato: "Ar tu čia ne laiminga?" "O taip... o žinoma, bet mano laimės nieks nežino, tik Tu ir aš... o gal ir nieks nesuprastų, nes Tu myli auką, kančią su meile supintą... Prakalbinai mane triukšmingam miesto užesy: Ateik ir sek mane. Nors aš maža, bet aš seku Tave...

A. D.

Lina vienodais žingsniais vaikščiojo po kambarį, žibančiomis akimis, išleistomis garbanomis ant pečių. Tokie jauni, o jau kokie seni pečiai...

Miegoti visai nebenorėjau.

— Aš esu sau skolinga tokį žinojimą. Aš **turiu** eiti į jį, nežiūrint baimės ar pavojaus, kad susižeisiu pakelyje. Aš turiu! Ar tu bent kiek supranti mane dabar, Ale?

Bandžiau, bet man visuomet buvo svetimas toks nejaukus veržimasis.

— Bet kodėl šituo keliu, Lina, kodėl? Ar... taip, ar tu visai nematai savęs kaip moters?

Ji sustojo vaikščiojusi, atsisuko į mane. Graži buvo tą minutę. Jos veide buvo išraiška, kokios aš ten dar niekad nebuvau mačiusi. Ir pirmą kartą pajutau jos šešėlį.

— Pasakyk man, Aliute, kaip tu save matai?

— Kaip? Tu gi žinai... Mano laimė glūdi tik šeimoje. Aš ją apsupčiau savo meile, atiduočiau visas savo jėgas, visas... — kažkaip staiga žodžiai nesirišo. Kodėl ji klausia? Argi jau nebeatsimena?

— Visą savo meilę — už tai gausi visą savo laimę! Gražu! — Linos akys sugavo manąsias ir nepaleido. — Ir bus gražu, bet tik tada, jei tu, drauguže, negalvosi, kad meilė yra moters išganymas. Išganymas — tai tikslas. Tačiau čia, šioje žemėje, niekas nėra tikslas. Viskas tik priemonė!

* * *

Vakar aš ją mačiau. Jos pavargęs kūnas buvo ramus, tik akys dar vis spindėjo.

— Kai tik sužinojau, skubėjau kuo greičiausiai, — spaudžiau jos siaurą ranką.

— Žinau, žinau, — sušnabždėjo Lina - Sesuo Norberta. — Tu visada mane mylėjai...

Rodos, praėjusių metų kaip ir nebuvo. Ar negalvojau taip jau kartą? Nebeatmenu. Žinojau tik, kad prieš mane tokie pažįstami bruožai, miela šypsena. Ir visą veido harmoniją išryškinąs griežtai nuskaptuotas smakras.

— Ale, mieloji Ale, jei pamatysi manuosius... pasakyk, kad...

— Ką pasakyt, Linuk, ką? — Bet jos jau nebėra. Prieš mane tik sesuo Norberta.

* * *

Taip ir nežinau. Ir gal niekad nesužinosiu, kokia buvo jos paskutinė žinutė tiems, kurie ją mylėjo.

Paliko, kaip neužbaigtas paveikslas.

Gal aš jį pabaigsiu...

KUNIGAS JURGIS TILVYTIS ŽALVARNIS

ateitininkų himno autorius

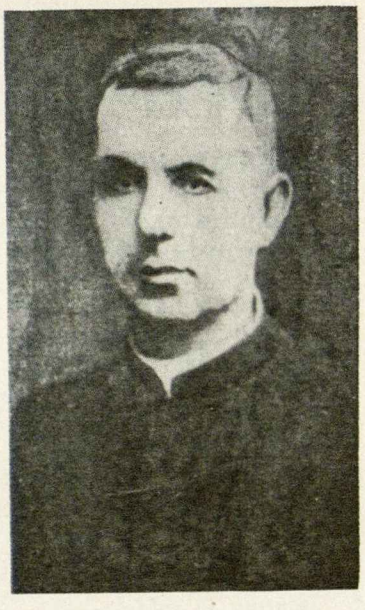

Kun. J. Tilvytis - Žalvarnis

KAN. F. KAPOČIUS

Brangūs ateitininkai. Jūsų uolaus redaktoriaus Pauliaus Jurkaus prašomas, mielu noru patiekiu jums žiupsnelį žinių-prisiminimų apie mūsų himno autorių poetą Žalvarnį — kun. Jurgį Tilvytį.

PIRMOJI PAŽINTIS

1918 m. liepos 3 d. buvau įšventintas kunigu ir tuojau gavau paskyrimą Šėtos vikaru. Tuo metu visas mūsų kraštas buvo baisiai nusiaustas I-jo pasaulinio karo. Okupacinė vokiečių kariuomenė ir žiaurusis "Zivilverwaltung" atėmė iš žmonių ką tik pajėgė, daugelio paskutinį gyvulį, ištuštino javų aruodus. Žmonės kentė badą ir įvairius nepritekliu-. Sparčiai plito epidemijos, dėmėtoji šiltinė ir naujai pasireiškusi liga "gripas". Žmonės krito šimtais tarsi karo laukuos. Atsimenu, Šėtoje vieną dieną lydėjau į kapus septynių karstų procesiją.

Tais pačiais metais rugpiūčio pabaigoj vienaarkliu aukštaitišku vežimu atvykau į Šėtą. Klaikus vaizdas. Miestelio vidurys — karo griuvėsiai. Parapijos trobėsiai sudegę. Tik iš dešinės bažnyčios pusės kyšo tarp degėsių naujas medinis namas. Tai būta nesenai čion atkelto klebono kun. Jurgio Tilvyčio pirmųjų pastangų vaisiaus: parapijos namai — "špitolė". Vienam gale erdvi salė, kitam — klebono rezidencija. Suprantama, pirmieji mano įspūdžiai buvo liūdnoki. Tačiau jie visiškai pasikeitė, kada išvydau špitolės gonkuose nušvitusį klebono J. Tilvyčio veidą, jo geras, mielas ir šiltas akis. Bematant vienas kitam į glėbį. Nuo tos valandos iki pat jo mirties likom du vienos minties ir širdies draugai, bičiuliai ir broliai.

ŠIRDIES IR SIELOS ŽMOGUS

Po šiai dienai esu dėkingas Dievui, kuris lėmė man gauti pirmąjį viršininką-kleboną kun. J. Tilvyčio asmeny. Neilgai teko su juomi darbuotis, vos dvejetą metų. Tačiau tas laikotarpis visam mano gyvenimui paliko neišdildomą ir nepamirštamą įspūdį. Tai buvo jaunam kunigui uolaus sielų ganytojo pavyzdys, kartu idealizmo mokykla.

Kiaurą dieną kun. J. Tilvyčio durys atviros kiekvienam, ar tai būtų pavargėlis elgeta, ar kumetis, ar ūkininkas, ar dvarininkas. Špitolė—laikinoji klebonija buvo tarsi bičių avilys, kur nuolatos vieni išeina, kiti įeina. Žmoneliai geri, bet tamsūs, beraščiai. Jų klebonas kun. J. Tilvytis pasidarė jiems viskas: ir kunigas, ir advokatas, ir užtarėjas, ir sveikatos patarėjas bei smulkiausių vargų ir bėdų lengvintojas. Rėmė visus kuo tik galėdamas, patarimu, paguodos žodžiu, duona, pinigu, ar kitkuo.

Kun. J. Tilvytis rūpinosi visais, tik ne savimi. Visada dėvėdavo paskutinį sutaną ir vienintelius, vasarinį ir žieminį, pasenusius apsiaustus. Žiemos metu šaldavo, bet visiškai nesirūpino įsigyti šiltesnio drabužio. Tik vėliau, kai nuostabiu būdu grįžo iš Rusijos karo metu išvežti jo dveji kailiniai, pasijuto "ponu". Tuojau vienus padovanojo man, kitus pasiliko sau. Panašiai jis elgėsi ir su pingais. Nespėjo paimti, jie bematant išslysdavo iš jo rankų parapijiečių reikalams. Tilvyčio valgomasai kambarys buvo visiems svetaine ir užeiga.

Dieviškosios meilės skelbėjas ją vykdė besąlyginės artimo meilės darbais.

PATRIOTAS, VISUOMENININKAS, LIAUDIES ŠVIETĖJAS

Kun. J. Tilvytis puikiai suprato, kad žmones iš vargo išgelbėti tegali susipratimas, organizacija, apšvieta.

Šėtos parapija turėjo apie dvidešimt didesnių ar mažesnių dvarų bei folivarkų. Daugumas jų savininkų buvo ištautėję mūsų bajorai, ar jų pamėgdžiotojai. Savo kumečiams ar darbininkams jie nieko gero nedavė, išskyrus lenkišką žargoną. Jų skurdas buvo didelis. Tuo metu besibraunant į Lietuvą rusų bolševikams, jie laukė išganymo iš .komunistų šiems vargšams gelbėti kun. J. Tilvytis atliko milžinišką darbą. Jo pastangomis Šėtoje buvo suorganizuota pirmoji lietuvių krikščionių-darbininkų sąjunga, kuriai priklausė apie 600 žmonių. Su darbdaviais buvo sudarytos raštiškos darbo sutartys, kumečiams išrūpinta tinkamesnės gyvenimo sąlygos ir teisingas atlyginimas. Nesusipratimams likviduoti buvo sudarytas darbininkų ir darbdavių trečiųjų teismas, kuris trumpu laiku darniai išsprendė apie 40 bylų. Darbininkų susipratimas tiek pakilo, kad laikinai užėmus Šėtą rusų bolševikams, keletas komunistų agentų susirinkimo metu buvo išmesta lauk iš salės.

Tuo pačiu laiku kun. J. Tilvytis stengėsi pagerinti ir ūkininkų būklę. Buvo suorganizuota vartotojų bendrovė ir kooperatyvas, įsteigta pramonės bendrovė "Žvaigždė", kuri įsigijo malūną ir lentpiūvę. Kun. J. Tilvyčio priežiūroje šios įstaigos gražiai veikė, darydamos sparčią pažangą.

Pažymėtinas drąsus kun. J. Tilvyčio žygis, vokiečiams besitraukiant, — didelio grūdų sandėlio užėmimas. Jis skubiai suorganizavo keleto gink-

ŽALVARNIS

BARKAROLĖ

ŽVAIGŽDELĖS mirksi
Dangaus mėlynėj;
Ant jūros blyksi
Taškai auksiniai.

Naktis tik niūkso.
Malonu, gera:
Čia tau bangelė
Šiaušias ir šnera.

Lyg paukštis, laivas
Besikilnoja:
Tai bėgt sujunda,
Tai vėl sustoja.

Taip ramu sielai,
Lengva ir saldu, —
Net kilst aukštybėn
Širdis su malda.

Jausmų gilybėj
Ji ten prasmego;
Krūtinė rodos,
Liepsnoja, dega . . .

Plauk sau, laiveli,
Tyliai, maloniai,
Tebėgie amžiai
Tokioj kelionėj.

Gal ten kažinkur
Ant krašto svieto
Širdis atras dar
Ramesnę vietą.

Tegu sau laimėj
Tenai plūduoja.
Laisva be baimės
Lengvai alsuoja.

luotų žmonių miliciją, išstatė sargybas, ir grūdai buvo tvarkingiausiai išdalinti varguomenei. Kurį laiką šis jo veiksmas buvo vadinamas "stebuklingu duonos padalinimu".

Jo pastangomis buvo suorganizuotas bene pirmasis nepriklausomoje Lietuvoje valsčius. Trūkstant tinkamo personalo, buvo įsteigta suaugusiųjų švietimo kursai, kurie parengė valsčiui viršininkų, raštininkų ir kitų veikėjų. Pradžioje teko jam pačiam eiti viršaičio pareigas, o man — sekretoriaus. Pirmąjį lietuviškąjį pasą išsirašiau pats savo ranka, kurį tebelaikau iki šiol kaip brangią relikviją.

Tačiau pats didžiausias kun. J. Tilvyčio darbas buvo žmonių švietimas. Nedidelėje Šėtos prapijoje trumpu laiku be jokios pagalbos iš šalies, jis įkūrė penkias pradžios mokyklas ir 4 klasių vidurinę mokyklą. Parapijos salė šiokiadieniais — mokyklos reikalams, šventadieniais — susirinkimams. Suolai nukloti lietuviškais laikraščiais, kuriuos, kas norėjo, galėjo nemokamai pasiimti į namus. Karo apnaikinta, suvargusi Šėta skleidė šviesos spindulius į visą plačiąją apylinkę.

Karštai mylėdamas savo tėvynę Lietuvą, kun. J. Tilvytis neįkainuojamai daug prisidėjo prie pirmųjų mūsų savanorių kovotojų veiklos. Ties Šėta įvyko pirmieji mūšiai su rusų bolševikais, čia žuvo pirmasis mūsų kovotojas Povilas Lukšys. Jo klebonija buvo pirmoji mūsų kovotojų būstinė. Pas kun. J. Tilvytį pėsti užėjo pirmieji savanoriai broliai Balčiai ir kt., o iš jo išjojo geriausiais, kun. J. Tilvyčio pabalnotais žirgais. Savanoriams jis atidavė geriausius vežimus, o maistui geriausius gyvulius. Savo ranka laimino einančius į kovą mūsų karžygius.

Kun. J. Tilvyčio autoritetas buvo toks didelis, kad net Šėtos žydai kėlė jam viešas ovacijas, savo vaikams liepdavo bučiuoti jam ranką, o užėjus rusų bolševikams, gelbėjo jį iš gresiančio mirties pavojaus.

JAUNIMO GLOBĖJAS IR MYLĖTOJAS

Lietuviškam jaunimui mokslinti ir auklėti kun. J. Tilvytis nieko nesigailėjo, nei savo sveikatos, nei paskutinio skatiko. Tam tikslui jis atiduodavo visas nemažo parapijos ūkio bei savo asmeniškas pajamas. Kartą, nebeturėdamas kuo sumokėti mokytojams algų, atidavė jiems vieninteli savo "džiaugsmą" gramafoną ir gražų plokštelių rinkinį.

Būdamas vidurinės mokyklos kapelionu, trūkstant vadovėlių, naktimis rengdavo pamokoms medžiagą ir tiekdavo mokiniams. Ypatingu uolumu stengėsi priauklėti naujas ateitininkų idealistų gretas. Tačiau kartu buvo tikras tėvas visiems moksleiviams be jokios išimties. Neturtingesnius remdavo pinigais ar užmokėdavo už mokslą, padėdavo įsigyti bet kurių mokslo reikmenų ir pan.

Čia turiu pastebėti, kad ypatinga Dievo palaima lydėjo šio didelio apaštalo žygius. Bažnyčios ūky javai virto iš dirvų, gyvuliai augo kaip ant mielių. Būdavo, atiduos berods vieką mūsų partizanams, ar švietimo reikalams, ir žiūrėk, neužilgo vėl visa ko atsirado pakankamai, ir kun. J. Tilvytis nenutraukiamai savo veiklą galėjo tęsti toliau.

IDEALISTAS RAŠYTOJAS-POETAS

Nėsu joks literatas ar literatūros kritikas, tad visiškai nesiimu mėginti vertinti kun. J. Tilvyčic-Žalvarnio įnašo į mūsų raštiją, ar reikšti tuo reikalu bet kurią savo nuomonę. Tenoriu pabrėžti jo didelį užsidegimą pasitarnauti mūsų tautai ten, kur labiausiai buvo reikalinga. Anot jo, kai neatsiranda geresnių, tai negaliu iškęsti ir imuosi plunksnos pats.

Labiausiai jam skaudėjo širdis, kad tais laikais nebuvo pakankamai mūsų rašytojų, kurie apvalytų mūsų liaudies dvasinį maistą — giesmes ir maldas nuo barbarizmų, kartais — tikrų nesąmonių, kurias tikintieji giedodavo ar kalbėdavo, garbindami Dievą. Didžiuoju savo uždaviniu laikė ištaisyti lietuvišką giesmyną — kantičkas. Tam reikalui jis paaukodavo visą atliekamą nuo pareigų laiką ir poilsio valandas. Mėgino galimai skambesne eilėraščių forma versti į lietuvių kalbą psalmes. Kūrė taip pat ir originalių giesmių. Tais dalykais rašė nemaža straipsnių į "Bažnytinę Apžvalgą" ir kitus periodinius leidinius.

Dievo ir tėvynės meile gyvendamas, stengdavosi, tariant jo paties žodžiais, užkišti būtiniausias spragas atgimstančios mūsų tautos dvasios gyvenime. Šiais motyvais gimė ateitininkų himnas ir nemažai kitų eilėraščių. Jo kūrybos temos ir turinys — tai gyvas jo idealizmo veidrodis. Jis rašė tai, kuo sielojosi ir kam visa širdimi buvo atsidavęs šiuo atžvilgiu kun. J. Tilvytis buvo išskirtina asmenybė, kurio užsibrėžtieji idealai ir gyvenimas neturėjo disonansų ir vyko darnioj harmonijoj.

Tai buvo tikras ateitininkas, kuriame, tariant Kristaus žodžiais, "nėra vyliaus".

MARIJOS GARBINTOJAS

Neabejoju, kad kun. J. Tilvyčio gera, jautri, kunigiška širdis, būdo švelnumas, pagaliau jo ganytojiškas uolumas buvo laiminamas ir globojamas jo dangiškosios Motinos, kurią ypatingu būdu jisai mylėjo ir garbino visą savo gyvenimą.

Prieš I-jį pasaulinį karą žinomas atsimetėlis kunigas Tulaba pradėjo skleisti Lietuvoje iš Lenkijos atneštą atskalą — marijavitizmą. Netoli Panevėžio, Paystry pas dvarininką Hopaną, kuris gyveno susidėjęs su kažkokia dailininke iš Varšuvos, jis įsirengė koplyčią, iš kur Dievo Motinos Marijos vardu plito baisus papiktinimas tikintiesiems. Vyskupui pasiūlius, jaunas kun. J. Tilvytis, ryžosi atitaisyti Švenčiausios Motinos įžeidimą, pastatydinant Paystry Jos vardu bažnyčia. Įdomi ir jaudinanti tenykštės kun. J. Tilvyčio veiklos istorija. Paminėsiu porą charakteringesnių faktų.

Pradėjus rengti bažnyčios pamatams medžiagą, vieną dieną įeina į kun. J. Tilvyčio kuklų kaimietišką kambariuką nepažįstamas žmogus. Gero, malonaus veido, vidutinio ūgio

ir amžiaus. — Klebone, girdėjau rengiesi statyti bažnyčią. Aš kątik grįžau iš Amerikos. Turiu užsidirbęs pusantro tūkstančio rublių, prašau juos visus paimti bažnyčios statybai. Jei tiksiu, priimk mane bernu, dirbsiu be algos, tik už išlaikymą, — trumpai drūtai paaiškino svečias. Kun. J. Tilvyčiui dilgtelėjo galvoj mintis, kad tai buvo pirmoji stebuklingoji Marijos pagalba. Neapsiriko. Nepažįstamasis, kuriam vardas buvo Gasparas (pavardės niekas be kun. Tilvyčio nė nežinojo) dirbo iš visų jėgų ir širdies. Kiek užvalgęs, visą dieną tašydavo akmenis, rąstus. Neretai čia pat pasidėjęs galvą ant akmens, prasnūsdavo naktį, o vos dienai brėkštant, vėl pradėdavo darbuotis. Gasparas visą laiką liko ištikimiausias kun. J. Tilvyčio tarnas ir bendradarbis.

Antras nuostabus įvykis, tai nežinia iš kur staiga pas Hopaną atsirado "rządca" (ūkvedys) vienas žydas. Jis pradėjo vis dažniau ir dažniau lankytis pas kleboną kun. J. Tilvytį. — Uj, gerbiamas klebone, aš tą ponį Hopaną "pastatysiu ant kojų"... — Tasai "statymas ant kojų" prasidėjo Hopano dvaro parceliacija, kuriai vadovavo minėtas žydas. Nuostabus dalykas, kad niekam neparduodavo žemės sklypo, neatsiklausęs klebono ir su juo nepasitaręs. Kiekvieną pirkėją atvesdavo pas kun. J. Tilvytį ir klausdavo jo nuomonės. — Uj, jei parapija turės daugiau gerų žmonių, tai bus geriau man. O tą poną Hopaną velnias greit iš čia išneš"... — Taip ir atsitiko. Dvaro centrą su gražiu gyvenamuoju namu ir puikiu malūnu buvo parduotas susipratusiam lietuviui Antanui Sabaliauskui, kuris šiuo metu gyvena Chicagoje. Neliko nei pėdsakų patiės Hopano, nei Tulabos nei jo skelbto marijavitizmo. Atlikęs savo "misiją", netrukus kaž kur išsidangino ir pats žydas. Susikūrė rinktinių žmonių parapija ir gažus Paystrio bažnytkaimis su nauja Dievo Motinos garbei bažnyčia.

Tretininko Gasparo darbštumas ir sugebėjimas ūkininkauti ir Paystry ir vėliau Šėtoje buvo didžiausia parama kun. J. Tilvyčio veiklai. Man buvo vienas džiaugsmas prisidėti prie to švento darbo. Bet nei kun. J. Tilvyčiui, nei man neatėjo į galvą, kad netrukus teks abiem atsisveikinti abiem su mūsų pamiltąja šėta.

1919 m. atsilankė pas kun. J. Tilvytį pirmosios trys seserys Kazimierietės iš Amerikos. Jų uždavinys buvo įsteigti Pažaislyje Kazimieriečių vienuolyną. Be abejo ir jos buvo girdėjusios apie kun. J. Tilvyčio plačią širdį, todėl pirmiausiai kreipėsi į jį.

1920 m., prieš pat klastingąjį Želigovskio žygį, atlaikęs Vilniaus Aušros Vartuose šv. mišias, grįžau namo ir radau savo vikarijate besėdintį naują šėtos vikarą kun. Kazakevičių, o man dispoziciją vykti į Kauną katedros vikaru. Graudu buvo atsisveikinti su mylimu klebonu kun. Jurgiu Tilvyčiu, su kuriuo teko išgyventi sunkiausių, o kartu ir džiugiausių valandų. — Žinai, Feliuk, — taip jis mane vadindavo, — juntu, kad ir man čia nebe vieta. Be tavęs neįstengsiu pradėtų darbų tęsti; manau kad Dievo valia man diktuoja kitus kelius. — Neužilgo jis visą savo turtą su ištikimuoju Gasparu atidavė seserims Kazimierietėms, o pats įstojo į Marijos Nekalto Prasidėjimo — Tėvų Marijonų vienuolyną.

ŽALVARNIS

MALDA UŽ TĖVYNĘ

TEKA nuo amžių srovė krištolinė
Nešanti meilę paties Visagalio...
Viešpatie, leisk jai per mūsų Tėvynę
Plaukt ir gaivinti suvargusią šalį!

Dvelk tautos valion, paveik į jos protą
Vagai pagilint malonių upelio...
Dieve, laikyk ją kaip gėlę rasotą
Priešams užtverto į saulę darželio!

Dvasios Šventosios ugnim tegu žiba
Skaisčiosios širdys Lietuvos jaunimo;
Darbu ir mokslu, dora ir tikyba,
Dieve, leisk stiprint tautos atgimimą.

KUN. J. TILVYČIO GYVENIMO PABAIGA

Vėl būtų ilga, graži ir turininga vienuolio kun. J. Tilvyčio gyvenimo ir veiklos istorija. Tačiau šį uždavinį manau atliks patys Tėvai Marijonai. Tad baigsiu trumpai.

Visą savo gyvenimą aukodamas Dievo ir Marijos garbei bei savo tautos gerovei, kun. J. Tilvytis, būdamas ir vienuoliu, niekada nepamiršo savo mylimųjų ateitininkų ir lietuviško jaunimo. Daugely vietų jis vadovavo jų rekolekcijoms, darydavo jų susirinkimus, laikydavo paskaitas, nešdamas šventąją ugnį į jų jaunas širdis. Gyvosios dvasios ugnį, — viską atnaujinti Kristuje, kuria plakė jo paties širdis.

Širdimi gyveno, širdimi ir mirė. 1931 metais gruodžio mėn. 24 d. Panevėžy, laidojant broliuką marijoną, kapuose sakė jautrų pamokslą. Išt'aręs žodžius: "Būkime pasirengę, nes nežinom nei dienos, nei valandos...", staiga krito negyvas prie duobės. Dieviškoji Motina pasišaukė į amžinąjį džiaugsmą savo ištikimąjį sūnų, einant jam kunigiško pašaukimo-artimos meilės pareigas.

Jo kūnas buvo pervežtas į Marijampolę ir iškilmingai palaidotas parapijos kapuose. Prie duobės sakiau paskutinį atsisveikinimo pamokslą ir mačiau, kaip jo brolių kunigų ir didžiulės žmonių minios maldomis ir ašaromis vainikuojamas, išdygo naujas Didelio Ateitininko kunigo Jurgio Tilvyčio - Žalvarnio, ateitininkų himno autoriaus kapas.

Mums katalikams visuomeninis gyvenimas privalo rūpėti žymiai platesniu ir žymiai gilesniu atžvilgiu. Visuomeninis gyvenimas katalikiškoje pasaulėžiūroje randa svarbią, sau tinkamą vietą ir privalo būti pagal šitą pasaulėžiūrą normuojamas, tvarkomas ir tobulinamas. Kai visuomeniniame gyvenime ne viskas yra gera, arba kai jame įvyksta gili krizė, katalikams susidaro pareiga šiaip ar taip į šitą negerumą reaguoti ir šiaip ar taip visuomeninį gyvenimą gydyti.

Prof. St. Šalkauskis

ORGANIZACINIS NUOBODULYS

ALFA SUŠINSKAS

1. Organizacinis grybelis...

Yra įvairių nuobodulių; vis tas pats ir tas pats maistas nusibosta; kartais jaučiame svečių nuobodulį, kai jie neįdomūs ir ilgai būna, nesusiprasdami pajudėti namo; kaikas yra apimtas gyvenimo nuobodulio, kai jis gyvena tuščiai, be jokių kilnių siekių, be idealų, neturėdamas gyvenimo prasmės....

Bet yra ir organizacinis nuobodulys, neretai pasitaikąs organizaciniame gyvenime.

Nuobodulys yra apatiška žmogaus būsena, kai jam kas nors dėl kurių nors priežasčių nusibosta ar įgrista.

Organizacinis nuobodulys yra kenksminga apraiška organizaciniame gyvenime, ir organizaciniai vadai turi ypatingai budėti bei rūpintis, kad šitokio nuobodulio grybelis neįsisuktų į jų narius; įsisukęs jis ims ėsti organizacinį kūną, jį menkindamas ir griaudamas.

Kai nusibosta organizacija ir jos gyvenimas, dar nereiškia, kad ir organizacijos atstovaujamosios idėjos jau būtų nusibodusios ar net įgrisusios; organizacinis nuobodulys dažnių dažniausiai atsiranda ne dėl pačių idėjų neįdomumo ir ne dėl jų nepatrauklumo, bet dėl pačios organizacijos prasto funkcijavimo.

Prasta, šabloniška, nekūrybinga ir sustingusi organizacinė forma nesugeba tinkamai ir dinamiškai perteikti gražių ir patrauklių idėjų; prasta organizacinė forma netgi atstumia daug žmonių nuo didžiųjų idealų. Idėjoms bei idealams reikia ir tinkamos, patrauklios organizacinės formos, kuri yra būtina priemonė perteikti idėjoms žmonių gyvenime.

2. Perdaug apžiojo, dėl to ir sprogo...

Organizacinį nuobodulį sukelia įvairios organizacinės priežastys. Čia paliesime tik keletą iš jų. Pirmiausia apie organizacinį pareigūno persitempimą bei jo persikrovimą pareigomis. Neretai pasitaiko, kad tas pats asmuo įsikinko į įvairias pareigas ir net įvairiose organizacijose. Vis jis ir jis, vis tas pats ir tas pats asmuo veikia visur ir visaip... Laikraščiai ir žmonės ima jį laikyti dideliu veikėju. Ir jis pats save, žinoma, tokiuo laiko...

Kad šitoks negali tinkamai atlikti visų prisiimtų savo pareigų, yra jau savaime aišku. Kurį metą jis šiaip taip dar veš sudėtingą organizacinį vežimą. Bet beveik tikra: ateis metas, kada jam pačiam visas organizacinis darbas nuo persitempimo taip įgris, jog jis pajus organizacinį nuobodulį — ims pats baidytis organizacinio gyvenimo ir kitus nuo jo pradės baidyti.

Organizacinis gyvenimas žmogui yra būtinas, bet ir saikas jame — taip pat būtinas: tas pats asmuo neturi persikrauti pareigomis. Toks veikėjas, dėl gausybės turimų pareigų nebeįstengdamas jų tinkamai atlikti, šiuo savo nevykusiu, perkrautu veikimu dažnai ir kitiems įvaro organizacinį nuobodulį, nes jis nebesugeba sužadominti ir įdomiai veikti.

Yra nemaža žmonių, kurie, buvę didžiai veiklūs ir kūrybingi organizacinėje veikloje, vėliau pradeda kratytis betkurio organizacinio veikimo. Kodėl? Dažnių dažniausiai todėl, kad jie yra anksčiau persisotinę organizaciniu darbu, sakytume, "persivalgę" jo.

Blogiausiai vedamas tas organizacinis veikimas, kuriame tas pats vienas asmuo atlieka visus visų pareigūnų darbus. Normali ir sveika organizacinė taisyklė yra ši: vienas asmuo teturi tik vieną organizacinę pareigą, o ne dvi, — ir ne daugiau. Kai vienas asmuo laiko aprėpęs visą organizacinį darbą, tada visi kiti nariai yra apimami pasyvumo dvasios, o ši yra puri nuobodulio dirva...

Kalbant apie atskiro nario organizacinį veikluma, menka pasakyti, kad jo pergausus dalyvavimas daugelyje organizacijų su laiku dažniausiai jį irgi priveda prie orga-

Putnamo mergaitės at-kės duoda pasižadėjimą
Nuotr. L. Reivydo

Slaptutė

K A L T A

O Dieve, aš kalta, kad myliu,
Ir savo vėsų veidą tik priglaust galiu
Prie pavargusiųjų Tavo kojų tyliai
Ir suptis pievų žiedeliu...

O Dieve, kaip pasauly žydi,
Upelis žydi, jūra ir dangus,
Ir žiburėliai šviesūs lydi,
Lyg niekada klaiku nebus...
O Dieve, aš kalta, kad myliu,
Ir savo veidą tik priglaust galiu
Prie pavargusiųjų Tavo kojų tyliai
Ir suptis pievos žiedeliu...

Š A L T I N I S

"Šviesos kiek ir laimės
Apkrito ant tako"—
Šaltinis atšlaimo
Kristalu prašneko.

"Šviesos kiek, kiek žiedo
Indigo skliautuose!
O tu, mielas, miegi
Prie aukso patosu...

— Tai rytui ir tolių
Tyliąjai mėlynei
Sruvena parolėm
Gyvasis šaltinis...

Enata Skrupskelytė

NAKTIES VIZIJA

Tada mes matėm savo Dievą,
Iškėlęs ranką laimino mus jis:
O Jo mintis išgirdo paupyje vėjas;
Jis tyliai besijuokdamas nusinešė per pievą
Jo žodžius:
naktis.
Ar nematei, kai vakaras išbarstė rasą,
Ir apdalino žvaigždėmis visas šalis?
Nunešęs rausvą obels žiedą karalaitei
Ir pabučiavęs švelniai kūdikėlį basą,
Kartojo dar:
naktis.
Ar nežinai, kad sraigės užsimerkia,
Ir uosiai jaučia juk pavargusias akis;
Tuščius lizdus suranda paukščiai,
Maži našlaičiai jau daugiau neverkia;
Dausų šaly klajoja jie:
naktis.
Už debesio pranyko mūsų Dievas,
Iškėlęs ranką laimino mus jis.
Kažkas girdėjo, kai jis tylutėliai...
— Supratęs jo žodžius užsnūdo baltas žiedas —
Ištarė:
naktis.

ŽIBUTĖS

Kaip nekaltos vaiko akys,
Mėlynos žibutės
Ant plonyčių stiebeliukų
Supas, supas, supas.

Tokios mėlynos, taip lengvos,
Kaip laukų vėjelis,
Vėl sužydo, pasipylė
Slėniuose, gojeliuos.

Kam taip mėlynos, taip lengvos
Šitos pirmos gėlės?
Pasakyt visam pasauliui:
Jau pavasarėlis.

TU NUĖJAI

Tu nuėjai...
O baltas smėlis užpūtė akis,
Kad nematyčiau aš Tavęs nueinant.
Nemojavai...
Nugriuvo žemėn mūs juoda naktis,
Kad nematyčiau
Tavęs nueinant.

Širdis,
Kaip uolų akmenys balti
Sustojo plakti
Visiškai.
Ar negirdi,
Lietaus lašai šalti, šalti,
Šią naktį...
Šalti lašai...

KOREJA

Juodam sniege išminti pėdsakai
Basų mažyčių kojų,
Ir rudas kraujas mėnesio šviesoj,
Kur vaikas ėjo tolumoje.

Sunkia našta ant skaudančių pečių
— Jis nešė dar mažesnį savo brolį —
Kiniečio vaikas, pamestas ir basas,
Sniege numirusios mamos jieškojo.

Nešalta jam ir neverkė jisai,
Tik tyliai ėjo, sudraskytom kojom.
Pasislėpė mėnuo už debesio klaikaus,
Pargriuvo vaikas. Nebeatsistojo...

Šaltais pūkais užklojo sniegas jį.
Ne žmonės, šakalų staugimas
Patrankų gaudesy dainavo motinos
Nepadainuotą jam lopšinę.

nizacinio nuobodulio. "Visų draugijų narys" nėra geriausias organizuotas žmogus, o dažnai jis yra vienas iš prastųjų... Ateis metas, kai toks persisotins tomis visomis draugijomis, pertemps savo organizacinį polinkį ir pradės bodėtis tuo, ką taip uoliai mėgo. Ir atskiro nario organizacinis uolumas, kaip kiekviena dvasinė galia, turi turėti savo ribas... Kas perdaug, niekada neišeina į sveikatą.

3. Ne vien reikalauti, bet ir duoti

Kad ir gražios bei kilnios skelbiamosios idėjos, betgi jos perteikiamos organizaciniu kūnu, organizacija vadinamu. Kiekvienos organizacijos veikla dažniausiai remiasi jos mažųjų padalinių (kuopų, skyrių) darbu. Šiuose pagrindiniuose organizacijos vienetuose kyla ir brėsta arba organizacinė meilė bei veiklos entuziazmas, arba — organizacinis nuobodulys, atstumiąs nuo šios organizacijos.

Vien organizacine disciplina nepririši narių prie organizacinio gyvenimo. Čia reikia, kad pati organizacija trauktų narius prie savęs, duodama jiems naudos.

Jei kuopos susirinkimai būna be jokios programos, be plano, lyg palaida bala, jei amžinai tas pats susirinkimo turinys, jei kalba vis tas pats vienas kalbėtojas, jei susirinkimai užtrunka tiek ilgai, jog nariai nebetenka jėgų juose ilgiau besėdėti, jei susirinkimuose nejusti jokios draugiškos šilimos, žodžiu, jei narys iš savo kuopos susirinkimo išeina gailėdamasis jame buvęs, — tada yra beveik tikra, jog narį apims organizacinis nuobodulys, ir jis pradės baidytis susirinkimų ir džiaugsis iš jų išsisukęs,

Kiekviena organizacija yra konkretus dalykas, ir nariams per savo skyrius ji turi duoti konkrečios naudos: dvasinės ar kitokios.

Organizacinio pamėgimo barometras galėtų būti kad ir šitoks: po susirinkimo narys vėl laukia kito susirinkimo ir iš jo išeina kuo nors turtingesnis, o ne toks pat, koks įėjęs ir ne menkesnis; jei narys nebuvo susirinkime, jis gailisi nedalyvavęs, nes jame buvusieji išėjo šviečiančiais veidais, besidžiaugdami jame buvę. Jei narys yra šitokioj organizacinėj būsenoj, jo neapims organizacinis nuobodulys.

Organizacinis gyvenimas yra rimtas darbas, ir jis turi būti kiek galima kūrybingesnis, ne tik vien reikalaująs iš narių, bet jiems ir konkrečiai duodąs.

GAUDEAMUS IGITUR IUVENES DUM SUMUS

ALĖ RŪTA

Motina pagimdo kūdikį ne pasmerkimui, pražūčiai, amžinam skausmui ir liūdesiui, o džiaugsmui. Ji džiaugiasi tuo kūdikiu pati, džiaugiasi juo dangus ir žemė. Džiaugiasi Visata nauja gyvybe ir nauju gyvenimu, kuris turi savo prasmę ir su nieku nepalyginamą vertę. Tiesa, tas kūdikis neišvengs ašarų ir skausmo, bet tai antroji svarstyklių lėkštė: atsverti džiaugsmui. Taip pat, tiesa, kad tas kūdikis kartais, užaugęs ir išbraidęs gyvenimo griovius, pra keikia savo gimimo dieną. Bet tai jau nebe motinos kaltė, kuri gimdė jį džiaugsmui, o jo paties. Nes motinos pareiga — pagimdyti ir užauginti, o jos vaiko pareiga — subręsti, išeiti pasaulin ir džiaugtis.

Džiaugtis! Jūs pasakysite: tai lengvabūdžių darbas. Tai aklų ir neišmanėlių, dykaduonių ir veidmainių darbas. Džiaugtis, kai pasauly tiek netiesos, tiek smurto, kraujo ir audros debesų? Džiaugtis, kai žmogaus kūnui ir sielai kas žingsnį grąso modernūs pavojai? Džiaugtis, kai motinos nebenorom gimdo kūdikius, ir kai jų vaikai, ieškodami atsakymų į savo Būties klausimus, nuklysta į nesąmones? Džiaugtis šiame amžiuje ir šioje pamišimo apimtoje planetoje?

Taip, džiaugtis! Nes tiktai giedra atželdins nususius dirvas. Nes tiktai saulėtos dienos yra žadintojos daigo gyvybės, o ne tamsios naktys ir ne amžinos sutemos. Sakysite, poetai dainuoja skausmą ir liūdesį, o dailininkai vartoja tamsias spalvas, nes tai mūsų epochos motto. Taip. Jie kenčia giliausiuose susimąstymuose ir subtiliausiose vizijose, nes juos tikrai palietė juoda epochos ranka, ir jie tai ryškiau suvokia bei skausmingiau išgyvena negu eilinis žmogus. Jie kenčia, bet eilutėse ir drobėj jie, iškentėję savo skausmą, palieka mums spindulį, kuris kelia mūsų žvilgsnį aukštyn, gal būt, prasimušus pro tamsą, į giedrą.

Palikime genijus. Mes esame paprasti žmonės. Genijum ne kiekvienam lemta gimti, bet šventuoju gali būti kiekvienas. Ir siekti šventumo idealo atrodo yra vienintelis ir tikrasis mūsų gyvenimo tikslas. O kelias į šventumą yra giedros kelias. Nė vienas šventasis nebuvo pesimistas. Taip, jie kentėjo, šventieji. Jie dažniausiai turėjo labai sunkų kelią žemėje. Jie kovojo ir dirbo, jie budėjo ir atsižadėdavo malonumų sau. Bet jie buvo linksmi. Nusidėjėliai niekada neturi džiaugsmo. Ar pavadintume džiaugsmu jų pokylius, orgijas, nedorus žaidimus, Ar, manot, jie laimingi būna tuose pomėgių jieškojimuose? Bet jie pila žibalą į ugnį. Jie neužpila liūdesio, o padidina skausmo liepsnas. Kodėl nusidėjėliai žudosi? Kodėl nesižudo šventieji? Nes gyvybė trokšta džiaugtis, ir džiaugsmingumas trokšta gyventi. Nes ten, kur nuodėmė, — liūdesys. Kur šventumas, ten džiaugsmas.

"Linksminkimės, kolei jauni esame!" — studentų himno žodžiai. Kodėl, kolei jauni esam? Tarytum se-

Alė Rūta

niams jau bepriklausytų liūdėjimas? Ne. Šie studentų himno žodžiai kalba apie jaunystės aktyvumą, apie energijos veržimąsį, apie įvairių emocijų plūdimą iš krantų. Ir leiskime plūsti, leiskime veržtis, leiskite savo širdžiai imti gamtos ir žmogaus duodamą džiaugsmą; leiskime savo širdžiai ir duoti kitiems džiaugsmo. Linksminkimės! Džiaukimės! Jaunystė yra pats giedrios dienos vidurdienis. Senatvėje ateina susimąsčiusios prietemos. Jaunystėje — per kaitri saulė, per daug ji apsvaigina, per daug drugelį blaško po žiedus. Niekada tiek vertybių nesukuriama kaip jaunystėje, bet niekada tiek ir klaidų nepadaroma kaip jaunystėje. Klaidos atleidžiamos, jei stengiamasi jas atitaisyti. Bet apsnūdimas ar nugrimzdimas į liūdesį jaunystėje neatleidžiamas! Džiaukimės ir kurkime, kurkime ir džiaukimės! Jei nesame sutvertos kurti, tai bent įkvėpkime, palaikykime kuriančiuosius!

Džiaukimės, mergaitės, kol jaunos esame! Nes kai mūsų vaikai džiaugsis, jau mums bus dienos vargais pritemę. Džiaukimės dabar. Žinau, jūs suprantate, kaip reikia džiaugtis. Jeigu esate teisingame kely ir jeigu dorus turite draugus, jūsų nereikia mokyti džiaugtis. Džiaugtis irgi yra kūryba, ir jūs kiekviena čia esate individuali kūrėja. Tik jeigu jūsų kelias būtų truputį neaiškus, ir jeigu jūsų draugai būtų jums kiek nepermatomi, leiskite iškelti vieną pavojaus vėliavėlę: nedalyvaukite tokiose pramogose, kurios jus užgauna, pažemina. Nes jūs turite iškelti pramogų lygį iki savo tyro džiaugsmo, o ne savo džiaugsmo tyrumą nužeminti iki nepadorios pramogos lygio. Palikite šokius ar vaišes ten, kur per daug girtuokliaujama, ar kur dalyvauja per daug apsinuoginę bei nepadorios moterys. Palikite kino salę, kur filmo vaizdai pradeda jus nejaukiai veikti; taip pat, tokiu atveju uždarykite televiziją. Palikite privačias vaišes ten, kur vyrai pradeda per intymiai jaustis su moterimis. Toksai džiaugsmas nebėra džiaugsmas.

Gaudeamus! Linksmumas vidurdieny ir susimąstymas prietemoj veda į šventumą. O šventumas — mūsų tikrasis, plačia prasme, pašaukimas.

Lino Žiedas

* * *

Norėjau rast kelis žodžius,
Nors vieną sakinį išreikšt save —
Radau aš giesmę širdžiai: ji taip kupina
Šviesos, palikusios dievus,
Apgaubusios mane.

O jos tiek daug, tokia skaisti jinai,
Tartum naktis nebuvo niekad gimus;
Neklaidžiojo širdis nykiuos arimuos:
Tai buvo mano siela — ji tiktai,
Akla ir nusivylus...

Aš praregėjau, supratau kodėl:
Kančia bevaisė ir karti, auka be meilės —
Buvimas be prasmės, jei manyje vadeivės,
Dievus palikusios, mane išreiškiančios, jei nėr
Mane apgaubiančios šviesos.

apie pašaukimą ir pasirinkimą

ANTANAS SUŽIEDĖLIS

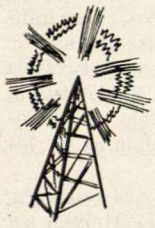

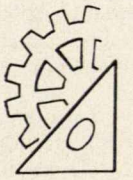

KĄ STUDIJUOTI?

Šiandiena jau bergždžia kalba ir tuščias reikalas priminti baigiantiems gimnaziją, kad studijuoti ir reikalinga, ir gerai. Apie tai esame savo tarpe marias prikalbėję ir iš vyresniųjų daug girdėję. Nė vienam išmintingam gimnazistui dabar jau nekyla klausimas: studijuoti.

Kitados tas klausimas nebuvo toks aktualus. Paskutiniaisiais metais Vokietijoje ir pirmaisiais emigracijoj studijas tęsti ar pradėti buvo tikrai sunku. Nevienas mokslo siekėjas rungėsi su problema, kaip studijas pradėti, jau seniai mintyje nusprendės, ką jis studijuos. Šiandien gi dažniausiai būna atvirkščiai: studentas, jau įsispraudęs universitetan, tepradeda galvoti, ką jis jame darys.

Kuomet studijų pasirinkimas daromas skubotai ir daugiau bandoma žavėtis pačiu studijų faktu, o ne rūšimi, — labai dažnai toks pasirinkimas nėra tikras. Tad kokie yra tikrieji motyvai ir pagrindai, kuriais reikėtų vadovautis renkantis studijų šaką? Šiame rašiny iškeltos mintys jokiu būdu nepretenduoja į kokias nors studijų pasirinkimo taisykles. Rašinio tikslas tėra iškelti pačio klausimo diskutuotinus dalykus, ir jei jis sužadins bent keletą abiturientų nuoširdžiai pasigilinčyti — tai jau bus ir daug, ir gerai.

Studijų šakos pasirinkimas yra rimtas dalykas, nes tai kartu ir savo gyvenimo kelio rinkimasis. Blogiausiu atveju studijuotu ir išmoktu dalyku teks užsiimti bent 40 valandų savaitėje. Bet tai tik blogiausiu atveju. Gerai savo sritin pataikęs profesionalas darbo valandų neskaičiuoja — pamėgtasis darbas jam tampa kūryba, o kūryba niekad nėra nuobodi ir niekad neįgrįsta. Priešingai — nepataikęs ten, kur jam dera, intelektualas virsta amato vergu, ir darbas jam pasidaro nemažesne katorga, kaip šiandien fabrikas Lietuvos inteligentams. Tad studijas gerai pasirinkti yra labai svarbu. Ir dar svarbiau — pataikyti iš karto, nes perstudijuoti iš naujo jau vargu ar būtų progos: amžino studento duona šiandien nelabai balta.

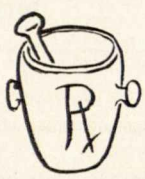

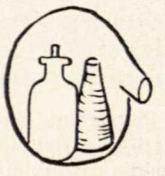

INŽINIERIUS "PER NEVALIĄ"

Žvilgterkime pirmiausiai į porą netikusių motyvų, kuriais remdamiesi abiturientai dažnai pataiko į tokias studijų sritis, kurioms jie nei tikę, nei linkę. Šiuos klaidinančius motyvus atmetę, lengviau rasime ir tikruosius studijų pasirinkimo pagrindus. Studijų šaką renkantis, daugelį vilioja praktiški sumetimai ir nauda, užtat tiek daug dabar matome besiveržiančių į griežtuosius ir praktiškuosius mokslus. Tiesa, biznis ir inžinerija yra puikus dalykai, tačiau tiems, kurie tam turi pamėgimo ir gabumų. Bet kai kas antras ateitininkas nori pasidaryti inžinieriumi, tai iš jų tikrai dauguma taip daro "per nevalią". Ir iš tų "per nevalią" inžinierių nebus nė pusės tiek naudos, (nei jiems, nei kitiems), kiek iš jų būtų, jei jie pasuktų **savo keliu,** kurio, dėja, dauguma nė nebando ieškoti.

Šitoks teigimas gal daugeliui nepatiks ir bus ginčijamas: kaip tai materialinė gerovė nevaidinanti vaidmens renkantis studijas? Ar aš tam studijuoju, kad vėliau sausa duoną turėčiau valgyti? Tačiau nėra tokios taisyklės, kad humanitaras turėtų blogiau gyventi, negu inžinierius. Materialinė gerovė daugiau pareina nuo to, **kaip** baigi ir kiek išmanai, negu **ką** baigi. Gabiems ir sumaniems humanitarams yra daugiau progų ir galimybės išvirsti į tvirtai pasiturinčius, jei jau to siekiama, negu pusiau nusivokiantiems biznieriams. Kaip gi tapsi sumanus ir geras savo srities žinovas, jei ton sritin būsi įsilaužęs "per nevalią", jos nemėgsi ir darbo nemylėsi?

Išvada — praktiškieji sumetimai yra visai nepraktiški. Pagal juos studijas besirenkantieji parduoda profesinio darbo kūrybinį džiaugsmą už tokią kainą, kuri dažniausiai pasirodo esanti labai žema. Be pamėgimo atliktas darbas nelabai ko tevertas.

LITUANISTAS AR BIZNIERIUS?

Nemažiau klaidinantis, tik daug kilnesnis, motyvas renkantis studijas yra atsižvelgimas į Lietuvos ateitį ir gerovę. Klaidinantis dėl to, kad nuo šitokio atsižvelgimo Lietuvos gerovė gali daugiau nukentėti, negu gauti naudos. Ir štai kodėl.

Žinodami, jog Lietuvai atsikūrus ypač trūks humanitarų (lituanistų, istorikų, sociologų, teisininkų ir kt.), daugelis renkasi tas sritis, nepaisydami polinkių ir gabumų. Tačiau ir čia tiktų anoji taisyklė: ne tai svarbu, ką studijuoji, bet

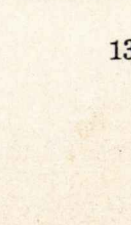

LIETUVOS NACIONALINĖ MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKA

P. Natas

PRIE RŪTŲ

Naktis rami, tik gėlės rasą geria,
Tu nerami prie žalio rūtų kero.

Ranka rinktai šakelei skint nusvyra:
naktigonėj, girdi, kvatojas vyrai.

Ir kaip rasa tau ašarėlė byra,
kad išjuokė kažinkas meilę tyrą.

Tik ilgesys naktim kai širdį veria,
Tu vėl eini rymot prie rūtų kero.

PAKALNUTĖ ATLAPE

Šį vakarą aš negaliu nelinksmas būti:
arti širdies manos pražydo pakalnutė,
jos dešimtis šviesiai nubaltintų varpelių
švelnutį alasą manojoj sieloj kelia.

Tai tavo juokas pakalnutės žiede supas,
mane gi apima staiga padūkęs ūpas:
kai atlapan gėlytę sega tavo pirštai,
tave bučiuoti taip, kad niekad neužmirštai.

kaip. Iš gero inžinieriaus (juk ir jų trūks) Lietuvai bus daugiau naudos, negu iš lituanisto, kuriam iš tikrųjų buvo skirta tapti biznieriumi. Lietuvos atkūrimo darbas nebus galima tik valandomis skaičiuoti — atidirbai 40, ir gana. Teks pašvęsti visas jėgas, visas dienas, — o ar ištesėsime, jei darbas, kuriam šiandienos studijomis būsime pasiruošę, bus mums nemielas ir kankinąs. Lietuvai reikės tvirtų, energingų, pilnutinių asmenybių, o tokiomis tegali būti tik savo darbą pamilę žmonės.

PIATESNIS AKIRATIS

Pagrindinis ir lemiantis veiksnys studijų pasirinkime turėtų būti profesinis pašaukimas. Be abejo, šis pašaukimas retai kada jaučiamas taip stipriai ir nesvyruojančiai, kad kiekvienas, pradedąs studijuoti, galėtų tarti: "Štai, aš esu istorikas, ir niekas kitas negalėčiau būti", arba "Iš manęs tebus arba elektros inžinierius, arba vežikas". Tokio griežto pašaukimo būtų negudru laukti, — viena, jis dažniausiai pasireiškia bendresne forma; antra, pašaukimas kuriai nors specialybei gali būti pradžioje ir visai neįmanomas, jei, pradedant kurį mokslą, neturima apie jį nė mažiausios nuovokos. Kad galėtum į kurią nors sritį linkti ar jos trokšti, reikia bent minimalaus tos srities pažinimo. O jo kaip tik Amerikos aukštesniųjų mokyklų auklėtiniams labai trūksta.

Tad pirmasis žingsnis, savosios studijų srities bejieškant įgyti kiek galima platesnį žinyną ir erdvesnį akiratį. Amerikietiškoji gimnazija toli gražu šio akiračio neduoda. Reikia apsiprasti su mintim, jog pirmieji du kolegijos metai neskirtini specializacijai, o vien bendrų žinių įgijimui ir įvairių mokslo sričių bendram pažinimui. Susipažinimas su gamtos mokslais (fizika, chemija, biologija), matematika, kalbomis, literatūra, istorija, filosofija ne vien apsaugo būsimą profesionalą nuo mokslinio siaurumo, bet taip pat yra savotiška apdrauda ir renkantis specialybę, — juo platesni vertybių pažinimo akiračiai, tuo tikresnis esi, atsiliepdamas savo profesinio pašaukimo skatinimui.

Antrasis žingsnis, renkantis studijų šaką — pajusti, atrasti savo paties linkimą kurion nors sritin, pamėgimą kurio dalyko. Šitai nėra lengva, ir pasiekiama tik per tikrai gilią ir nuoširdžią introspekciją. Linkimas paprastai nebūna specifiškai griežtas, o tik bendrai nurodo kurią mokslų sritį: pvz., griežtuosius teoretinuis (fizika, chemija, matematika), griežtuosius praktinius (visokia inžinerija), griežtuosius humanitarinius (istorija, kalbotyra), laisvuosius humanitarinius (literatūra, filosofija), socialinius (teisė, sociologija, psichologija), ir t. t. Išsirinkus kurią vieną šitokią sritį, tektų ją arčiau pažinti ir tik tada bandyti atsiskirti vieną paskirą šaką.

DAKTARAS, KURIS NEMĖGSTA CHEMIJOS

Profesinis pašaukimas tačiau nesiriboja vien natūraliu linkimu į kurį nors dalyką ir jo pamėgimu, — turėjimas atitinkamų gabumų dalykui studijuoti nemažiau svarbu. Neretai pamėgimas ir gabumai gerokai susikerta: norėtum, regis, būt daktaras, o chemijos negali mokytis kad ir už pinigus; rodos, norėtųsi tapti architektu, o matematika varo iš proto. Užtat, pajutus palinkimą kurion šakon, reikia gerai ištirti, ko ji iš taves reikalauja, ir ar tu tai turi. Tai būtų trečiasis žingsnis — ištirti savo potencialumą. Šalia visada praverčiančios introspekcijos, dar galima gana sekmingai pasinaudoti ir moderniosios pedagogikos paruoštais egzaminais ("testais"), kurie dažnai padeda nustatyti individo mechaninius, matematinius, kalbinius ir kitokius gabumus.

Pagaliau — nepaskutinės reikšmės, besirenkant studijas, turi ištekliai bei jėgos. Kiekvienos studijos juk pradedamos su tikslu jas baigti, tad užsimoti tiek, kad paskui neištrauktum, būtų negudru — sustoti pusiaukely niekad nėra gera. O pasirinkimas ir čia yra platus: beveik kiekviena šaka vis kitokius reikalavimus stato — ir studijų ilgio ir intesyvumo atžvilgiu. Pavyzdžiui, skaičiuojant minimum laiką nuo gimnazijos baigimo iki profesinio darbo pradžios, inžinerija trunka 4-5 metus, medicina 9-10, teisė apie 7, komercija 4, psichologija 6-7, ir t. t.

Sutraukiant anksčiau pasakytas mintis, matosi, kad tikrieji studijų pasirinkimo pagrindai yra: 1) platus mokslo sričių pažinimo akiratis, 2) pažinimas savo paties linkimų, gabumų ir jėgų. Jei dalyką studijuoti gali, jei jis patinka, ir jei jėgų gana — tai jau geras ženklas, kad esi pataikęs savo šakon. Tada ir studijos bus įdomios, o jas baigus — įdomus ir darbas. Iš laimingo kūrybinio darbo bus apstu ir dvasinio džiaugsmo, ir materialinio gėrio, — bus didi ir Lietuvai nauda.

MOKSLUS BAIGUSIEJI ATEITININKAI

Regis labai neseniai per marias, per gilias, atpuškavo lietuviai tremtiniai Amerikon. Daugeliui nebuvo jokio klausimo, ką veikti atvykus — pats jauniausias jaunimas stojo mokyklosna, o vyresnieji kibo į darbą — įstaigose, fabrikuose — kur kaip kam nusisekė. Bet kebliausia buvo studentinio amžiaus jaunimui — fabrike praleist jaunas dienas neleido jaunatviška ambicija, o kibti į mokslus neleido tuščia ne tik pačių, bet ir tėvų piniginė.

Beliko viena išeitis — užsidirbti, pataupyti ir tik tada apie savo svajonių įgyvendinimą galvoti. Tiesa, toks problemos išsprendimas daugelį vėliau nuo studijų visiškai atitraukė — kai kam, mat, pasirodė, kad Amerikoj ir rankų darbas ne toks jau juodas, ypač vakarais ir savaitgaliais su automobiliu patraukus pas draugus... .Tačiau tokių nuklydusių buvo tik maža dalis — kiti gi prasigyvenę stojo į universitetus ar kolegijas ir pasinėrė knygose. Štai SAS informacijos skyrius praneša, kad vien ateitininkų dabar jau studijuoja virš 200.

Buvo tačiau ir tokių, kuriems pasisekė įstoti į aukštąsias mokyklas anksčiau, negu jų draugams — vieni tik trumpą laiką, o kiti ir visai nesugaišo beorganizuodami dolerius ateičiai. Treti gi prisivijo šiuos, iškovodami universitetinių taškų (kreditų) už gimnazijoj išeitus dalykus ar pradėtas studijas Vokietijoje. Ir štai šiemet jau nemažas būrys studijas baigia. Šios eilutės ir skirtos paminėti tuos studentus ateitininkus, kurie savo darbu ir energija jau spėjo šiemet įgyti akademinius laipsnius.

Pirmu žvilgterėjimu daug kas pastebės studenčių persvarą. Pagalvos nejaugi mergaitės iš tikrųjų darbštesnės, gabesnės, ambicijų pilnesnės, aukštybių labiau siekiančios? Nenorėdami jų nuopelnų mažinti, visdėlto nuo tokių išvadų norėtumėm dar susilaikyti. Atkreiptina dėmesin tai, kad mergaitėms Amerika tikrai dėkingesnė šalis — tarpe kitų privilegijų jos dažnai gali veltui ir rimtą darbą dirbti — studijuoti. Tad ir įvairiomis stipendijomis, daugiausia NCWC, joms buvo kur kas parankiau pasinaudoti. Paskiros nedidelės mergaičių kolegijos žiūrėjo daug palankiau į tremtinių studentų nepriteklių ir daug mieliau studentes priėmė, negu didesnieji miestų universitetai bei kolegijos. Į šiuos teko brautis vyrams, nes gi tų dailių nedidučių kolegijų, kokių šimtai yra mergaitėms, vyrams veik visai nėra.

Kaip ten bebūtų, vis vien džiugu, kad jau gražus būrelis šiemet studijas baigia. Žvilgterėkim atskirai į kiekvieną — gal į juos nusižiūrėjus, bus lengviau ryžtis ir daugeliui pradedančiųjų.

Aldona Baužinskaitė, kurią "Ateitis" jau seniai ir gerai pažįsta, šiemet baigia Maryville College, St. Louis, Mo., **Bachelor of Arts** laipsniu, su pagyrimu — "cum laude". Ji daugeliui pažįstama dar iš Vokietijos, kur gyveno Hanau stovykloje, užauginusioje gausų moksleivių at-kų būrį. Iš at-kų stovyklų Aldona nuolat parsivežđavo premijų už stovyklinius himnus, maldas, eilėraščius. Jos poezijos galima rasti ir "Ateityje", kurios redakciniame kolektyve ji vienu metu priklausė. Net ir studijuodama ji randa laiko vis šį tą parašyt, ir vienam amerikiečių poezijos konkurse yra laimėjusi premiją.

Pagrindinė Aldonos studijų sritis—sociologija, tesingiau čia Amerikoj populiarus "socialinis darbas" (social work), ir tai medicinos srity. Diplominis darbas "Jausmo ir ligos santykis". Šitoje srityje ji dabar ir dirbsianti, tačiau, jei sąlygos leis, dar tęs studijas magistro laipsniui gauti.

Kolegijoje Aldona priklausė eilei studentų klubų — tarptautiniam, sociologijos, bei garbės būreliui "Accolade". Šiuose klubuose, o taip pat ir kitomis progomis ji kelioliką kartų yra kalbėjusi Lietuvos vargo ir komunizmo temomis grupėms net iki kelių šimtų žmonių ir nuolat rašiusi kolegijos spaudoj.

Žibutei Daugėlaitei kolegijos baigimas — tai tiktai viena pakopa į mokslo viršūnes. Šiemet ji **Bachelor of Arts** laipsniu baigia Washington Square College, kuri yra dalis didžiojo New York Universiteto, turinčio virš 45, 000 studentų. Rudenį Žibutė važiuoja į Washingtoną, D. C., kur jėzuitų Georgetown universitete studijuos mediciną. Į šio universiteto medicinos fakultetą ji pateko atrankos būdu. Gimnaziją Žibutė lankė Austrijoje ir baigė Amerikoje — Sacred Heart of Mary Academy. Čia ji gavo aukso medalį už gabumus griežtuosiuose moksluose, o tai gal ir paskatino ją rungtis su medicina. Į medicinos fakultetus Amerikoj sunku patekti, ir tiktai vos keletas lietuvių studentų įsispraudė.

Savo kolegijoje Žibutė priklauso visai eilei studentų klubų — Newman Club, Biology Group, French Club, International House ir German Club, kurio ji yra sekretorė, ir be to, šoka klubo tautinių šokių grupėje. O kai reikia atstovauti lietuvius, Žibutė pasirodo ir su lietuviškais šokiais. (pvz. 1951 m. N. Y. Universiteto surengtoj International Jamboree).

Šiemet Žibutė išrinkta stud. at-kų draugovės New Yorke pirmininke.

Joana Deckytė Bachelor of Arts laipsniu "cum laude" baigia College of Mount St. Joseph, Ohio, kurioje studijuoja apie 500 mergaičių, ir iš jų, regis, bene 10 lietuvaičių. Joana filologė — studijuoja ispanų, prancūzų kalbas, ir kaip šalutinę sritį yra paėmus — visuomenės mokslus. Priklauso Modern Language Club, International Relations Club ir Club on Communism. Šis paskutinis labai pasižymėjęs būrelis, vienu metu plačiai aprašytas Cincinnati laikraščio "Enquirer". Jo nariai renkasi kas dvi savaitės diskutuoti įvairius su komunizmu surištus klausimus. Joana ir jos draugė Julija Vailokaitytė (žiūr. žemiau) nuolatos iškelia dabartinę padėtį ir būreliui pasakojimais pateikia gyvų pavyzdžių iš komunistinio "rojaus". "Cincinnati Enquirer" yra įdėjęs šių abiejų studenčių būrelio tarpe fotografiją. Joana taip pat yra skaičiusi paskaitą International Relations Klube apie Lietuvą vokiečių okupacijos metu ir ta tema rašiusi į amerikiečių laikraščius.

"Kilusi" ji taip pat iš Hanau, kur jau tada priklausė "Giedros" korporacijai. Dabar uoliai talkininkauja SAS užsienių skyriui.

Irena Gotceitaitė, vienintėlė kanadietė iš šios grupės, baigia Toronto universitetą **Bachelor of Arts** laipsniu. Iki šiol specialios šakos dar nebuvo pasirinkusi, o studijavo bendrus humanitarinius mokslus "lygiom teisėm": teologiją, filosofiją, psichologiją, anglų literatūrą ir vokiečių kalbą. Magistratą renti Irenai dabar atviras kelias bet kurioj iš šių sričių, ir ji pasirinkusi psichologiją, kurią studijuosianti dar dvejus metus tame pačiam universitete.

Irena yra baigusi Hanau gimnaziją. Hanau moksleivių kuopoj visą laiką ėjo įvairias pareigas valdyboj. Torcnte yra buvusi Jaun. At-kų valdybos vicepirmininkė, dabar priklauso Vyr. At-kų kuopai. Torontiečiai lietuviai studentai turi ir savo klubą, kuriame Irena taip pat aktyviai veikia.

Virginija Grajauskaitė College of Mount St. Vincent, N. Y. šiemet įgyja **Bachelor of Science** laipsnį. Virginija studijavo jau Vokietijoje, Tuebingene; ten būdama, priklausė "Šatrijai" bei ilgesnį laiką buvo MAS Centro Valdybos sekretorė. Yra buvus taip pat Tuebingeno liet. stud. sąjungos skyriaus sekretorė, ir dabar New Yorko stud. skyriaus iždininkė.

Pagrindinė Virginijos studijų šaka — prancūzų kalba ir literatūra, šalutinė — pedagogika. Baigusi, ji žada dėstyti prancūzų literatūrą gimnazijoje ar kolegijoje. Yra parašiusi keletą platesnių darbų — "Pesimizmas Jean Anouilh juodosiose dramose" (dipl. darbas), "17-to šimtmečio prancūzų tapyba", ir kt. Kolegijoje priklauso eilei būrelių — prancūzų kl., filosofijos, muzikos.

Vytautas Gylys rugpjūčio mėn. Northwestern Universitete, Ill., įgyje **Master of Science** laipsnį, parašęs darbą — "Approximation of functions by infinite trigonometric series". Jo sritis — pritaikomoji matematika, kurią ir toliau studijuos, rengdamasis daktaro laipsniui. Washington University, St. Louis, Mo., Vytautas yra gavęs asistento vietą matematikos departamente, tačiau jį vilioja Illinois Institute of Techonology ir dar nėra apsisprendęs, kurį pasirinks. Specializuosis analitinėj mechanikoj. Dabartinė specialybė — konformalinių transformacijų panaudojimas hidraulikoj—procesas, kuris dabar pritaikomas lėktuvų bei raketų konstruktavime.

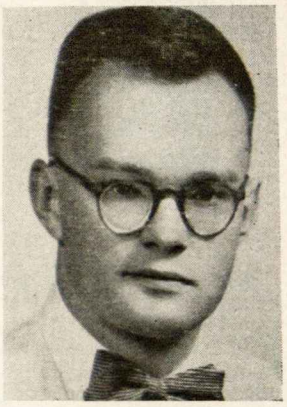

Vytautas yra studijavęs Darmstadte, Vokietijoj, ir baigęs Roosevelt College Čikagoj 1951-ais metais. Lietuvių studentų tarpe žinomas, kaip energingas darbuotojas — yra buvęs Čikagos stud. at-kų draugovės pirmininkas, Liet. Stud. Sąjungos Centro Valdybos narys (1951-1952), ir šiemet vėl išrinktas Centro Valdybon.

Agnė Jasaitytė baigia Marygrove College, Detroite, **Bachelor of Arts** laipsniu. Jos sritis — socialinis darbas. Baigusi, ji važiuoja Čikagon dirbti tenykščiam Catholic Charities Bureau, kur buvo pakviesta po to, kai pernai vasarą tenai atliko praktiką.

Tai viena iš aktyviausių ateitininkių — dar Vilkaviškyje pirmininkavo moksleivėms, vėliau Seedorfe, Stadėj, Dedelstorfe. Pinneberge priklausė "Šatrijai", dabargi — Detroito stud. draugovei, yra buvusi jos pirmininkė.

Lietuvos ir lietuvių propagandos darban įdėtos energijos atžvilgiu kolegės Agnės, turbūt, nei vienas studentas nenukonkuruos. Ji yra kalbėjusi studenčių būreliams, moterų klubams, Raudonojo Kryžiaus grupėms, gimnazijose (daugiausia skautų grupėms 12-14 metų amžiaus po 200 klausytojų), netg viena proga per televiziją. Taip pat yra dalyvavusi įvairiomis progomis amerikiečių programose, šokdama tautinius šokius su įvairių tautų partnerėmis, kurias pati išmokydavo. Kolegijos patalpose buvo surengusi gražią lietuviškų išdirbinių parodą. Visa tai tikrai kilnus darbas ir gražus pavyzdys.

Danguolė Laukaitytė, anksčiau studijavui Sacred Heart College, Wichita, Kansas ir ten įgijusi **Associate of Arts** laipsnį, šiemet baigia St. Francis Hospital School of Medical Technology. Žada grįžti į Sacred Heart kolegiją ir ją baigti bei vėliau rengtis magistro laipsniui.

Kolegijoje būdama, Danguolė kelis kartus yra kalbėjusi apie lietuvių papročius, lietuviškas mokyklas, istoriją bei tremties gyvenimą. Tomis temomis taip pat dar kalbėjo kelių amerikiečių mokyklų Parents'-Teachers' Association susirinkimuose bei National Association of Christians and Jews.

Antanas Sužiedėlis šiemet Boston College įgyja **Bachelor of Arts** laipsnį, su pagyrimu "magna cum laude". Šią kolegiją jis baigia ketvirtuoju iš 700 baigiančiųjų. Rudenį tęs klinikinės psichologijos studijas Katalikų Universitete, Washington, D. C. ir rengsis magistro bei daktaro laipsniams. Paskutiniaisiais metais kolegijoje yra buvęs psichologijos būrelio pirmininkas, ir kartą kalbėjęs apie bolševikų okupacijos terorą. Jo diplominio darbo tema — "Konvulsinės terapijos psichologiniai efektai."

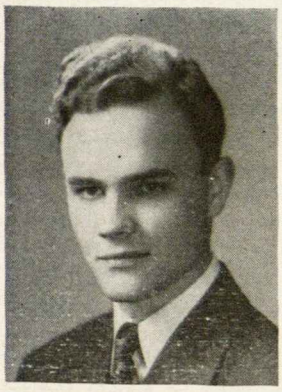

"Kilęs" iš Hanau, ir buvęs ilgametis moksleivių kuopos pirmininkas, dabar aktyviai dalyvauja studentų ateitininkų veikloj, didele dalimi prisidėdamas prie SAS užsienių skyriaus biuletenio leidimo.

Julija Vailokaitytė, dar viena studijuojanti Lietuvos "ambasadorė", baigia College of Mount St. Joseph **Bachelor of Arts** laipsniu, "cum laude". Tai trečioji iš šios grupės "socialinė darbuotoja" (social worker). Toje srityje ji ir toliau gilinsis Loyolos Universitete, Čikagoje, kur ji yra gavusi dviejų metų stipendiją už pažangumą moksle. Ji — šatrijietė, buvusi dar Vokietijoj Stud. At-kų Centro Valdybos narė moksleivių reikalams. Dabar — uoli SAS užsienio skyriaus bendradarbė, padedanti savo net penkių kalbų (vokiečių, ispanų, anglų, prancūzų, rusų) žinynu.

Ji drauge su Joana Deckyte priklauso tenykščiam "Club on Communism" ir daug kartų yra kalbėjusi Lietuvos vargo temomis kolegijos būreliams. Kartą Homo Economics klubui skaitė paskaitą apie lietuviškas Kūčias — tai tikrai gera proga ir graži mintis supažindinti svetimtaučius su Lietuva ir jos papročiais. Panašiom temom Julija keliais atvejais yra rašiusi į kolegijas bei šiaip amerikietiškąją spaudą, kuri ją ir kolegę Joaną pora kartu plačiai paminėjo.

Vytautas Vygantas Fordhamo Universitete New Yorke įgyja **Master of Arts** laipsnį. Jo diplominis darbas, kuriam medžiagą parinko iš lietuvių tremtinių gyvenimo, yra įvertintas "excellent" ir laikomas geriausiu toje srityje. Vytautas studijas jau buvo pradėjęs Pinnebergo universitete ir jas baigė Brooklyn College, New Yorke. Psichologijos studijas tęs toliau ir ruošis doktoratui.

Vytautas ateitininkiškai visuomenei yra gerai pažįstamas iš suvažiavimų ir stovyklų, kurių metu yra skaitęs paskaitas studentams ir moksleiviams. Ilgą laiką yra buvęs MAS CV nariu, energingai ir sumaniai rūpindamasis at-kų reikalais.

Taip pat Vytautas uoliai talkininkauja spaudoje, rašydamas sporto, visuomeniniais ir studentų klausimais.

Juozas Rasymas gegužės mėnesį baigė prie Illinois universiteto veikiantį aviacijos institutą ir tapo "diplomuotu skraidymo instruktoriumi". Ateitininkai, tad atrodo, mušasi ne vien į "visokias" aukštumas, bet ir į tikrąsias aukštumas Juozas yra aktyvus sportininkas, savo universitete žaidė futbolo komandoj, atstovaujančioj Europą.

Tai tik keli bruožai, prabėgomis, šių baigiančiųjų studijų ir darbo. Jų našios studijos bei energinga veikla šalia studijų turėtų būti paskatinimas pradedantiesiems, ir tiems, kurie kartais suabejoja ar, darbo nuvarginti, iki galo ištesės. Ypačiai kaikurių iš šių studentų kilnus Lietuvos reprezentacijos darbas turėtų būti sekamas visų ir visur. Universiteto ar kolegijos aplinka yra tikrai naši dirva populiarinti mūsų tėvynės vargą bei įsigyti simpatijų mūsų kraštui. Tegul, augant studentų gretoms, auga ir didi ateities nauda Lietuvos gerovei.

Pax Romana studijinis suvažiavimas Venecijoje

Š. m. gegužės 14 - 18 dienomis, Venecijoje, ramioje šv. Jurgio saloje, Giorgio Cini fundacijoje, įvyko Pax Romana sendraugių sekretoriato ruoštas studijinis suvažiavimas. Dalyvavo iš įvairių kraštų 82 asmenys, daugiausia žymūs Europos, Amerikos ir Australijos ekonomijos profesoriai. Lietuvą ir ateitininkus atstovavo Dr. Zen. Smilgevičius.

Suvažiavimo pagrindinis klausimas buvo: "Žmonijos daugėjimas ir jos išsimaitinimas, bei kiti ekonominiai aspektai". Paskaitas šiomis temomis skaitė šie profesoriai: L. Janssens (Louvain), J. A. Veraart (Delfi), Fr. Aylward (London), J. Valarche (Fribourg), A. Sauvy (Paris), P. Saraceno (Roma) ir kt. Pačiam suvažiavimui pirmininkavo Fr. Vito (Milano).

Pasaulio išsimaitinimo pavojų svarstydami, mokslininkai susiskirsto į dvi grupes: pesimistus, kurių daugumą atstovauja amerikiečiai, ir optimistus. Pesimistai mano, kad pasaulį galima išgelbėti nuo bado tik suvaržant valstybinėmis priemonėmis žmonijos gimimų skaičių. Optimistai dėl žmonijos daugėjimo nenuogąstauja, siūlo palikti gimimų laisvę ir dėti visas pastangas padidinti žmonijos maisto išteklius ir juos tikslingai panaudoti.

Iš visų diskusijų buvo galima išvesti šias išvadas: 1) Pasauliui grėsia dideli išsimaitinimo sunkumai. 2) Išsigelbėti iš jų galima, suteikiant gausesnėms tautoms galimybę emigruoti, geriau sunaudojant maisto išteklius, tarptautinėm jėgom keliant kraštų pramonę ir ūkį. 3) Katalikai turi tampriau jungtis, visom jėgom kelti švietimą, kovoti su bedarbę keliančiais priešais. 4) Švietimas turi būti ne tik literatinis, bet pritaikintas ir pramonei bei žemės ūkiui. 5) Viena ekonomija savo jėgomis nepajėgs išspręsti žmonijos išsimaitinimo problemos, būtinai reikia ir religijos pagelbos.

Suvažiavimo metu lankantis pas J. Em. Venecijos kardinolą ir miesto burmistrą, buvo išgirsta ypatingai palankių žodžių Lietuvos atžvilgiu. Lietuvių atstovui dėka italų katalikų intelektualų pirmininko prof. S. Golzio ir p. A. Mariutti de Sanchez Rivera buvo suteiktas nemokamas pragyvenimas, palyginti gana brangioje Venecijoje.

Zen. Smilgevičius

ELENA MARIJOŠIŪTĖ

Su tamsa ir tyla nužengė į didžiuosius bendrabučio namus. Viena po kitos dingo iš langų šviesos, kurios kaip žvakutės mirksėdavo vakarais pravažiuojantiems pro šalį.

Iš už miško pamažu išlindo didelis apskritas mėnuo, užliedamas viską savo mieguista šviesa. Tačiau bendrabučio namas dar mąstė didelių, senų medžių šešėly.

Pamaži atsidarė šoninės durys, ir apsidairė atsargiai išlindusi mergaitės galva. Kieme laiks nuo laiko sublizgėdavo koks stikliukas ant žemės, bet nesimatė nė gyvos dvasios. Ji tyliai užvėrė duris ir, pirštų galais nubėgus prie pirmo medžio, klausėsi, užėmus kvapą. Ne, niekas jos nešaukė ,niekas jos nebuvo pasigedęs. Kiek palaukus, ji metės prie kito medžio ir vėl sustojo. Širdis daužėsi taip garsiai, jog rodės, kad kas gali išgirsti. Tačiau nei namuos, nei lauke niekas nejudėjo.

Mergaitė ėjo žole, tarp lygiais tarpais susodintų medžių, kol pasiekė didįjį kelią. Kitoj pusėj — lygiagrečiai su keliu bėgančios tvoros, kiek toliau — miškas. Palaukus, kol pravažiavo pora mašinų pro šalį, ji skubiai peršoko kelią.

— Jei iki šiol nepastebėjo, tai dabar nebepamatys, — drąsino ji save, atsargiai atkeldama žalius vartelius. Prieš ją tiesėsi žolėje pramintas takutis, vedąs į mišką... Ji ėjo nebeskubėdama. Kai bėgo iš miegamojo, galvojo, kad išvers visą mišką iš to skriaudos jausmo, bet dabar, turbūt, nakties tyla ją veikė — ji norėjo atsisėst ir pabūt viena.

Takelio sutrypta žolė, kur ne kur šaltos rasos atgaivinta, kaip katinukas glaudėsi mergaitei prie kojų. Ji ėjo, į tai nekreipdama dėmesio. Rytoj jai kirps kasas, — kurias ji taip mylėjo, kurios kadaise buvo jos pasididžiavimas. O ir šukuodama saugodavo ir pindavo atsargiai... Ne jai vienai taip buvo. Jos draugės viena po kitos grįžo po atostogų trumpais plaukais, — bet joms tai buvo tik vienas tų įvykių, iš kurių išeities nėra. Jai buvo sunkiau atsisveikint su tuo, kas taip branginta.

Mergaitė pasuko į kairę ir praskleidė jaunų eglučių šakeles. Prieš ją ant kalnelio stovėjo kokie šeši pasenę lapuočiai, kurių išlindusios iš žemės šaknys lyg rankom laikė apglėbusios kalnelio viršūnę. Už tų didžiūnų tankūs krūmokšniai sudarė nepereinamą, neperregimą sieną. Mergaitė užlipo į viršų, atsisėdo ant vieno seno ąžuolo šaknies, apsikabino kelius ir, pasidėjus galvą ant rankų, paskendo mintyse.

— Žinau, kad pati prašiau prižiūrėtojos, — galvojo ji. Jei reikia, tai reikia... Aš jau nebe maža, o, pagaliau, visą gyvenimą kasų nenešiosiu... Įdomu, ką reikės atsakyt kokiai senutei, kai liūdnai pagirs, kad gražu!?... O kiek džiaugsmo mano kasos ypač seniesiems suteikdavo! Dabar iš tų pačių veidų matysiu tik tylų priekaištą. Bus ir kitokių, kurie įtikinančiai girs! Bet kas iš to! Tai tik viena nelaiminga veidmainystė, mandagumo forma!... Kiti juoksis ir šaipysis— mat į panas būsiu išėjus! Kodėl negali viskas pasilikt taip, kaip buvo! Bet ką čia dabar iš šiaudo vežimą sukroviau. Prisikalbėjau visokių nesąmonių ir šniurkšių. Nei aš pirmutinė, nei paskutinė. Dar niekas nenumirė dėl plauko. Rytoj pati iš to viso pasijuoksiu! Gerai, kad čia miškas, tai nors gėdos nepasidarysiu. Įdomu, kaip aš atrodysiu? O, jau žinau. Ir kas man į galvą šovė — paprašyt! Kodėl būtinai rytoj! Dar klausė, ar negaila?! Negaila! Visą gyvenimą buvo su manim, man priklausė, o dabar — nudžirins per pusę minutės ir... Priprasiu, žinoma, turėsiu priprast, bet sunku bus užmiršti, kad tai priklausė man kaip lietuvaitei, kad tai priklausė mano tėvynei, kad vadindavo mokykloj — "ta lietuvaitė su kasom".

Ašaros migdė, ir ji buvo jau beveik bepradedanti snausti, kai staiga pajuto, kad aplinkui pabudo miškas.

Viena kitą pavaduodamos, tai storesniais tai plonesniais balsais kvarkė varlės, protarpiais pridėdavo savo stygas svirpliai, ir dar kažkas nežinomas keistai čirškė.

Jos žvilgsnis pakilo aukštyn. Aplink dunksojo šviesoj paskendęs miškas. Pilnas mėnuo, nušvitęs visu savo pasitenkinusiu veidu, siuntė į girią spindulius, kurie, prasiskverbę pro šakas, baltom juostom šovė žemyn ir tįso pasiekę žemę. Kur mėnulio spinduliai nepajėgė įlįsti, ten šv. Jono vabalėliai kaip žvaigždutės nusagtė tamsą.

Viršum jos galvos, lyg palaiminimui ištiestos rankos, saugojo ją ąžuolo šakos, iš šonų aikštelę supo pasagos formoj eglaičių vainikas, o netoli angos stovėjo dvi drebulės. Kiek toliau rymojo susimąsčiusios eglės, kurios tik laiks nuo laiko, kai vėjelis perbėgdavo mišku su naujienom, palenkdavo viena kitai viršūnes ir kažką ramiai oš damos pasakodavos. Susijaudinusios drebulės, mirgėdamos visais savo mažais lapeliais mėnulio sidabrinėj šviesoj, sujudusį mišką tildė šš š...

Ir nepajuto mergaitė, kaip jos vaizduotė nuskrido į pasakų pasaulį. Ji sėdėjo ir matė mėnulio spinduliu nulipant mažąjį Muką, matė Pelenę, pravažiuojančią sidabrinėj karietoj, tris brolius išjojančius iš už eglių ir vėl dingstančius laimės jieškoti. Mėnulio spinduliai pavirto į lieknas laumes, kurių permatomi kūnai mažais ir dideliais ratais šoko tai linksmą tai liūdną šokį. Miškas prisipildė nykštukų ir susigūžusių raganų, karalių ir karalaičių; eglės tapo aukso obelimis, kurių šakose čiulbėjo užburti paukščiai, o kylantis rūkas pavirto į ledo kalną, ant kurio viršūnės iškilo žvilganti, užkerėta pilis. Tikrai kažkas danguj spindėjo; Sugaudžius išsiblaškiusias mintis, suprato, kad tai lėktuvas skrenda. Girdėjo ji dabar ir jo kaip bitės duzgimą, kuris prie nakties ir mėnulio nesiderino.

GRAFAS SAUGO PUŠĮ

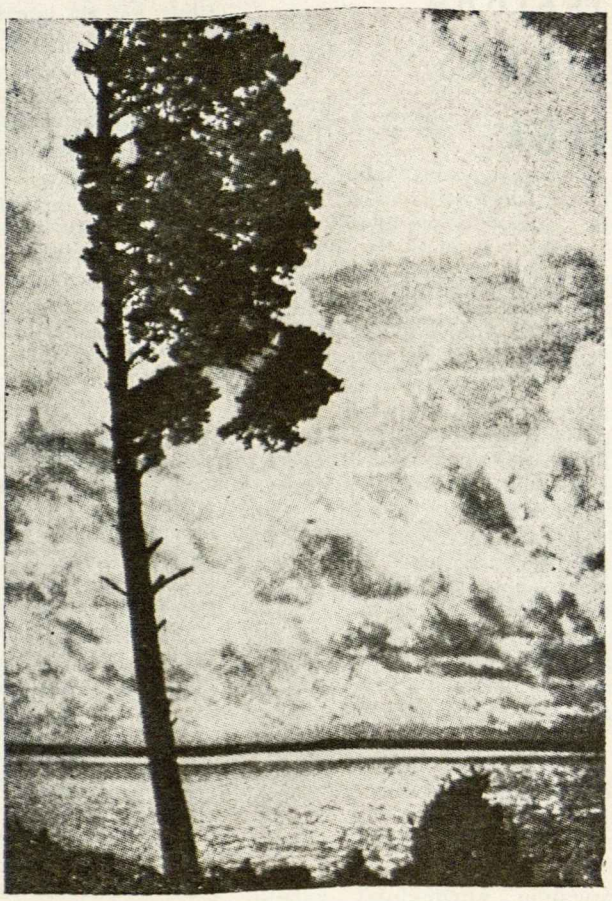

Dar neseni laikai, kai Lietuvoje buvo grafų ir kunigaikščių, didelių turtingų ponų. Dar prieš pirmą pasaulinį karą jie, kaip rudenį neišskridę gandrai, dairėsi į senovės laikus, dangstėsi titulais, nors patys buvo nusigręžę nuo lietuvių tautos.. Susikūrusi neprikl. Lietuva apkarpė šių dvarų skvernus, išdalijo žemę savanoriams, ir jie patys, nebetekę atramos, turtų, sunyko arba išvažinėjo kitur.

Toks buvo grafas Plioteris Plinkšių miškuose. Šie miškai užtvenkia kelią tarp Sedos ir Telšių. Jų krūtinėje blizga kaip deimantas gražus ežeras. Ten ir susisuko senieji grafai savo lizdą. Pasistatė gražius rūmus, kurių didieji balkonai išėjo tiesiai į ežerą. Galėjai kvėpuoti pušelių orą, matyti saulės laidą. Ten pat nukopęs galėjai plaukioti, žuvauti. Aplink — miškai, miškai. Kiškelis, ir tas, bebėgdamas uždustų, kol pasiektų girios kraštą. Ir visa tai priklausė vienam grafui.

Tvirtai jis buvo įsirėmęs į žemę ir pamilęs miškus. Jodavo vienas ir glostydavo storas pušis, subėgusias aplink dvarą kaip kareivius.

Tačiau apylinkės žmonės kitaip žiūrėjo į šį mišką. Nuvesdavo akim pušį nuo viršūnės iki apačios ir sumodavo, kiek iš jos padarys. Nesusivaldę ateidavo ir nuleisdavo ant šonų tokią gražuolę. Buvo tada žmonėse sakoma, kad dvaro mišką vogti ne "griekas".

Ir vargas buvo tam, kurį nutverdavo grafas.

— Žmogau, — tardavo jis, — jei nori, pasiimk geriausį mano arklį, karvę, bet pušies neliesk. Viena pušis keliasdešimt kartų brangesnė už arklį. Kol galviją išaugini, sugaišti 3 metus, kol tokia pušis išauga, reikia 80 metų.

Taip miškas ošė senojo grafo širdyje, miško meilę jis perkėlė ir kitiems. Mirė jis dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Ir palaidojo jį ten pat giminės kapuose, kur aplinkui siūruoja pušelės. Ką pasakojo jos senam grafui, ką jos išdainavo vėlais vakarais. Jos tikriausiai siūravo apie naujus laikus, kurie greit atėjo, kai miške suskambėjo lietuviška daina, o dvaro rūmuose įsikūrė lietuviška žemės ūkio mokykla.

A. V.

DĖDĖ JUOZAS — KUNIGAS

Juozas Šeškevičius, dar iš Vokietijos laikų moksleiviams ateitininkams žinomas Dėdės Juozo vardu, š m. liepos mėn. 12 d. Romoje bus įšventintas į kunigus. Tremties metais Dėdė Juozas su nepaprastu užsidegimu dirbo su moksleiviais ateitininkais ir jo dėka dabar nemažas skaičius jo auklėtinių tęsia ateitininkišką darbą toliau. Visi Dėdės Juozo draugai prisimins jį tą iškilmingą dieną ir bent maldomis jungsis su juo, kai jis atnašaus pirmąsias Šv. Mišias.

Šubertas pagyrė vargonininką

Į nuošalų provincijos miestelį atsilankė kartą kompozitorius Šubertas, užėjo į bažnyčią ir klausėsi vargonų muzikos, kurią grojo dar neįgudęs ir jaunas vargonininkas.

Parapijos klebonas, pastebėjęs bažnyčioje beklupantį kompozitorių, priėjo prie jo, pasveikino ir pakvietė pietų. Per pietus šeimininkas pakėlė taurelę už garbingąjį svečią ir ta pačia proga paklausė:

— Sakykite, Maestro, o kaip jums patiko mūsiškio vargonininko muzika? Jis jaunas, bet rodo didelius gabumus...

Šubertas kiek šyptelėjo ir atsakė:

— Jūsų vargonininkas, kun. klebone, groja pagal Evangeliją: jo dešinė nežino, ką daro kairė.

— Jau man laikas namo, — pagalvojo ir atsistojus giliai įtraukė gaivinantį orą. Pamažu nusileido kalniuku žemyn ir, praskleidus eglaičių šakas, išėjo į takelį. Ji žengė pamažu, akim užkliūdama už kiekvieno medžio.

Buvo jau besukanti per plentą, kai spiginančios šviesos ir skardus signalas išpurtė ją iš svajonių. Mergaitė riktelėjo ir vos spėjo atšokt atgal, kai pro pat ją prašvilpė automobilis. Ji apsidairė. Namai buvo už poros žingsnių. Staiga per ją perbėgo šiurpulys — jos plaukai! Ji užsimerkė, suspaudė kumsčius ir smarkiai sukando dantis; taip norėjos smarkiai surikti. Nesidairydama perėjo kelią ir nesislėpdama pasiekė duris. Kai atsisuko pažiūrėt į miškelį, jo nebesimatė — alėjos medžiai buvo užstoję. Ji pažiūrėjo į jų lapuotas šakas.

— Jums kas pavasaris apkarpo šakas, o jūs vistiek liekat medžiais, ne vien medžiais, bet ąžuolais, liepom, klevais. Jums tai netrukdo leist šaknis gilyn, ar ne? — šyptelėjo ji ir tyliai dingo už durų.

Vienas į kitą atsisukdami linksmai ošė medžiai, o mėnulis — ne tiek matęs ir ne tiek nutylėjęs — dar šviesiau nusišypsojo ir, išlindęs iš už medžio viršūnės, užpylė visą bendrabučio stogą sidabru.

MILŽINAS DŽIUGAS MIEGA

Prie dabartinių Telšių kadaise gyveno milžinas. Senieji žmonės, berausdami giliai žemėje, sako, buvo radę didelį didelį akmenį su jo vardu. Jis vadinosi Džiugas.

Gyveno kažkur netoli Telšių, braidžiodamas po girias lyg per smilgas. Dažnai nueidavo į Nidą pas savo draugus. Kai šokdavo į jūrą pasimaudyti, tai vilnys kalnais ritosi per marias. Sugrįžęs raustė ąžuolus, tiesė kelius, kad žmonėms būtų geriau gyventi. Ištroškęs gerti, priguldavo kur prie ežeriuko; tik kliust, kliust, ir ežeriuko nėra. Tada eidavo nusnūsti kur nors pokaičio.

Kartą jis atėjo prie Šatrijos kalno ir apsidžiaugė. Tikras pagalvėlis tas kalnas, tik gulk ir miegok. Taip ir išsitiesė, savo kojas nukišdamas net iki Telšių. Kai užmigo, pradėjo taip knarkti, kad drebėjo žemė.

Išsigando apylinkiniai kaimai, manė, kad pasaulio galas. Subėgę žiūri miega milžinas, geriausius jų kviečius užguleęs. Bėginėja aplink, šaukia, bet kur tau — milžinas nė krust. Tada vienas atsinešė iš kaimo bent kelias kopėčias. Surišo ir pasistatę šiaip taip pasiekė ūsus. Šaukia, duoda per žandą, bet šis nepabunda. Tada žmogelis perpykęs čiupo ūso plauką ir patempė. Milžinas kad šoks, kad suriks, net visi žmonės išgriuvo. Apsidairęs aplink žiūri — prie kojų kaip skruzdės bėginėja žmonės. Norėjo jau širsti, bet šie jam šaukė:

— Tu išgulėjai mūsų kviečius. Tarėm tave esant mūsų draugu, o dabar badausime. Jei neatsilyginsi, tuoj trauksime kitą ūsą.

Milžinas nusižiovavo per visas girias ir tarė:

— Duonos bus, visko bus, uždirbsiu už dirvas, tik neraukite antro plauko. — Taip jis ir nutraukė, galva maišydamas debesis. Nuėjo į pietų vakarus, į tolimas lenkų žemes ir grįžo su didele kviečių našta. Pats iškūlė, susivilkęs didelius plokščius akmenis, sumalė ir miltais užvertė visą kaimą.

Kai kitą kartą jis atėjo pokaičio, vėl nešėsi kukštarą su kviečiais, rugiais ir kitais javais. Numetęs ramus miegojo, kiek tik norėjo, ir žmonės nieko jam nedarė. Taip jie gyveno taikoje ir ramybėje, kol vieną kartą milžinas įsimylėjo merginą. Bet greit jo mylimoji mirusi, ir Džiugas tiek raudojęs, kad priverkęs Telšių ežerą. Paskui jai kapą pylė, nešė iš pajūrio balčiausią smiltį, susipylęs į pirštinę. Viena tokia pirštinė iškrito netoli Telšių, ir ten palikęs kalnas, dar ir dabar Džiugo kalnu vadinamas.

Palaidojęs mylimąją (kur ją palaidojo, niekas nežino), kažkur išėjo, sako, į Nidą; kiti pasakoja, kad į Prūsus, kur pradėję veržtis priešai į mūsų žemę. Išsirovęs ąžuolą, išklojęs jų pulkus ir paskui nuėjęs miegoti, giliai giliai šimtmečius nusnausti. Kur jis miega, niekas nežino, nes jį apnešė žemėm, ant jo suaugo girios. Kartais, kai jis giliai atsidūsta, sudreba, sudejuoja žemė, ežerai sušiurpina bangas. Ir visi laukia, gal jos atsibus, gal jis ateis vėl į mūsų žemę. Bet jis miega, ir nežinia, kada jis kelsis.

A. J.

Ar žinai, kad...

• Dar prieš Romos įkūrimą (VIII a. pr. Kr.) etruskai prekiavo gintaru. Šis Baltijos pajūrio auksas buvo ypač branginamas senovės Romos, Atenų, Eigipto ir kitų kraštų valdovų rūmuose.

• Graikų filosofas Tales 640 m. pr. Kr. aprašė gintaro savumus ir jį pavadino elektron.

• Pasaulinėse kultūros lenktynėse lietuviai savo nepriklausomybės metais pasiekė rekordą mokyklų steigimu, latviai — knygų, o estai — laikraščių leidimu.

• Vytauto Didžiojo laikais Lietuvos siena buvo tik 140 km. nuo Maskvos.

• Nepriklausomos Lietuvos šiaurinė siena buvo išvesta pagal sutarimą su Latvija; latviams užleisdami lietuviškas Subato ir Eglainės apylinkes rytuose, lietuviai iš latvių gavo Šventosios žiotis su Butingės kaimu.

• Dabartinė okupuotoji Lietuva apima 65,196 kv. km.

• Palyginant Lietuvos dirvos yra derlingesnės už Vokietijos ir Danijos dirvas.

• Ventos upės krantuose prie Papilės yra Juros sluogsniai (vardas — nuo Prancūzijos Juros kalnų), susidarę prieš maždaug 150 milijonų metų. Juos tyrinėjo ne tik lietuviai mokslininkai, bet ir anglai, vokiečiai, rusai ir kiti. Čia rastų amonitų (suakmenėjusių ano meto gyvių) turi Londono, Miuncheno, Krokuvos ir kitų miestų gamtos muzėjai.

• Pagal apskaičiavimus Lietuvoje esama per bilijoną tonų sausų durpių.

• Lietuvoj dar esama bent 20 didelių girių, apie 100 mažesnių ir daugybė mažų.

• Lietuvoj strazdų yra bent 12 rūšių, genių — 9, gegučių — 4, o gulbių — 3 rūšių.

• Amerikoj nėra lakštingalų.

• Baltvydžių girioj, vieninteliej vietoj Europoj, kur yra išlikę stumbrų, 1850 m. buvo suskaityta 1550 stumbrų; 1912 m. — 1200, o 1916 — jau tik 160. 1940 m. buvo išlikę vos 16, tuo tarpu kai 1938 m. visame pasaulyje jų priskaičiuota vos 96.

(Medžiaga paimta iš A. Bendoriaus naujosios knygos — geografijos vadovėlio "Lietuva".)

Jauniausieji Brocktono at-kai, per moksleivių at-kų šventę suvaidinę A. Giedriaus scenos vaizdelį "Ramutės sapnas": A. Pareigis, Aug. Sužiedėls, V. Bakaitis, G. Šeduikytė, R. Kučinaitė, J. Venčkauskaitė, L. Baškauskaitė, V. Venčkauskas, G. Senuta.

SPORTAS

rašo

P. GANVYTAS

AUTOMOBILIU PER AFRIKĄ

Automobilio lenktynės savo įdomumu patraukia daugelį sporto mėgėjų. Būtų galima suminėti daugybę kasmet įvykstančių varžybų šioj srityj, kaip Indianapolis, Monte Carlo ir kitas varžybas, tačiau šį kartą norima skaitytojo dėmesį atkreipti į lietuviams mažiau žinomas, tačiau vienas iš sunkiausių ir įdomiausių automobilių lenktynių, kurios kasmet įvyksta Afrikoje ir vadinamos "Rallye-Auto Mediterranée le Cap". Šios varžybos tęsiasi per 16. 000 kilometrų. Startuojama šiaurinėje Afrikoje, gi lenktynių baigme skaitomas Kapštatas, Piet. Afrikoje.

Kiekvienas skaitytojas gali įsivaizduoti kokie vargai ir sunkumai laukia šoferių, kurie dalyvauja šiose lenktynėse. Tiesa, dalis maršruto veda gražiausiais Afrikos keliais, tačiau tai tik paskutinieji 1500 km. Gi šiaip visą laiką vairuotojai turi daugybę sunkumų. Ir pats klimatas sudaro daug kliūčių. Šiaurinėje Afrikoje naktys gan šaltos, gi kiek daugiau į pietus pavažiavus, dalyvius pasitinka tipingi Afrikos karščiai. Laukiniai žvėrys, vietiniai gyventojai, moskitai, nepramatytos lietingos audros beveik kiekvieną kartą tampa sunkiai nugalimomis kliūtimis.

Kas gi dalyvauja tokiose nepaprastai sunkiose varžybose? Bet nuotykių ieškotojų atsiranda kiekvieną kartą. Čia nereikia puikių lenktyninių mašinų, nes jos tokiam maršrutui tikrai netinkamos. Dalyviai, kuriems tokia kelionė kainuoja iki 5000 dolerių, naudojasi įvairiomis mašinomis. Štai praeitais metais šiose varžybose dalyvavęs H. Sinn iš Vokietijos į šią tolimą kelionę pasileido su savo Volkswagen gamybos mašina. Daugelis naudojasi amerikiečių jeepais, gi paskutinių lenktynių metu įdomų pokštą iškrėtė anglas Moffat. Šis 21 m. jaunuolis į startavimo vietą atvyko su 1923 m. Lagonda modeliu.

Kadangi Afrikos viduryje mechanikų negalima taip lengvai rasti kaip Amerikos autostradose, tai šoferiai yra priversti su savim vežtis nemažą bagažą. Jį sudaro įvairūs įrankiai, maistas, mediciniški reikmenys pirmajai pagelbai, ginklai apsisaugojimui nuo laukinių žvėrių ir kartais net vietinių gyventojų, radio siųstuvas ir kit. Benzino gaunama pakelyje esančiuose sandėliuose.

Šių ypatingai sunkių lenktynių sumanytoju tenka laikyti prancūzų generolą Meynier, nors jis pats šiose varžybose nėra dalyvavęs. Jis yra Saharos draugų lygos pirmininkas ir jieškodamas būdų minimo krašto populiarinimui, sugalvojo tas varžybas. Jų metu be abejonės Saharai tenka nemažai reklamos.

Lenktynės užsitęsia ne vieną savaitę. Rekordą yra pasiekęs italas Paolo Butti, kuris tą tolimą distanciją sukorė per 11 dienų, 4 val. ir 54 min. Maksimumu skaitomos 53 dienos, nes kas kelionėje ilgiau užtrunka laikomas tikslo nepasiekusiu. Nors varžybos iki šiol buvo pravestos tik 3 kartus, tačiau jų populiarumas auga. Paskutinį kartą lenktynėse dalyvavo 26 automobiliai.

Šios lenktynės be abejonės yra sunkiausios savo rūšies varžybos pasaulyje.

ŠILTAS IR ŠALTAS VANDUO

Kai spaudoje skelbiami plaukimo rekordai, dažnai tokiose žinutėse paduodamos ir sąlygos, prie kurių rekordas buvo pasiektas. Dažniausiai paminimas baseino ilgis. Kas plaukimo sportu mažiau domisi, tokiomis žinutėmis stebisi, nes nelabai supranta jų prasmės. Tačiau jose glūdi visa plaukikų pasisekimo priežastis. Plaukimas, ypač varžybos šioje sporto šakoje priklauso nuo eilės sąlygų, kurias čia trumpai norima paliesti.

Daugiausiai dėmesio kreipiama į baseino ilgį. Apsisukimas plaukikui yra gana didelė kliūtis ,nes be abejo jis čia praranda taip svarbias sekundes. Todėl plaukikai labiau mėgsta 50 ar net 100 m. ilgio baseinus . Yra ir 25 m. bei $33^1/_3$ m. baseinų, tačiau jie nėra tiek mėgstami. Tiesa, ne vienas plaukikas, ir 25 m. baseine yra pasiekęs vieną pasaulinį rekordą, tačiau pats faktas, kad reikia dvigubai daugiau apsisukimų padaryti, plaukikams nelabai malonus.

Vandens sudėtis irgi vaidina svarbią rolę plaukimo varžybose. Savo laiku daugelis plaukikų vykdavo į Šiaur. Viekietijoj esamą salą Norderney, kur buvo pagarsėjusi plaukykla. Čia gimė ne vienas rekordas, ir ne vienas plaukikas čia pasiekė savo geriausias pasekmes. Pasirodo, kad šiame baseine vanduo buvo labai minkštas, ir šis faktas teigiamai atsiliepė į pasekmes. Gi prie šio vandens pripratęs ir paskui kitur startuodavęs plaukikas tuoj pajusdavo savotišką vandens sunkumą. Žiūrovai šio skirtumo niekad nėra pajutę, tačiau negailestingi laikrodžiai ryškiai parodo skirtumus pasekmėse.

Be vandens sudėties daug reiškia ir bangų kryptis, baseino gilumas ir kiti menkesnės reikšmės faktoriai. Idealiausiu baseino gyliu laikomo 7 pėdos (apie 2.10 m.).

Kad aukščiau išvardinti faktoriai turi didelės reikšmės plaukimo varžybose, ryškiai įrodė garsusis prancūzas Alex Jany. Savo laiku varžybose jis buvo nenugalimas ir jam nebuvo jokių sunkumų pasiekti pasaulinius rekordus. Tačiau nuvykęs į Londono olimpinius žaidimus, 1948 m. jis visus nepaprastai nuvylė. Ilgai ekspertai kraipė galvas, kol pagaliau suprato, kad Londono baseine vanduo ir kitos aplinkybės prancūzui buvo neįprastos, ir jis neturėjo progos dėl laiko stokos prie jų priprasti.

Taigi, kartais sportininkų pasekmės priklauso nuo tokių faktorių, kurie eiliniam žiūrovui niekuomet nekrenta dėmesin. O jie tokie svarbūs ir turi tiek lemiamos reikšmės.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Francois Mauriac — GYVAČIŲ LIZDAS. Romanas, 282 psl. Kaina $2.60. Jurgio Griškos vertimas. Išleido Gabija, 355 Union Ave, Brooklyn 11, N. Y. Viršelis dail. Pr. Lapės. Šis romanas yra vienas geriausių F. Mauriaco kūrinių, už kuriuos jis gavo pereitų metų Nobelio premiją.

P. Kesiūnas — TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių romanas iš partizanų gyvenimo Lietuvoje. 292 psl. Kaina $3.00.

VYDŪNO PAVEIKSLAS — "Britanijos Lietuvis", norėdamas pagerbti Vydūno atmintį, išelido jo paveikslą, 25 X 30 cm. dydžio. Paveikslo kaina D. Britanijoje ir Europoje — 1- šil. 6 d.; Kitur 50 amer. centų. Gaunamas "Brit. Lietuvyje", 43 Holland Park, London W. 11. England.

Giovanni Papini — POPIEŽIAUS CELESTINO VI LAIŠKAI ŽMONĖMS. 216 psl. Iš italų kalbos išvertė Dr. P. Mačiulis. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje. Viršelį piešė dail. R. Viesulas. Kaina nepažymėta.

M. Matukas — NE VISA MIRŠTA. 28 psl. brošiūra apie sielos nemirtingumą. Išleido Šv. Teresėlės Mažųjų Sielų Misijų brolija. Gaunama: Marian Seminary, Clarendon Hills, Ill.

LIETUVA — politikos žurnalas, Nr. 3. Leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas. Šiame numeryje rašo: S. Sužiedėlis, Prof. St. Kolupaila, V. Biržiška, A. Rukuiža, Dr. B. Nemickas, V. Juodeika, V. Vaitiekūnas, J. Audėnas ir kt. Numerio kaina 50 ct.

VARPAS — 19,3 m. Nr. 1. 112 psl. Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas. Redaguoja Dr. Pajaujis, H. Blazas ir B. Dundulis. Numerio kaina 1 dol.

ŠYPSENOS

Vienas žurnalistas, kuris, tarpe kitų savo nuopelnų, galėjo didžiuotis ir gausia šeima, nuolatos turėjo priminti savo jauniausiajam, kad šis prisilaikytų etiketo valgydamas. Tačiau visi jo raginimai buvo veltui. Kartą vistik tėvas neteko kantrybės ir ryktelėjo:

— Po perkūnais! Valgyk kaip reikiant, o jei ne..., — grąsinančiai nutęsė jis.

Bet mažasis įpėdinis liko nesujaudintas.

— Tėveli, — samprotavo jis, — negalima taip keiktis — tu nepateksi į dangų.

Tėvui net žadą užėmė. Bet štai laiku jam į pagalbą pasiskubino dukrelė:

— Kaip tu gali taip sakyti?, — ji piktai žvilgtelėjo į brolį. — Tėvelis visucmet ten papuls: kam gi jis pagaliau turi žurnalisto liudijimą?

Jonukas buvo svečiuose pas vieną iš savo draugų. Vaišėse buvo daug saldumynų ir gaivinančių gėrimų. Po kiek laiko, ilgai jieškojusi, šeimininkė rado Jonuką, besėdintį kambario kertelėje.

— Ar nenorėtumei dar ko nors, Joneli?, — pasiteiravo ji.

— Ne, dėkui, — atsakė šis, — aš esu pilnas.

— Tai gal paimk porą vaisių ir pyragaičių į kišenes namo, — pasiūlė ponia.

— Ne, dėkui, — užspringo svečias. — Kišenės jau taip pat pilnos.

Pardavėjas: "Ponia, šitie marškiniai yra labai stiprūs. Jie tik juokiasi skalbiami!"

Pirkėja: "Taip, aš žinau šią rūšį. Kai aš gaunu juos iš skalbyklos, net jų šonai būna iš juoko praplyšę."

Jaunuolis buvo gyvenimo prilėgtas: jau laikas vesti, o dar neturi buto.

—Pagyvenk kurį laiką pas uošvius, kai vesi, — patarė jam draugas.

— Ne, tai nebūtų gerai,—atsakė susirūpinęs jaunuolis. — Matai, mano būsimas uošvis dar tebegyvena pas savo uošvį.

Jonuką aplankė laimė: viename konkurse jis laimėjo pirmą premiją — kelionę į Veneciją. —Po trijų dienų jis jau vėl buvo namie. Jam, esą, nepatikę. Draugas pasiteiravo — Kodėl? — Ach, — liūdnai atsakė Jonas, — man nepasisekė. Visas miestas buvo patvinęs!...

Senasis istorikas paklausė vieną savo septintos klasės mokinių, ar kartais šio brolis nėra buvęs jo klasėje praėjusiais metais.

— Ne, pone profesoriau, — atsakė mokinys, — aš pasilikau antriems metams ir dabar štai vėl kartoju tą patį kursą.

— Ach, štai kaip, — linktelėjo senukas, — bet panašumas vistik nuostabus.

AR AŠ TAU, SESE, NESAKIAU

Ar aš tau, sese, nesakiau,
Ar tau žodelio netariau:
Amerikoniška srove
Užlies Amerika tave.

Kai tu čionai atvažiavai,
Kukli ir nedrąsi buvai,
Manei, kad sukčiai čia visi,
Tik tu viena gera esi.

Vilnonės kojinės tada
Tau buvo praktiška mada,
Dabar moderniška pana,
Ploniausių nailon negana.

Namie sėdėjai vakarais
Ir nesirūpinai barais,
Bijojai vyrų negerų,
Bijojai gatvėse karų.

Dabar kitokia tu esi,
Amerika jau nebaisi,
Saliūnai, baliai, piknikai
Dabar tau tik vieni juokai.

Susikalbėt išmokai greit:
Okei, šarap, kaman, orait,
Lets go, lets drink, lets dans, lets sy...
Ir laikina tave visi.

Oi oi mergyte, ką darai,
Taip, meldžiamoji, negerai,
Paklysi greitai tam kely,
Nes nuėjai juo per toli.

A. Jarašiūnas

Ponas R., ilgus metus išbuvęs prokuroru pas senąjį Fuerstenbergą, staiga pasimirė. Jau sekančią dieną pas Fuerstenbergą pasirodė vienas iš jo pažįstamų.

— Tikrai gaila, kad mielasis R. taip staiga turėjo mus palikti!, — apgailestavo jis. — Labai liūdna, labai liūdna... Bet..., ar aš galėčiau jūsų paklausti, pone patarėjau, ar negalėčiau aš, galbūt, užimti jo vietos?

Senasis Fuerstenbergas nutaisė vieną iš savo kiečiausių ir neperžvelgiamų veido išraiškų.

— Mielas, labai mielai, bet ar jūs manote, kad kapinių valdžia sutiks?

KREIVOS

Sofomoras: — Bet, profesoriau, man atrodo, kad aš neužsitarnavau visiško nulio!

Profesorius: — Ir aš taip nemanau, bet tai yra mažiausias pažymys, kokį aš tamstai galiu duoti.

Mechanikos profesorius: — Duok man pavyzdį didžiausio laiko taupytojo.

Studentas: — Meilė iš pirmo žvilgsnio.

Matematikos profesorius: — Taigi, pasakyk man, tamsta, jeigu aš padėsiu tris kiaušinius čia, ir keturis ten, kiek iš viso bus?

Studentas: (su didžiai abejojančiu žvilgsniu) — Aš netikiu, kad Jūs, pone profesoriau, tai galėtumėt padaryti.

Prof.: — Prieš pradedant šiuos egzaminus, aš norėčiau žinoti, ar yra kokių klausimų?

Stud.: — Koks yra šito kurso pavadinimas?

Diena buvo gana mieguista, ir klasėje studentų matėsi per pus mažiau. Profesorius išsiblaškęs šaukė pavardes. Kiekvienam vardui kas nors atsiliepdavo. Tačiau priėjus pavardę Smith, niekas neatsiliepė. Kurį laiką tyla viešpatavo kambaryje. Pagaliau ją pertraukė profesoriaus balsas:

— Negali būti! Nejaugi ponas Smith čia visai neturi draugų?

Kompozitorius ir pianistas-virtuozas F. Lisztas akomponavo kartą vienoje draugijoje šeimininkų dukteriai, kuri svečius linksmino savo dainomis. Tačiau kaip jis beskambino, jaunoji dama vis dainavo tonu pro šalį. Pagaliau visiškai nusiminęs kompozitorius pakėlė rankas, tarytum pasiduodamas, ir tarė solistės motinai:

— Gerbiamoji ponia, atleiskit, bet aš pasiduodu: aš skambinu ant baltų, skambinu ant juodų klavišų, bet jūsų duktė vis dainuoja tarpuose.

Vieno universiteto klinikoje pasirodo jaunas vyrukas ir pasisiūlė parduoti savo skeletą tyrinėjimams.

— Gaila, bet aš turiu jus labai apvilti, — apgailestavo profesorius. — Mes čia tokių sutarčių nedarome. Be to, atsižvelgiant į jūsų amžių, mes turėtumėme gana ilgai laukti, kol pasinaudoti jūsų skeletu. Beje, ką gi tamsta numatei daryti su pinigais, kuriuos būtumei gavęs?

— Aš norėjau iškeliauti į Ameriką, pone profesoriau.

DARBAI ŽMONĖS

KULTŪROS PASAULY

• **Atžalynas auga.** Clevelando ateitininkai ir skautai yra sudarę scenos mėgėjų trupę, kuri pirmuoju savo pastatymu pasirinko populiarų Binkio "Atžalyną". Po keletos spektaklių pačiame Clevelande, jaunieji artistai pradėjo daryti išvykas į kitas lietuvių kolonijas. Gegužės mėnesį jie su dideliu pasisekimu vaidino Čikagoje. Trupei vadovauja aktorius Maželis.

• **Apie rašytojų priaugli** — tokia tema "Darbininko" kūrybos priedo skyriuje žymieji mūsų rašytojai ir visuomenininkai reiškia savo nuomones dabartiniu laiku itin aktualiu klausimu. Viename iš straipsnių Jonas Aistis pabrėžia lietuviškos mokyklos ir bendradarbiavimo reikšmę: "Išblaškytas po įvairias mokyklas jaunimas yra atsiskyrėlis, vienišas ir jis negali jausti lietuviško gyvenimo pulso, o vis dėlto tai yra būtina (kūrybai) sąlyga".

• **Vasario 16 Gimnazija** pradėjo ketvirtuosius mokslo metus. Toje vienintelėje lietuviškoje gimnazijoje šiuo metu mokosi 181 mokinys. Visuose kraštuose gyvenantieji lietuviai uoliai prisideda prie gimnazijos ir jos mokinių išlaikymo, organizuodami gimnazijos rėmėjų būrelius.

• **Prof. Jurgis Baltrušaitis,** sūnus poeto J. Baltrušaičio, garsus meno istorikas, neseniai sulaukė 50 metų amžiaus. Šiuo metu jis gyvena Paryžiuje. Kaip meno ekspertas prof. J. Baltrušaitis dažnai buvo kviečiamas net New Yorko Metropolitain meno muzėjaus atskiriems uždaviniams. Šalia mokslinio darbo J. Baltrušaitis gyvai dalyvauja ir lietuviškoje veikloje.

• **Herderio enciklopedija,** žinoma "Der Grosse Herder" vardu vėl pradėta leisti Vokietijoje. Jau pasirodė pirmasis tomas. Jame galima rasti daug žinių iš lituanistikos dalykų. Enciklopedijoje bendradarbiauja prof. Juozas Eretas. Iš viso šios enciklopedijos išeis 10 tomų.

• **7 mūsų dailininkai** šią vasarą rengia savo kūrinių meno parodą netoli New Yorko esančioje garsioje Stony Brook vasarvietėje. Parodoje dalyvaus A. Galdikas, V. Jonynas, P. Kiaulėnas, Vyt. Kašuba, A. Kašuba, Pr. Lapė ir R. Viesulas. Ta proga išleistas iliustruotas anglų kalba katalogas bus išplatintas įvairiuose meno institutuose, muzėjuose ir bibliotekose.

• **Indijoje — lietuviškas** spausdinžodis. Vienoje Indijos provincijoje dirbąs misijonieriaus darbą lietuvis kun. J. Svirnelis leidžia lietuvišką laikraštį "Misijonierių Bendradarbis", kurio jau išėjo 7 numeriai.

• **Giovanni Papini,** kurio knyga "Popiežiaus Celestino VI laiškai žmonėms" neseniai pasirodė ir lietuvių kalba, yra labai artimas lietuvių bičiulis. Šis pasaulinio masto italų rašytojas, šiuo metu sulaukęs 80 metų amžiaus, dar prieš pirmąjį Pasaulinį Karą buvo artimai susidraugavęs su mūsų poetu Jurgiu Baltrušaičiu. Nuo to laiko jis visuomet šiltai atsiliepia apie lietuvius.

• **"Pax Romana"** tarptautinis kongresas šiais metais įvyks liepos 28 — rugpiūčio 3 dienomis Krabbenholm mieste, Danijoje. Jame dalyvaus atstovai iš Europos ir Amerikos.

• **Religinio filmo** istorija labai išsamiai nagrinėjama Prancūzijoje išleistoje knygoje "Dievas filme". Veikale aprašoma pagrindiniai šio šimtmečio įvairių kraštų religinių filmų pastatymai.

• **Apie "šatrijos"** Meno Draugijos 25 metų jubiliejų parašė tarptautinis katalikų jaunimo biuletenis, leidžiamas Romoje. Šis biuletenis yra išleidžiamas keliomis kalbomis.

• **Illinois Universitete** per specialiai plačiajai visuomenei supažindinti skirtas dienas gražiai pasirodė ir lietuviai studentai, suorganizuodami lietuvišką meno kampelį.

• **V. Mykolaičio-Putino** lyrikos rinkinys pasirodė jau knygų rinkoje. Knygoje telpa visa Putino poezija nuo 1911 iki 1936 metų.

VISUOMENINIS GYVENIMAS

• **Lietuva ir federalizmas.** Tokia tema kalbėjo prof. K. Pakštas Lietuvių Politinių Studijų Klubo New Yorke suruoštame susirinkime. Po paskaitos iškilusiose diskusijose dalyvavo visa eilė dalyvių.

• **Lietuvos ūkio atstatymo** reikalams svarstyti yra sudaryta speciali Studijų Komisija. Neseniai New Yorke posėdžiavo tos studijos Prekybos ir Ekonomijos sekcija. Posėdyje buvo svarstomi nuosavybės atstatymo, jos grąžinimo buvusiems savininkams ir kt. klausimai.

• **J. E. Vysk. V. Padolskis** atvyko į Ameriką. Jis artimiausiu laiku lankys Amerikos ir Kanados lietuviškas parapijas.

• **Lietuvos Vyčiai** š. m. balandžio 27 d. įžengė į 41-uosius organizacinius metus. Pirmoji Lietuvos Vyčių kuopa įsisteigė prieš 40 metų Lawrence, Mass. Šiemet įvairiose vietose ši sukaktis bus iškilmingai minima. Rugsėjo pradžioje Bostone įvyks jubiliejinis Vyčių Kongresas. Paskutiniu laiku Lietuvos Vyčių organizacija glaudžiai bendradarbiauja su ateitininkais.

• **Anglijos lietuvius** šiuo metu aptarnauja tik 6 lietuviai kunigai. Keturi iš jų yra pačioje Anglijoje, ir du — Škotijoje.

• **Kun. Dr. J. Vaišnora,** pasaulio lietuvių skautų vyr. dvasios vadas, galutinai atvyko į Ameriką ir apsistojo Marianapolyje. Šiuo metu jis lanko įvairius lietuvių skautų vienetus ir susipažįsta su skautų veikla Amerikoje.

• **Pijaus XII brevė,** kuria jis paskelbė Šv. Gabrielį Archangelą radijo ir telegrafo globėju, paskelbta 45 kalbomis, jų tarpe ir lietuvių.

• **Arkivysk. J. Matulevičiaus** kanonizacijos byla jau pradėta. Lietuviams belieka tik savo maldomis prisidėti prie to, kad šis didžiai Lietuvai nusipelnęs arkivyskupas būtų paskelbtas palaimintuoju ir šventuoju.

• **Čikagos šachmatų pirmenybėse** dalyvavo trys lietuviai šachmatininkai. Pereitų metų Čikagos meisteris Povilas Tautvaišas šiemet užėmė antrąją vietą. Penktą vietą laimėjo Zujus, ir dešimtą jaunas šachmatininkas Jakštas.

• **Lietuvių sporto varžybos,** jau trečios iš eilės Amerikoje, šiemet bus pravestos rugsėjo mėn. pradžioje Čikagoj. Varžybų komitetas jau pradėjo darbą.

• **Prof. J. Šimoliūnas,** buvęs Kauno universiteto Technikos Fakulteto profesorius, šiomis dienomis atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Kaune prof. J. Šimoliūnas dėstė statybą, vandens kelius ir uostus. Buvo išleidęs didelį keturių tomų statybos kurso veikalą. Profesorius buvo labai mėgiamas studentų. Amerikoje jubiliatas yra įsitraukęs į visuomeninį darbą, organizuodamas pasaulio lietuvių inžinierių sąjungą.

• **Lietuviai Pranciškonai** pradeda kurtis Toronte, Kanadoje. Jie neseniai gavo leidimą steigti antrąją lietuvių parapiją ir statyti bažnyčią. Tėvas Bernardas Grauslys, OFM, išvyko į Torontą iš Brooklyno ir ten rūpinsis naujojo vienuolyno kūrimu. Brooklyno vienuolyno viršininku paskirtas Tėvas Juvenalis Liauba, OFM.

• **Lietuvaitės vienuolės** Amerikoje pradėjo koordinuoti savo darbą. Balandžio mėn. lietuvaičių vienuolynų atstovės buvo susirinkusios į Newtoną, Pa., bendron konferencijon. Konferencijoje buvo aptartos bendros problemos, liečiančios seserų vienuolių pareigas mokyklose, misijose ir lietuviškoje veikloje.

• **Vatikano Radiofonas** keturis kartus per savaitę duoda lietuvišką programą. Lietuviškoms transliacijoms valandėlių redakcija naudoja įvairias lietuviško gyvenimo žinias. Todėl visos liet. kat. organizacijos, parapijos ir visuomenės veikėjai prašomi siųsti žinias apie liet. kat. veiklą plačiame pasaulyje. Žinias, o taip pat ir įvairius leidinius, prašome siųsti šiuo adresu: Stacione Radio, Sezione Lituana, Citta del Vaticano.

ATEITININKAI SENDRAUGIAI

Ateitininkų Sendraugių Centro Valdyba išleido savo sąjungos nariams aplinkraštį, kuriame ragina uoliau paremti moksleivių ateitininkų veiklą, paremti šią vasarą organizuojamas stovyklas, padėti organizuoti jaunesniųjų moksl. at-kų kuopas ir surasti joms globėjus. Ypatingą dėmesį sendraugiai at-kai turėtų atkreipti į moksleivių ir studentų ideologinį brandinimą. Tuo pačiu ir sendraugių veikla pagyvės.

Šalia to aplinkraštyje liečiamas ir didesnio susidrausminimo reikalas organizacinėje srityje. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad sendraugiai turėtų aktyviau įsijungti į visuomeninę veiklą ir galimai plačiau joje dalyvauti, ypatingai nepamirštant tokių bendrų organizacijų, kaip Alto, Balfo, ALRK Susivienijimo, ALRK Federacijos ir Lietuvos Vyčių.

SAS užsienių skyrius prieš kiek laiko gavo PAX ROMANA laikraščio kovo mėn. numerį, kuriame minimi ir ateitininkai. Lietuviams skirtoje skiltyje rąšoma: "Kas mėnuo mes gauname patrauklų "Ateities" žurnalą, leidžiamą mūsų draugų lietuvių tremtinių studentų". Toliau autorius tvirtina, kad nors jis nemokąs lietuviškai, "Ateitį" giriąs ne iš mandagumo, nes su kiekvienu numeriu gaunąs taip pat ir žurnalo santraukas angliškai. Ten pat dar paminima SAS pereitų metų suvažiavimas Watervliete, Dr. J. Griniaus ir Ant. Sužiedėlio straipsniai, tilpę pereitų metų "Ateityse".

IŠ PAX ROMANA GYVENIMO

Indijos katalikų studentų problemos. Pereitų metų gruodžio mėnesio gale 2500 Indijos katalikų studentų suvažiavo į Madras miestą, kur įvyko pirmasis visos Indijos Katalikiškų Universitetų Federacijos kongresas. Šis gausus suvažiavimas buvo skirtas išgvildenti daugybei jaunosios Indijos problemų ir apsvarstyti katalikų studentų religinius, intelektualinius ir socijalinius įsipareigojimus savam kraštui.

Šių dienų Indija pasidarė bent keturių priešingų ideologijų kovos lauku. Dėl to kongrese buvo prieita išvados, kad katalikiška inteligentija turi visomis išgalėmis apaštalauti, nes kitaip Indijai gresia pražūtis. Skleidžiama krikščionybė tačiau neturi būti akademinė krikščionybė paskaitų ir dizertacijų formoje, bet krikščionybė, pasireiškianti kasdieniniame gyvenime. Užtat katalikas inteligentas turi eiti su savo idėjomis ir pavyzdžiu į visas gyvenimo sritis, nesivaikydamas nei garbės, nei asmeninės naudos. Dėl daugybės socialinių neteisybių komunizmas rodo pritarimą Indijos masėse, tačiau dabar žmonės marksizmu pradeda nusivilti ir ieško kito sprendimo. Teisingą socialinių klausimų išrišimą turi katalikybė, tačiau, kad šis sprendimas neliktų nepastebėtas, kiekvienas katalikas-intelektualas privalo pašvęsti savo gyvenimą kilniam apaštalavimo darbui.

Kad patrauktų savo pusėn nekrikščionišką inteligentiją, katalikai savo gyvenimu turi parodyti, kad krikščionybė nėra kokia nors importuota svetimybė, kad ji neprieštarauja civilizacijos progresui, kad krikščionybės ir Indijos kultūros integracija yra pilnai įvykdomas dalykas.

Be kitų žymių Indijos intelektualų kongrese paskaitas skaitė Bombėjaus arkivyskupas kardinolas Gracias ir Madras-Meliapor arkivyskupas Mgr. Mathias. Kongrese taip pat dalyvavo žosistų įkūrėjas Mgr. J. Cardijn. Šv. Tėvas kongresą sveikino raštu.

Šis kongresas tai nepaprastai svarbus įvykis Indijos katalikų gyvenime. Iš tolimiausių Indijos kampų suvažiavę studentai pajuto savo tikrą dvasinę jėgą vienybėje ir įgavo daugiau drąsos ir ryžto vykdyti savo sunkų, bet kilnų uždavinį: atnešti Kristaus šviesą į šį didįjį pietų Azijos kraštą.

PAX ROMANA ir JTO. Pereitų metų gale UNESCO pakvietė PAX ROMANA patiekti savo pasiūlymus ryšium su konferencija, skirta spręsti Europos vaikų auklėjimo problemas. Tam reikalui kun. G. Delcuve S. J. paruošė specialią studiją, ypatingai pabrėždamas religinio auklėjimo svarbą.

PAX ROMANA atstovas taip pat dalyvavo JT pabėgėlių komisijos posėdžiuose, įnešdamas pasiūlymą, kad tremtiniai specialistai būtų panaudojami JT statybos projektuose, kurie vykdomi neišvystytuose regijonuose.

Neseniai PAX ROMANA užmezgė tiesioginius ryšius ir su JT maisto ir žemės ūkio organizacija, kurios centras yra Romoje.

Japonijos studentai katalikai pereitą vasarą sušaukė kongresą istoriniame Nagasaki mieste, kartu paminėdami 400 metų sukaktį nuo šv. Ksavero atvykimo Japonijon. Pagrindinė suvažiavimo diskusijų tema buvo "Japonų katalikų studentų pareigos misijų darbe". Beto, buvo paliesta keletas bėgamųjų problemų, kaip katalikų studentų dalyvavimas politikoje, prisidėjimas prie akcijos už taiką ir panašiai.

Japonijos katalikų studentų federacija žada netrukus visoms PAX ROMANA sąjungoms prisiųsti studiją apie problemas, kylančias dėl per didelio gyventojų skaičiaus jų krašte.

Bolivijoj grupelė ryžtingų studentų neperseniai atkūrė katalikų studentų federaciją JUC. Bolivija šiandien yra smarkiai nukrikščionėjusi, todėl katalikiškos organizacijos pirmieji žingsniai buvo sunkūs. Tačiau jaunimo entuziazmas visas kliūtis nugalėjo. Tuojau septyniuose universitetuose buvo atkurtos JUC draugovės, kurios pradėjo rengti krikščioniškos filosofijos ir kultūros kursus, rekolekcijas, bendras komunijas. Netrukus JUC vienetai suorganizavo kursus krikščioniškam darbininkijos vadų paruošimui.

Pereitą vasarą La Paze įvyko pirmas visuotinis JUC suvažiavimas, kurio pagrindinė diskusijų tema — "Universiteto misija". Dvi kongreso dienos buvo skirtos organizaciniams reikalams aptarti.

Nors Bolivijoj susipratusių katalikų studentų nedaug dar tėra, tačiau jie su tvirtu pasiryžimu sekmingai veda apaštalavimo akciją antikrikščioniškoj aplinkoj.

Portugalijos katalikiškų universitetų jaunimo kongresas įvyko Lisabonoje š. m. balandžio 16-19 dienomis. Kongreso studijinė tema — "Katalikiška mintis ir universitetas" — buvo gvildenama penkiuose posėdžiuose, o su ja susijusios praktiškos problemos — atskiruose diskusijų rateliuose.

Kęst. A. K.

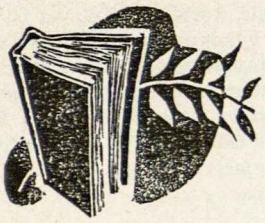

ATSKLEISTA KNYGA

Č. GRINCEVIČIAUS "VIDURNAKČIO VARGONAI"

Pirmą kartą su Česlovo Grincevičiaus kūryba teko man susidurti, kai 1948 metais jam teko "Lietuvių žodžio" novelės konkurse antroji premija. Po to matėme jo kūrinių laikraščių atkarpose. O šiais metais Lietuviškosios Knygos Klubas Čikagoje išleido pirmąją Č. Grincevičiaus knygą, pavadintą "Vidurnakčio vargonais".

Knygoje yra 12 kūrinių. Tuos kūrinius autorius pavadino neįtikėtinomis istorijomis, tačiau jomis visai tiktų novelių vardas. Nieko neįtikėtino knygoje nėra. Tiesa, ten gausu fantastinio elemento, tačiau ir tie neapčiuopiami dalykai yra vaizduojami realistinėje plotmėje. Net ir tokie kūriniai, kaip "Naujųjų Metų naktį", "Nutilusių dainų žemėje" ar "Baltieji balandžiai", kuriuose apstu metafizinių vaizdų ir kur įvykiai kiek atitrūksta nuo įprasto žemės gyvenimo, vis dėlto esama pakankamo tikrovės pagrindo. Tos istorijos "neįtikėtinos" gal tik tuo, kad autorius savo kūrybiniame pasaulėvaizdyje neveda ribos tarp apčiuopiamos tikrovės ir neregimojo pasaulio. Tuodu pasauliai autoriaus kūryboje sudaro nedalomą visumą ir turi aiškų psichologinį pagrindą. Taigi ir angelai, ir šventieji, kurie atgyja iš akmeninių statulų, ir miško dvaselė, kuri pelkėse šokdina pasigėrusį žmogų, yra realūs ir tikri veikėjai, išaugę vaizduojamų žmonių dvasioje.

Kai kuriuose kūriniuose to fantastinio elemento visai nėra. Tai "Nenuobodi vasara", "Atlaidų išvakarėse", "Kalėdų žiburėliai". Čia ir fonas ir pats pasakojimas yra realistinis. Maža fantastinio elemento turi ir "Neįtikėtina istorija", lengvai išaiškinama psichologiniu būdu. Kiek lietuviškos pasakos elementų turi "Pavėjui nuneštas", tačiau taip pat ataustas kasdieninės tikrovės plotmėje.

Jau žymiai daugiau metafizinio pasaulio yra "Vidurnačio vargonuose" — kūrinio, kurio vardu pavadinta ir visa knyga. Tačiau tas metafizinis pasaulis čia taip gražiai ir darniai atskleistas pasenusio Labunavos klebono išgyvenimuose, kad mus autorius įtikina, kad tie vargonai vidurnaktį tikrai grodavo gražiausias melodijas. Į tikrą fantazijos pasaulį perkelia skaitytoją "Baltieji balandžiai". Kūrinys svarus idėjiniu atžvilgiu, gilus patriotine mintimi, tačiau vaizduose pasigendame to realaus tikrumo, kurio buvo pakankamai "Vidurnakčio vargonuose". Filosofinė mintis nustelbia beletristinį vaizdą, ir mes skaitydami imame gailėtis, kad poetą nugalėjo publicistas. Realistinis vaizdų darnumas išlaikytas kūrinyje "Nutilusių dainų žemėje". Gal tik šv. Povilo statulos sudaužymas yra per daug realistinis. Nevisai suderintas su mistine kūrinio nuotaika ir klebono su zakristijonu atsiradimas ir viso vaizdo pavertimas legenda. Šiaip akmeninių statulų pavertimas gyvais šventaisiais ir jų puiki charakteristika yra vykę kūrinio elementai. Tačiau jau to negalėtume pasakyti apie "Naujųjų Metų naktį". Patys akmeniniai angeliukai yra įdomūs personažai, puikus ir Kauno senamiesčio fonas, tačiau tas jieškojimas nelaimingo žmogaus ir ypač nelaimingos meilės banalus motyvas sugadina visą kūrinį. Į tikras dangiškas sferas autorius perkelia skaitytoją "Devinbalsėje paukštėje". Tačiau užsimojimas sukurti didingus dangaus ir pasaulio kūrimo vaizdus autoriui nepavyko.

Du kūriniai yra išskirtiniai — tai prologas ir epilogas. Pirmasis — "Kalbanti uola" lyg ir mėgina atskleisti autoriaus kūrybos mįslę. Svetimo krašto didingi kalnai ir nuostabus grožis, gilus tėvynės ilgesys ir klasiškoji meno forma, įasmeninta Ifigenijos vaizde, lyg ir nusmaigsto autoriaus-tremtinio kūrybinį kelią. Tačiau atrodo , kad autoriui čia nepavyko rasti tinkamos formos tam giliam turiniui išreikšti. Vis dėlto šio kūrinio pradžia rodo autoriaus sugebėjimą piešti gyvus ir didingus gamtos vaizdus. Pabaigos kūrinys — "Mano vienintelis draugas" yra paties autoriaus pasikalbėjimas su savimi. Kiek humoristiniu būdu paliečiama psichologinė kūrybos paslaptis ir patys kūriniai, sudėti į šią knygą. Bandymas įdomus ir gana vykęs.

Geriausiais kūriniais laikytume: "Vidurnakčio vargonai", "Nenuobodi vasara", "Pavėjui nuneštas", "Kalėdų žiburėliai", "Nutilusių dainų žemėje". Gana gražiai atvaizduotas nuotykis su elgetomis "Atlaidų išvakarėse". Matome, kad nedidelėmis priemonėmis mokama apibudinti žmones ir piešti gyvus jų paveikslus, tik ištisi posmai tų elgetiškų giesmių įdomūs bus nebent tautosakininkui. Gera yra ir "Neįtikėtinos istorijos" pradžia, tik tolimesnis noras išsiaiškinti antkapio įrašo istoriją yra gerokai ištęstas ir nublukęs.

Č. Grincevičius pasakoja paprastai ir vaizdingai, neperkraudamas bereikalingais vaizdais. Tas klasiškasis pasakotojo objektyvumas yra brangintina beletristo savybė. Tik dėja, ne visur toks vaizdavimo būdas išlaikytas. Neišvengta bereikalingo aiškinimo ir vaizdų pasikartojimo ypač tuose kūriniuose, kur mintis persveria vaizdą ir įsibrauja negailestingas poezijos priešas — publicistika. Tokių elementų rasime "Baltuosiuose balandžiuose", "Naujųjų Metų naktį," "Kalbanti uola" ir kitur.

Priekabingas kritikas rastų priekaištų beveik kiekvienam šios knygos kūriniui, tačiau visuma daro gražų įspūdį ir rodo, kad Č. Grincevičius moka pasakoti ir atskleisti nuostabių savo pasiilgtos tėvynės vaizdų, autoriaus širdyje metų metais išnešiotų ir savo nuotaikomis nuspalvintų.

Pr. Naujokaitis

RELIGINIS GYVENIMAS

• **Olandijos parlamentas** po ištisą savaitę užtrukusių diskusijų patvirtino įstatymą, liečiantį šventadienių poilsį.

• **Seniausia Amerikoj spausdinta knyga** iki šiol buvo laikomas 1539 m. meksikiečių kalba išleistas katekizmas. Dabar ispanų mokslininkas Vindel paskelbė, kad jis Meksikoj atrado maldaknygę, spausdintą 1531 m.

• **Franco Silvestri,** buvęs Italijos komunistų veikėju, kuris ilgesnį laiką buvo kairiųjų laikraščių korespondentu Čekoslovakijoj, išleido "Gyvųjų pragarą". Šioj knygoj jis teigia, kad čekoslovakai, priešindamiesi komunistų antireliginiams veiksmams, telkiasi apie Pragos arkivyskupo Beran asmenį.

• **Komunistinė Lenkijos valdžia** deda sistemingas pastangas savo rankosna perimti bažnytinę administraciją.

• **Tarptautinis** kare dalyvavusių karių kongresas, kuris įvyks liepos 3-6 dienomis Liurde, sieks priemonių pasaulio taikai įgyvendinti.

• **Britanijos** Katalikų šv. Rašto D-ja išleido Šv. Rašto komentarą, prie kurio per 9 metus dirbo 43 šios srities žinovai.

JUOZO GRUŠO "PABUČIAVIMAS"

Šis J. Grušo novelių rinkinys yra sudarytas iš autoriaus geriausių novelių, tilpusių "Sunkiosios rankos" knygoje. (J. Grušas yra išleidęs: "Ponia Bertulienė", "Sunki ranka". — novelių rinkiniai; "Karjeristai" — romanas ir parašęs "Tėvo" dramą, kuri buvo vaidinama Lietuvos teatruose). Gabija, išleisdama "Pabučiavimą", tartum naujai mums pristato Juozą Grušą, kuris yra įsitvirtinęs lietuvių literatūroje stipriausių beletristų tarpe.

Žmogaus viduje glūdįs sadizmas dažnai įvairiomis formomis prasiveržia ir šiandieniame pasaulyje. Paliekant nuošalyje sąmoningą sadizmą, kuris yra žmogiškos degeneracijos požymis, dažnai tenka susidurti su nesąmoningu jo pasireiškimu; kitais žodžiais tariant, nevalingu, nuo individo valios nepriklausančiu jausmo prasiveržimu. Iš psichologinio taško žiūrint, sadizmas yra individo savotiška agresyvi manifestacija, tikrumoje beveik visuomet tik atoveiksmis savo vidiniam nepasitenkinimui. Kitame iššaukta kančia sumažina sadistui jo paties silpnumą, suteikdama jam galybės ir jėgos iliuziją, kuria jis patepa savo vidines žaizdas.

Juozas Grušas "Pabučiavime" sutelktose novelėse kaip tik iškėlė šį žmogaus prigimties aspektą. Su giliu situacijos ir psichologinio momento pajautimu autorius įdomiai pristato atskirų individų problemas ir nuosekliai priveda prie jų išrišimo. Veik visose devyniose rinkinio novelėse pagrindinė idėja yra sadizmas. Iš jų išsiskiria "Tikra komedija", "Gera širdis". Pirmojoje gudrus kaimo bernas Kazys piktam išnaudoja žmonių naivumą ir pasitikėjimą, atimdamas autoritetą visoms kaimo gerbiamoms ir išmintingoms galvoms. "Geros širdies" ūkininkas Avižius grūmiasi su savo sąžine ir griaužiančiu pavydo jausmu, šiam paskutiniajam pasiduodamas, kad vėliau jo sąžinė nuskriausto kaimyno dėkingumo, it bumerango, būtų dar labiau sužadinta. "Užgesusi žvakė" — nykus ir neįtikinąs epizodas iš dienoraščio žmogaus, kuris kelių valandų atstume pergyvena savo tėvo mirtį visame jos misteriškame klaikume.

Tuo tarpu ir Valiulio žmona iš "Kelionės su kliūtimis" su kaimynėmis ir kalėjimo viršininkas iš "Atostogos pas kalėjimo viršininką", taip pat "Atpildo" fariziejiškoji davatka, ir numirėlės giminės su karšintojomis, "Sunkios rankos" itin sąžininga kaimo milicija, "Pabučiavimo" globėjas, arba novelės "Už saulę gražesnis", miško kirtėjai yra charakteriai, kurie, nors patys ir nėra žymiausi veikėjai, savo sadizmu padaro kitus herojais. Jie suteikia kitiems pagrindinę heroizmo sąlygą — auką ir kančią. Taip pat prievarta karšinamas ūkininkas Valiulis, ir kalėjimo viršininko svečias Aniūnas, panaudojamas šeimininko išradimui patikrinti, ir be atpildo mirštančiąja besirūpinanti gimnazistė Aldona, vagies Deliebos žmona, kankinama teisybės jieškojimo apsvaigintos kaimo milicijos, gyvenimo ir neskrupulingo "glovėjo" nuvarginta moteriškė, ir, pagaliau, kurčius Adomėlis yra neužginčijami savo situacijos herojai ir savo rūšies laimėtojai, jei ne visada fizine, tai dažniausiai moraline prasme.

Kompozicijos atžvilgiu "Pabučiavimas", atrodo, labiausiai vykusi novelė. Joje nėra neskoningai žiaurių scenų kaip "Sunkioje rankoje", nei komiškų ir tragiškų situacijų sukergimo vienon krūvon kaip "Kelionėje su kliūtimis". Tačiau šioje novelėje yra pakankamai įtampos ir liūdesio, kad susidarytų pilnas vyraujančio konflikto, jo išsprendimo galimybių ir galutino išrišimo prasmės vaizdas. Kontraste su kitomis novelėmis, čia šviesiai jaučiamas žmogaus integralumas, dorinis savęs ir aplinkos nugalėjimas.

Visos novelės didesnėje dalyje yra tematinės, todėl ir pagrindinis pasakojimo akcentas nekrenta charakteriams. Jiems tačiau autorius, lyg keliais teptuko bruožais, suteikia gyvybę, šilumą ir individualumą. Nors veikėjų charakteristika ir ne visur yra logiškai pagrįsta ir psichologiškai tiksli, visumoje ji atlieka savo paskirtį.

(Juozas Grušas — "Pabučiavimas" novelės. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn, 11, N. Y. 155 psl. Kaina $1,50. Viršelis Dail. V. K. Jonyno.)

G. M-tė

BALTASIS VILKAS

Gabijos knygų leidykla Brooklyne išleido gražią dovanėlę jaunimui — Kazio Binkio eiliuotą pasaką "Baltąjį Vilką". Tai nedidelė knygelė, 36 psl., bet mažojo skaitytojo bus įdomiai skaitoma.

Kazys Binkis, prieš maždaug 11 metų Lietuvoje miręs mūsų poetas ir dramaturgas, yra giliai įaugęs į lietuviškąją literatūrą. Be savo pradinės keturvėjiškos poezijos K. Binkis parašė dvi dramas — "Atžalyną" ir "Generalinę Repeticiją", rašė humoristines eiles ir buvo pradėjęs reikštis vaikų literatūroje. "Baltasis Vilkas", vienas iš paskutiniųjų jo darbų, yra pasaka apie karalių ir jo dukterį Gėlelę, kurią jis atiduoda baltam vilkui, vykdydamas savo pasižadėjimą. Bet vilkas pasirodo esąs ne vilkas, o užburtas karalaitis. Negera karalienė išvaro vilką - karalaitį iš tos šalies, ir Gėlelė išeina jo jieškoti. Pasaka baigiasi laimingai - kaip ir visos pasakos.

Šioje pasakoje galima rasti daug motyvų iš kitų lietuviškų pasakų: Eglės, Žalčių Karalienės, Juodvarnių ir kt. Binkio eiliavimas labai lengvas, ir jaunasis skaitytojas galės išmokti ištisas vietas atmintinai. Knyga iliustruota piešiniais ir vinjetėmis, kurios padarė dail. F. Ušinskaitė. Piešiniuose tačiau jaučiama truputį per daug rytietiškos dvasios.

J. B.

PULITZERIO PREMIJOS

Amerikos spaudos darbuotojams ir meno bei literatūros žmonėms Pulitzerio premija reiškia nemažiau kaip Nobelio premija. Todėl kiekvienais metais, kai būna paskelbtos šios premijos, jos plačiai nuaidi visoje spaudoje. Žymus laikraščių leidėjas Joseph Pulitzer įsteigė savo vardo premiją dar 1917 metais. Nuo to laiko kasmet premijos skiriamos už įvairius pasirodymus žurnalistikos, literatūros, meno ir muzikos srityje.

Pirmą kartą šios premijos istorijoje šiemet didžiausius laimėjimus žurnalistikos srityje nusinešė du provincijos savaitraščiai, leidžiami N. Carolinos valstybėje. Vienas iš jų, Tabor City Tribune, teturi vos 1500 skaitytojų tiražą. Premijos jiems skirtos už visą seriją straipsnių, skirtų kovai su Klu Klux Klanu. Tų laikraščių redaktoriai ištisus mėnesius ne tik pašventė kovai spaudoje, bet kiekvieną minutę rizikavo savo gyvybe ir turėjo gyventi apsiginklavę.

Už geriausią satyrinį piešinį (cartoon) premiją gavo Clevelando Plain Dealer kartunistas E. Kuekes. Jis savo premijuotame piešiny vaizduoja du kareivius, nešančius iš kovos lauko žuvusį trečiąjį savo draugą. Pirmasis klausia: "Įdomu, ar jis balsavo?" — "O, ne, jis dar buvo per jaunas" — atsako antrasis.

Literatūros premiją gavo Ernest Hemingway už romaną "The Old Man and the Sea", kuriame tėra tik du pagrindiniai veikėjai — senas žvejys ir didelė jūrų žuvis.

Dramos premija paskirta dramaturgui W. Ingei už dramos veikalą "Picnic", kuris šiuo metu su didžiausiu pasisekimu vaidinamas New Yorke, Brodvėjue. Poezijos premiją jau antrą kartą laimėjo poetas Archibald Mac Leish už savo rinktinę poeziją. Muzikos premija šiemet nebuvo paskirta.

PLAČIAME PASAULYJE

PUTNAMO MERGAIČIŲ ŠVENTĖ

Ten, kur lietuviškas jaunimas — ten nenuilstanti veikla. Štai, gegužės mėn. 3 d. sukako jau visi metai, kaip Putnamo Nekalto Prasidėjimo Seselių jaukiame prieglobstyje veikia moksleivių ir studenčių at-kių "Barboros Žagarietės" vardo kuopa.

Nežiūrint apsiniaukusio dangaus ir tolimos distancijos, į kuopos šventę apsilankė svečiai iš Brocktono, Worcesterio, Bostono ir net paties New Yorko. Šventė pradėta iškilmingu posėdžiu, kurį atidarė kuopos pirmininkė stud. D. Vieraitytė, tarusi trumpą įžanginį žodį ir pakvietusi garbės prezidiumą. Posėdžio metu įvyko iškilmingas naujų at-kių pasižadėjimas, kurį davė šios moksl. at-kės: D. Kriaučeliūnaitė, R. Kriaučeliūnaitė, N. Mekytė, ir stud. at-kės — O. Griganavičiūtė, E. Marijošiūtė, E. Skrupskelytė, A. Vasiliauskaitė ir R. Žukauskaitė. Pasižadėjimus priėmė kun. prof. St. Yla, ženklelius naujoms at-kėms prisegė At-kų Federac. Vyr. Dvasios Vadas Dr. V. Gidžiūnas, O. F. M.. Kun. Dr. J. Vaišnora, sveikindamas pasižadėjimą davusias, kvietė sekti Popiežiaus Pijaus X-jo, Vysk. M. Valančiaus ir St. Šalkauskio pėdomis, tęsiant jų pradėtą kovą su nihilizmu ir kovą už mūsų ateitininkiškuosius idealus. Vyr. Federac. Vadas prof. S. Sužiedėlis savo turiningoje kalboje ypatingai išryškino šeimos aspektą tautoje ir moters vaidmenį bei Dievo jai suteiktą paskirtį — kurti žmonijos ateitį, ragindamas ateitininkes nenuilstamai siekti šio Viešpaties nustatyto moteriškumo ideało, išsiskiriant iš kitų savo elgesio skaistumu ir dora.

Naujų ateitininkiškos šeimos narių vardu padėkos žodį tarė E. Skrupskelytė, kartu pažadėdama visur ir visada sekti šūkiu "Visa atnaujinti Kristuje".

Iškilmingoji šventės dalis buvo užbaigta Tautos Himnu.

Po kelių minučių pertraukos įvyko meno ir literatūros vakaras, kurį atidarė ir įdomiai pravedė "Ateities" redaktorius P. Jurkus. Programą išpildė gražus, gabus ir savas ateitininkiškas atžalynas. Jauni poetai ir rašytojai paskaitė savos kūrybos: D. Vebeliūnaitė — eilėraščius "Paukštytė" ir "Laikas"; K. Keblinskas — novelę "Kelias į naktį"; D. Nauragytė — eilėraščius "Šventoji kančia", "Tylūs vakarai", "Žiedai", "Sala" ir "Neklaužada"; E. Marijošiūtė — novelę "Nujautimas".. G. Macelytė paskambino pianinu Chopin'o Noktiurną Nr. 1. Pabaigai A. Sužiedėlis visus prajukdė savo humoristinių eilėraščių pyne "Viskas apie tą patį".

Po programos — stropių šeimininkių kruopščiai paruoštos vaišės. Po to — linksmas ir nuotaikingas pasilinksminimas.

Prisiminus tas kelias giedrias valandas Putnamo padangėje, tenka tik nuoširdžiai pasigėrėti puikia šventė ir pasidžiaugti nepaprastu šeimininkių organizuotumu, kuriame aiš'iai jautėsi malonių N. Prasidėjimo Seselių globa ir rūpestis.

I. B.

NEW YORKAS, N. Y.

Stud. at-kų kuopos susirinkimas. Balandžio 17 d. vietos stud. at-kai susirinko kol. A. Bendoriūtės butan bendram susirinkimui. Programoje svarbiausiu punktu buvo Dr. Viliamo paskaita-pranešimas apie Pax Romana organizaciją, jos uždavinius ir tikslą.

Susirinkimui pirmininkavo J. Baužinskas, sekretoriavo D. Stasiukynaitė. Duosnios šeimininkės privaišinti ir nuo diskusijų įkaitę, vėlai vakare išsiskirstėm.

Ekskursija į teatrą. Gegužės mėn. 1 dieną, studentai at-kai, kolegos V. Vyganto iniciatyva ir rūpesčiu, organizuotai aplankė vieną Broadway teatrą, kuriame pastatyta Arthur Miller'io drama "The Crucible". Po spektaklio visi susirinkom jaukiose "Ateities" redakcijos patalpose Brooklyne, kur ilgose diskusijose pasidalinom bendrais įspūdžiais. Specialiai pakviestas ir maloniai sutikęs dalyvauti rež. J. Blekaitis labai įdomiai ir išsamiai interpretavo matytą veikalą, giliai išgvildendamas dramos idėjinį ir pastatymo aspektą.

Ekskursija pasirodė tiek vykusi ir diskusijos tokios įdomios ir naujos, kad bendru pritarimu nutarta šį įvykį padaryti nuolatine praktika.

Susirinkimui pirmininkavo S. Bobelis.

Svečiuose pas Baltimorę ir Putnamą. Darėm ir kitos rūšies ekskursijų. Balandžio mėn. 11-12 d. d. grupė New Yorko ateitininkų dalyvavo Baltimorėje įvykusiame zoniniame at-kų suvažiavime.

Gegužės mėn. 3 d. vėl visi gausiai apsilankėm pas Putnamo mergaites at-kes ir vaišingąsias seseles jų kuopos šventėje, savo menkomis jėgomis prisidėdami prie programos išpildymo.

Putnamo merg. at-kių kuopos narės ir šventės dalyviai. Nuotr. L. Reivydo

Montrealio at-kų kuopos vėliavos šventinimo iškilmės

PATERSONAS, N. J.

Nauja kuopa. Š. m. sausio mėn. 31 d. įsikūrė jaunesniųjų at-kų kuopa, kurios organizatoriumi ir dvasios vadu yra kun. Demikis. Narių jau yra 25. Kadangi jų amžius įvairus, kuopa suskirstyta į 2 būrelius. Susirinkimai vyksta kas antrą šeštadienį po lituanistikos pamokų.

Motinos Dienos minėjimas. Gegužės mėn. 17 d. į įspūdingą motinų pagerbimą atsilankė daug svečių. Programoje buvo dienos progai pritaikytas montažas, paruoštas p. Čižiūnų, p. E. Augulienei talkininkaujant.

Minėjimo metu padaryta rinkliava tremtyje esančioms motinoms. Suaukota 42.65 doleriai.

A. Šaulys

WORCESTERIS, MASS.

Neseniai susiorganizavusi Worcesterio jaun. moksl. ateitininkų kuopa šių metų gegužės 23-čią dieną surengė savo pirmąją šventę. Į gražų Maironio parką suvažiavo svečių iš Putnamo, Brocktono ir Bostono.

Šventę atidarė jaun. ateitininkų vadė Daiva Nauragytė. Iškilmingo posėdžio metu ateitininkišką pasižadėjimą davė nauji nariai: Mindaugas Leknickas, Dainius Glodas, Pranas Glodas, Aušra Vedeckaitė, Kazys Maciulevičius, Jonas Norkevičius, Irena Štaraitė, Elvira Štaraitė, Jūratė Pauliukonytė, Rimantas Žydžiūnas, Vytautas Gailiūnas, Algis Garsys, Jonas Matusaitis, Jonas Pauliukonis, Danguolė Staškaitė, Meilutė Leknickaitė ir Genė Česnaitė. Kuopa sveikino atsilankęs į šventę Ateitininkų Federacijos dvasios vadas, Tėvas V. Gidžiūnas, O. F. M., Šv. Kazimiero parapijos klebonas, kun. A. Petraitis, kan. F. Kapočius, Sesuo M. Paulė, p. Pr. Pauliukonis ir Worcesterio sendraugių pirmininkas L. Leknickas. Dr. kun. Vaišnora skaitė išsamią, jaunimui pritaikytą paskaitą.

Vėliau jaunosios moksleivių ateitininkų meninės jėgos palinksmino gausiai atsilankiusius svečius deklamacijom, tautiniais šokiais ir pianino numeriu.

Po programos svečiai buvo pavaišinti darbščiųjų sendraugių ateitininkių suruoštais užkandžiais, ir jaunimas linksmai pasišoko.

Gražina Pauliukonytė

DETROITAS, MICH.

Tumo - Vaižganto minėjimas. Balandžio 26 d. Šv. Antano mokyklos patalpose stud. at-kų draugovė suruošė uždarą kan. J. Tumo - Vaižganto minėjimą, į kurį gausiai atsilankė sendraugiai ir ateitininkai.

Minėjimą atidarė ir įspūdingai pravedė draugovės pirm. Pr. Zaranka. Prisimindami Tumą-Vaižgantą, besiilsintį Kauno katedros prieglobstyje, sustoję tyliai sukalbėjome trumpą maldelę. Vaizdelį iš Vaižganto kūrybos "Tėvelis obuolį reškia" gražiai paskaitė A. Rastenytė. Rašytojas laureatas J. Gliauda paskaitė gilią ir turiningą paskaitą apie šį didį Lietuvos mylėtoją. Po to P. Zaranka papasakojo humoristinį atsitikimą iš Vaižganto gyvenimo ir, giliai įsijausdamas, paskaitė ištrauką iš "Vaduvų krašto".

Šio minėjimo šūkis — kovoti už gražiąją Lietuvą, lietuvišką žodį, lietuvišką kultūrą.

A. Al-tė

EAST ST. LOUIS, ILL.

Š. m. kovo mėn. 29 d. atsisveikinom su seserimis Virginija ir Dale Simanavičiūtėmis, kurios su visa šeima persikėlė į Brocktoną. Atsisveikinimo žodį tarė kuopos kapelionas kun. J. Urbonas, primindamas išvažiuojančiom, kad ir toliau liktų pavyzdingomis at-kėmis.

Virginija S., kuri tvarkė kuopos iždą, dabar šias pareigas perdavė Rimui Petrikui.

Dėl ypatingo kuopos narių skaičiaus sumažėjimo nutarta nerengti didesnių minėjimų atskirai, tačiau mielai bendradarbiaujama su kitais vienetais. At-kai nuoširdžiai padėjo T. Bendruomenei suruošti Vasario 16 minėjimą, patys gausingai dalyvaudami ir užpildydami didesnę programos dalį. Reikia pažymėti, kad kuopos globėjas stud. A. Sabaliauskas per šį minėjimą angliškai perskaitė savo paties suredaguotą memorandumą, kuris visos kolonijos ir bendrai lietuvių vardu buvo pasiųstas į Washingtoną JAV prezidentui.

J. Kučiauskas

BROCKTON, MASS.

Metinė kuopos šventė. — Brocktono moksleiviai ateitininkai balandžio 26 d. gražiai atšventė savo metinę įžadų šventę. Tai buvo, galima sakyti, pirmoji tokia mūsų šventė, praėjusi labai įspūdingai ir palikusi nepamirštamų įspūdžių.

Šventė pradėjome pamaldomis bažnyčioje. Dalyvavo visi kuopos nariai, gausus sendraugių bei studentų būrys ir pilna bažnyčia broktoniškių. Mišias laikė parapijos vikaras kun. S. Saulėnas, pamokslą pasakė mūsų dvasios vadas kun. A. Klimas. Pamaldų metu pašventinta V. Endziulaičio vardo moksleivių at-kų kuopos vėliava. Vėliavos krikšto tėvais buvo sendraugiai Pr. Keblinskas, buvęs Šakių gimnazijos direktorius, ir Julija Jakavonytė, čia gimusi lietuvaitė, Brocktono mokesčių inspekcijos viršininkė.

Po pietų parapijos salėje buvo iškilmingas aktas, kurio metu davė įžodį: Vytautas Daniusevičius, Birutė Duobaitė, Dalia Keblinskaitė, Rasa Keturakytė, Aurelija Kucinaitė, Almontas Meižys, Teresė Petkelytė, Namida Ramanauskaitė ir Eligijus Sužiedėlis. Įžodį priėmė dvasios vadas kun. A. Klimas, pasakęs ir atitinkamą padrąsinimo žodį, ragindamas ištverti gražiame savęs auklėjimosi darbe, siekiant Kristaus idealo. Taip pat gražų sveikinimo žodį pasakė vėliavos krikšto tėvai — Pr. Keblinskas ir J. Jakavonytė — ir At-kų Federacijos Kontrolės Komisijos pirm. St. Lušys, atvykęs iš Bostono. Svečių tarpe buvo ir daugiau Bostono ateitininkų. Raštu sveikino At-kų Federacijos vadas S. Sužiedėlis. Iškilmingam aktui pirmininkavo Liudas Kamockis ir sekretoriavo Silva Daniusevičiūtė. Jie abu šiemet baigia aukštesniąją mokyklą, tad su jais buvo atsisveikinta kaip su moksleivių at-kų kuopos nariais. Palinkėta jiems toliau taip pat sekmingai įsijungti į studentus ateitininkus.

Po iškilmingos dalies sekė meninė programa, atlikta pačių ateitininkų jėgomis. Pagrindiniu dalyku buvo "Atsiminimų pynė" sudaryta iš Jurgio Baltrušaičio poezijos, nuotaikingas ir originalus dalykėlis, supintas iš meniško žodžio ir choreografinių šokių. "Atsiminimų pynę" surežisavo Irena Eitavičienė, padedant S. Daniusevičiūtei. Mažieji ateitininkai suvaidino "Ramutės sapną", parengtą jų globėjos Zuzanos Kucinienės. Algis Pareigis padeklamavo L. Žitkevičiaus "Dangorėžius". Programa visiems svečiams, kurių buvo apipilnė salė, labai patikusi.

Po to buvo susėsta prie vaišėmis apkrauto stalo. Valgius sunešė ateitininkų mamytės, vadovaujant V. Duobienei, K. Keblinskienei ir O. Pareigienei. Taip pat daug ir nuoširdžiai triūsė Baškauskienė, Gofensienė, Meižiai, Petkelienė, Tamošaitienė ir Tamulevičienė. Prie stalų smagi nuotaika liejosi daina. Pakilus nuo jų, linksmai pašokta ir pažaista, o skirstytasi su lūkesčiu naujos tokios šventės.

Šventę pravesti daug padėjo moksleivių at-kų kuopos globėjai — A. Sužiedėlienė ir stud. K. Keblinskas. Vėliavą pasiūdino Nukryžiuotojo Jėzaus seselės Brocktone. Išlaidas apmokėti padėjo sendraugiai, bet dėjomės ir mes patys. Iš vakaro lėšų likučio "Ateičiai" pasiųsta 25 dol.

B. T.

PADĖKA

Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdyba reiškia savo nuoširdžiausią padėką už zoninių suvažiavimų Baltimorėje ir Clevelande suorganizavimą ir jų pasisekimą:

Jo Prakilnybei Prelatui L. Mendeliui, kun. P. Patlabai, kun. P. Dambrauskui, Baltimorėje; kun. Širvaičiui — Clevelande.

Baltimorės Studentų A-kų D-vei ir jai talkininkavusiems sendraugiams ateitininkams;

Clevelando Studentų A-kų D-vei ir suvažiavimo rengimo komisijai;

Kolegoms V. Vygantui ir A. Kasulaičiui, paruošusiems paskaitas;

Visiems, kurie Clevelando ir Baltimorės studentams ateitininkams padėjo iš toli suvažiavusius kolegas aprūpinti maistu ir nakvyne;

Taip pat suvažiavimo dalyviams, kurie nepagailėjo laiko ir lėšų centro valdybos idėjai realizuoti.

VISA ATNAUJINTI KRISTUJE!

Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdyba

MAS CV RINKIMAI

Šią vasarą bus vėl vykdomi naujos MAS centro valdybos rinkimai korespondenciniu keliu. Dabartinė MAS CV jau paskelbė tuo reikalu visas informacijas ir sudarė rinkiminę komisiją. Ją sudaro: Juozas Dėdinas — pirmininkas, Dangyra Laukytė — sekr., nariai — Dr. A. Razma, T. Tumosaitė ir P. Žumbakis. Visi komisijos nariai gyvena Čikagoje. Visos moksleivių, studentų ir sendraugių kuopų valdybos gali statyti kandidatus ir, gavus jų sutikimą kandidatuoti, siųsti juos rinkiminei komisijai iki birželio mėn. 15 d. šiuo adresu: **D. Laukytė, 1902 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.** Rinkiminė komisija jau yra išdirbusi tikslias rinkimų taisykles ir jas išsiuntinėjusi visiems ateitininkų vienetams.

ATITAISYMAS

Gegužės mėn. "Ateities" numeryje, 118 psl., pranešime apie Pasaulio Lietuvių Archyvą įsibrovė labai nemaloni klaida. Pranešimo pabaigoje buvo atspausdinta: "Visi leidiniai, kurie iki šiol buvo siuntinėjami Liet. Bibliografinei Tarnybai, dabar prašomi siuntinėti Pasaulio Lietuvių Archyvui". Ištikrųjų turėjo būti taip: "Ta pačia proga pranešama periodinės spaudos ir knygų leidėjams bei autoriams, kad jų siunčiami Lietuvių Bibliografinei Tarnybai spaudiniai nuo anksčiau minėtos datos patenka į P. L. Archyvą. Tos leidyklos, kurios norėtų išsaugoti daugiau egzempliorių ir taip pat anksčiau pasirodžiusius leidinius, prašomos senuosius leidinius ir kitus egzempliorius siųsti tiesiog Pasaulio Lietuvių Archyvui".

Redakcija atsiprašo už šią nemalonią klaidą, galinčią suklaidinti leidėjus ir pakenkti Liet. Bibl. Tarnybai.

— Dail. K. Žoromskis artimiausiu laiku žada persikelti iš Čikagos į New Yorką, kur dabar koncentruojasi lietuvių kultūrinis gyvenimas.

— Jonas Pabedinskas su žmona vasarai išvyko į Maroką, Afrikoje, kur gyvena jo tėvai.

— Daiva Nauragytė gavo pilną stipendiją studijoms Sacred Heart kolegijoje netoli Bostono. Daiva gražiai reiškiasi ateitininkuose, savo poezija bendradarbiauja "Ateity".

— Danutė Vieraitytė, studijuojanti Annhurst kolegijoje, netoli Putnamo, vadovauja Putnamo mergaičių ateitininkių kuopai.

— Kun. V. Martinkus iš Providence pakviestas moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos Mariampolyje rengimo komisijos pirmininku.

— Vyt. Radžius, redaguojąs ateitininkišką skyrių "Drauge", pakeitė savo adresą: 6936 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill.

— Antanas Mažiulis išsikėlė iš New Yorko į Philadelphia, kur gavo darbą bibliotekoje.

— Irena Banaitytė, vadovaujanti New Yorko moksl. ateitininkams, studijuoja Hunter kolegijoje. Pagrindinę savo studijų šaką Irena žada pasirinkti odontologiją.

— Dr. Viktoras Jasaitis, buvęs Kauno universiteto chemijos profesorius, šiuo metu gyvenąs Amerikoje, padarė svarbų išradimą ginklų ir šaudmenų srityje. Išradimu susidomėjo J. Amerikos Valstybių vyriausybė.

— Leonardas Dambriūnas Ateitininkų Fed. Vyr. Valdyboje atstovauja At-kų Fed. Tarybos pirmininką prof. dr. J. Meškauską.

MINTĮ MIKLINK

Uždavinys Nr. 16

Vertinamas 3 taškais

Vienoje senoje karalystėje jaunas karys pamilo karaliaus dukterį. Karalius niekad nebūtų sutikęs išleisti savo dukros už neturtingo kareivio, todėl jaunuoliai nutarė bėgti į svetimą šalį. Tačiau jie buvo sulaikyti ir jaunas karys uždarytas į kalėjimą. Kiek vėliau karys sužinojo, kad jis sužinos savo likimą traukdamas burtą: ant vieno lapelio turėjo būti užrašyta MIRTIS, ant kito GYVYBĖ. Norėdamas jaunuolį nužudyti, karalius paruošė abu pergamento lapelius, ant kiekvieno užrašydamas MIRTIS. Sužinojusi tėvo klastą, karalaitė slaptai pasiuntė žinutę kalėjime uždarytam mylimajam. Kitą rytą jaunuolis patiės karaliaus ir teisėjų akivaizdoje ištraukė burtą ir liko gyvas. Ką jis padarė?

Uždavinys Nr. 17

Vertinamas 2 taškais

Turime 3 skaičius. Antrasis skaičius yra vienetu didesnis už pirmąjį, o trečiasis — vienetu didesnis už antrąjį. Šių trijų skaičių suma yra 468. Raskite tuos tris skaičius.

Uždavinys Nr. 18

Vertinamas 1 tašku

Kurį garsų mokslininką mums primena obuolys?

ATEITIES NR. 4 tilpusių uždavinių atsakymai: nr. 10 — 9 lizdai; nr. 1 — 60 karvių; nr. 12 — vėjas.

ALp(LKA)1786
1953, Nr.6

STOVYKLAUKIM

Moksl. At-kų vasaros stovykla Marijanapolyje

Vasaros atostogos jau nebe už kalnų! Dieną — kitą pailsėję, vieni vyksite aplankyti giminių, kiti — bandysite surasti laikiną darbą. Tačiau atostogų pabaigoje visa moksl. ateitininkų šeimynėlė susirinksime į gražiąją Tėvų Marijonų sodybą, Marijanapolyje, Thompson, Conn. Visi iki vieno!

Stovykla prasidės š. m. rugpiūčio mėn. 22 d. ir baigsis 30 d. Stovykloje galės dayvauti visi jaunesnieji ir vyresnieji moksl. at-kai. Stovyklautojai iš anksto registruojasi per savo kuopų valdybas ir įmoka 5 dol. registracijos mokščio, kuris vėliau bus įskaitytas į stovyklos mokestį — 20 dol. asmeniui.

Stovyklo vadovais pakviesti patyrę asmenys. Nustatyta turininga programa. Norintieji dalyvauti, prašomi iš anksto ruoštis iškalbos, literatūros žinojimo, dainų, deklamacijos ir dailaus skaitymo konkursams. Numatoma sporto ir įvairi meninė programa, kuriai kuopos taip pat ruošiasi.

Kas dalyvavo Marijanapolio 1951 metų stovykloje, to niekas nesulaikys ir šiemet. Kas pirmą kartą ten vyks, grįš linksmas ir patenkintas.

Smulkesnių informacijų kuopoms suteiks Bostono ir Philadelphijos Apygardų valdybos. Ypatingais atvejais galima kreiptis į kun. V. Martinkų, 350 Smith St., Providence, R. I. (Tel. Dexter 11051).

Moksl. At-kų Stovyklos Marijanapolyje Organizacinė Valdyba

DĖMESIO STUDENTAMS AT-KAMS

Pranešame, jog šiais metais studentų ateitininkų vasaros stovykla įvyks tėvų pranciškonų vienuolyne Kennebunk Port, Maine nuo rugpiūčio 29 d. iki rugsėjo 7 d. Stovyklavietė yra tikrai puiki: gražus vienuolyno sodas, patogios patalpos, čia pat jūra. Todėl, prieš pradedant naujus mokslo metus, bus galima maloniai praleisti savaitę gamtoje, ilsintis ir aptariant rūpimus organizacinius klausimus.

Kviečiame visus studentus ateitininkus jau dabar pradėti ruoštis stovyklai, iš anksto numatant atostogas ir pasirūpinant finansais. Smulkesnes informacijas suteiksime vėliau.

Stovyklos rengimo komisija

"NERIES" KONKURSAS

"NERIES" Stip. Fondo steigėjai: dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas, bendram posėdyje su Fondo globėjais: A. Simučiu, dr. Vl. Viliamu ir P. Jurkum, svarstė studijuojančio lietuviškojo jaunimo problemas ir, norėdami jam pagelbėti bei suinteresuoti studijavimo galimybėmis ir dar nestudijuojančius, nutarė skirti konkursiniu keliu 200 dol. premiją už geriausiai parašytą darbą tema.

Mokslo siekiančio lietuviškojo jaunimo problemos ir jų sprendimas.

Konkurso dalyviams nustatytos tokios sąlygos:

1. Konkurse gali dalyvauti tik Lietuvių Studentų Sąjungos J.A.Valstybėse nariai ir abiturientai, šį pavasarį bebaigią aukštesniąsias mokyklas, ir už J. A. Valstybių ribų gyvenantieji visi lietuviai studentai ir abiturientai.

2. Visas darbas turi sudaryti tarp 8 ir 15 rašomąja mašinėle rašytų (dviguba interlinija) puslapių (2 000-4000 žodžių), kuris atsiunčiamas ar įteikiamas Stipendijų Fondui iki rugpiūčio mėn. 15 d. Darbas rašomas vienoje lapo pusėje ir pasirašomas slapyvardžiu, kartu pridedant užklijuotą voką, ant kurio užrašytas tas pats slapyvardis, o voko viduje raštelis su slapyvardžiu ir autoriaus tikrąja pavarde bei adresu. Šalia pavardės reikia nurodyti kokius mokslus ir kokiam universitete ar kolegijoje studijuoja.

3. Darbus įvertinti ir geriausią jų išrinkti sudaryta jury komisija, į kurią pakviesti ir maloniai sutiko įeiti dr. Br. Nemickas, Leon. Dambriūnas ir Paulius Jurkus — "Neries" Stp. Fondo globėjas.

4. Jury komisijai yra rezervuota teisė, reikalui esant, premiją dalyti pusiau, kaip ir teisė skelbti spaudoje premiją laimėjusį darbą.

5. Jury komisijos nutarimas skelbiamas vieno mėnesio laikotarpyje, skaitant nuo rugpiūčio mėn. 15 d.

Visi konkurso darbai siunčiami "Neries" Stip. Fondui tokiu adresu: Mr. A. Simutis, Neris Scholarship Fund, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

A. Simutis
Fondo Pirmininkas

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS JAV NEW YORKO SKYRIUS

skelbia

RAŠINIO KONKURSĄ

sekančiomis sąlygomis:

1) Konkurse turi teisę dalyvauti tik LSS JAV-bėse nariai.

2) Rašinio tema: **"Kaip aš savo profesijoje galiu geriausiai prisidėti prie Lietuvos atstatymo".**

3) Už geriausiai parašytus rašinius skiriamos premijos: 50, 30 ir 20 dolerių.

4) Sprendimo bešališkumui užtikrinti, autoriai turi pasirašyti slapyvardį, o atskirame ir uždarame voke pažymėti tikrąją savo pavardę ir adresą, kartu su slapyvardžiu.

5) Rašinius siųsti adresu: R. Kezys, 100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y. Paskutinė rašinių įteikimo diena — 1953 m. liepos 31 d.

6) Rašinius atsiuntę autoriai perleidžia LSS New Yorko skyriui visas rašinio spausdinimo teises.

90.725.159